

ఆదివారం ఆంధ్రజ్యోతి

4 ఏప్రిల్ 2021

'పంచకీన' వైల్ఫెడాగ్

www.ferty9.com

మాతృత్వపు మాధుర్యం....
ఫ్లీష్‌టో సాకారం...

ఉచిత డాక్టర్ కన్సల్టేషన్
9392 914 303
9346 993 268

ఫెర్టీ
సంతాన సాఫల్యత & పరిశోధన కేంద్రం

IUI | IVF | ICSI
IMSI TEST TUBE BABY

NCL జ్ఞానంగ్, కియూ మొటార్స్, సికింద్రాబాద్. కూకట్టిపల్లి | అమీర్పేట్ | బిల్ఫుక్కనగర్ | కలీంపుగర్ | విజయవాడ

కొమురం భీమ్గా 'ఆర్ఆర్ఆర్లో
అలరించబోతున్నాడు జూనియర్ ఎస్టీఆర్.
నిజజీవితంలో కూడా వంటల్లో నలభీముడినే
మించిపోతాడాయన.

మంచి వంటగాడే కాదు, ఆహారప్రియుడు
కూడా. ముఖ్యంగా మాంసాహార వంటలు
అదరగొట్టేస్తారు. ఎస్టీఆర్ ఏ వంటలు బాగా
చేయగలడో, ఏ ఆహారాన్ని ఇష్టపడతారో
తెలుసుకోవాలంటే చదివేయండి.

నలభీముడు!

ట్రైక్ చౌ

జగ్గ బాన్ జిర్యానీ

ఎస్టీఆర్ జగ్గబాన్ హజ్యోస్గా చేయకముందు, బాగా డ్యూన్స్ చేస్తాడు, చక్కగా
నటిస్తాడు, కైలాగ్గలు అదరగొడతాడు అని మాత్రమే తెలుసు. జగ్గబాన్ పోలో
చేశాక అతడు అద్భుతంగా వండగలడని అభిమానులందలికీ తెలిసింది. తెలుగు
జగ్గబాన్ మొదటి స్నిజెన్లో పైనవిస్టుల కోసం మట్టన్ జిర్యానీ వండాడు ఎస్టీఆర్.
దాన్ని టీవీలో చూసిన ప్రతి ఒకళలికీ నోరూలపోయింది. అంతబాగా మట్టన్
జిర్యానీ చేశాడు. ఆ మట్టన్ జిర్యానీ తయారీ కోసం ఆ ఎపిసోడ్సు పదే పదే
చూసిన వారూ ఉన్నారు.

లాక్టడోన్లో వంట

కరోనా కారణంగా వచ్చిన లాక్టడోన్ వల్ల గతేడాది ఎంతో జబీగా ఉండే సూపర్
స్టార్లు కూడా ఇంటి పట్టునే ఉండాల్సి వచ్చింది. ఆ సమయాన్ని చక్కగా
స్వినియోగం చేసుకున్నాడు ఎస్టీఆర్. కుటుంబంతో సరదాగా
గడపడంతో వాలికి వండిపెట్టాడు. రకరకాల కొత్త వంటలు
ప్రయోగాలు చేసి ఇంట్లో వాలికి రుచి చూపించాడు. కుటుంబంతో
సంతోషంగా సమయాన్ని గడిపాడు.

ఓనమాలు నేర్చింది అమ్ము

ఎస్టీఆర్కు అమ్ము సర్వస్వం. అమ్ము చేతి వంటంబే ప్రాణం. తల్లి దగ్గరే వంట
నేర్చుకున్నాడు ఎస్టీఆర్. అమ్ము చేసే ఏ వంటకమైనా చాలా ఇష్టంగా తింటాడు.
ముఖ్యంగా గొయ్యల బిర్యానీ అంటే మహా ఇష్టం. చికెన్ తో చేసే వంటకాలు
కూడా నచ్చతాయి. సినిమాల్లోకి రాక ముందు బరువు గురించి ఆలోచించకుండా
ఇష్టమైనవస్తు లాగించేసేవాడు. వచ్చాక మాత్రం ఫిల్సెన్స్‌పై దృష్టి పెట్టి, నిపుణుల
సలహాలు తీసుకుని అందమైన శలీరదారుధ్యాన్ని పెంపాంచించుకున్నాడు..

నాన్నకు త్రైమత్తు

ఎస్టీఆర్కు తన తండ్రుంటే ఎంత ప్రేమా అందలికి తెలుసు. నిత్యం తండ్రిని
స్థలించుకుంటూనే ఉంటారు. హారికృష్ణకు తన కొడుకు బాగా వండుతాడన్న
విషయం తెలుసు. ఎస్టీఆర్ కూడా ఎన్నోసార్లు తండ్రికి స్వయంగా వండి
వడ్డించేవారు. 2018లో హారికృష్ణ కారు ప్రమాదంలో మరణించారు. అది
జరగడానికి కొన్ని రీజుల ముందు కొడుకుకు ఫోన్ చేసి 'పలావ్'
పంపించమని కోరారు. ఎస్టీఆర్ ఇంటికేళ తానే వండి తండ్రికి పలావ్
పంపించారు.

స్నేహితులతో సుందరి

ఎస్టీఆర్కు సినిమా ఇండస్ట్రీలో స్నేహితులు ఎక్కువ. వాలిని
ఇంటికి ఆప్స్టోనించి స్వయంగా తానే వండి పెదుతుంటారు.

ఆయన ఇల్లు నిత్యం బంధువులు, స్నేహితులతో
కళకళలాడిపోతుంటారు. ఒకోసాలి సినిమా సెట్కు తనతో
పాటూ అందలికి ఇంటి నుంచే భోజనాలు తెప్పించి పెడతారు.
ఆయన స్నేహితులు, బంధువులందరూ అతని చేతి వంట రుచి చూసిన వారే.

విషయసూచిక

CONTENT

బిట్ బ్యాంక్	4
ఉరి తాడై బిగుసుకుంది..	6
‘పందికోన’ వైల్డ్‌డాగ్స్	7

సైకిల్‌పై పాలక్కాన్న వేసుకుని...	12
మీకు తెలుసా?	15
‘జీరో’లు	16
ఐ (కథ)	20
కిచెన్ ల్యాబ్	23
ఒక వలన... ఇంత భయంకరమా?	26
పుడ్ - న్యూట్రిషన్	27
‘పాత’కు పచ్చందాలు	31

మ్యాన్ మేకర్

భారత బ్యాడ్జీంటన్ క్రీడాకారిణి సైనా నెహ్వల్ కీర్తి కిరీటంలో మరో మెరుపు మెరిసింది. ఒలింపిక్స్‌తో పాటు పలు అంతర్జాతీయ క్రీడా వేదికలపై తన సత్తా చాటుకున్న ఈ పైశాదరాబాదీ బయోపిక్... ‘సైనా’ పేరుతో ఇటీవల విడుదలైంది. ఇందులో సైనా పాతను పరిణీతి చోప్రా సమర్థవంతంగా చేసింది.

47 భాషలు మాట్లాడుతుంది...

ఈయన పక్కన నిల్చున్న అమ్మాయిని చూసి, పాపం... మరో యాసిడ్ అటాక్ బాధితురాలేమోనని అప్పుడే సానుభూతి తెలపకండి. ఎందుకంటే... ఆమె అమ్మాయిలూ కనిపించే రోబో. పేరు శాలూ. పక్కనున్నాయన పేరు దినేశ్ పటీల్. రోబో సృష్టికర్త. రజనీకాంత్ రోబో సినిమాలో ‘చిట్టీ’ ఇన్విరేషన్స్ ఆయన ఈ లేటీరోబోకు రూపకల్పన చేశారు. శాలూ ప్రత్యేకత ఏమిటంటే 47 భాషలు తెలుసు. 38 విధాల్ని భాషలతో పాటు తమిళం, గుజరాతీ, మరాఠీ

వంటి 9 ప్రాంతీయ భాషలను కూడా అర్థం చేసుకుని, అనర్థకంగా మాట్లాడుతుంది.

ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని జౌన్‌పూర్ జిల్లా రాజ్‌మల్వార్కు చెందిన దినేశ్ కేంద్రీయ విద్యాలయంలో కంప్యూటర్ టీచర్గా పనిచేస్తున్నాడు. ప్రధాని మోదీ ప్రకటించిన ‘మేకిన్ ఇండియా మిషన్’ ప్రాజెక్ట్‌ని సూప్రతిగా తీసుకుని మనదైన లోకల్ రోబోను తయారుచేసి దానికి ‘శాలూ’ అని పేరు పెట్టాడు. హంకాంగ్‌కు చెందిన హాన్గ్ రోబోటిక్స్ రూపొందించిన ‘సోఫియా’ రోబోకు దీనికి దగ్గరి పోలికలుంటాయి. అయితే ప్రపంచంలోనే పలు ప్రాంతీయ భాషల్లో మాట్లాడే రోబో మాత్రం తనదేనంటున్నాడు. రూ.50 వేల ఖర్చుతో దినేశ్ తయారుచేసిన ఈ రోబో మనములతో పాటు వస్తువులను కూడా గుర్తిస్తుంది. న్యూన్ పేర్ చదవడం లాంటి అనేక పనులు చేస్తుంది. పారశాలల్లో టీచర్గా, ఆఫీసుల్లో రిసెప్షనిస్టుగా పనిచేసే అర్థతలు శాలూకు ఉన్నాయట. సోఫ్ట్‌ల మీడియాలో శాలూ వీడియోలు చూసి అంతా ముక్కన వేలేసుకుంటున్నారు.

బిట్ బాయంక్

అంబూలెన్సులో పెళ్లి

కొన్ని ప్రేమకథలు కంట తడి పెట్టిస్తాయి. ఈ ఫాంటోలో కనిపిస్తాంచి బ్రానో దీ నికోలా, యునిస్ సైదెన్ దీ ఒలివీరా. ఇద్దరూ ప్రేమకులు. కరోనా కారణంగా వాళ్ల పెళ్లి ఆగిపోయింది. మహామాయి సమయంలో బ్రానో కావున్ రీ బాలిన పడ్డాడు. సకాలంలో వైద్యం అందడంతో ముఖ్యతప్పింది. కానీ గతేడాది చివరలో కావున్ రీ తిరగబెట్టింది. అస్తులో చేరిన బ్రానో ప్రేమకథ తెలుసుకున్న వైద్యుడు అంబూలెన్సులో వీళ్లు పెళ్లి చేసుకోవడానికి ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేశారు.

గోదలు దాటి...

ఓ పెయింటింగ్ వేల ఆలోచనల్ని రేకెత్తిస్తుంది. ప్రాన్స్కి చెందిన గ్రొల్లామ్ లెగ్రోన్ గత రెండేళ్లగా 'బియాండ్ వార్న్' పేరుతో ఓ సిరీస్లో పెయింటింగ్ వేస్తున్నాడు. స్నేహం. సంఖ్య భావానికి గుర్తుగా రెండు చేతులు ఒడిసిపట్టుకున్నట్లుగా అతడు పెయింట్ వేస్తున్నాడు. ఇప్పటి వరకూ గ్రొల్లామ్ మూడు ఖండాలలో ముప్పె ఎడు జితల చేతుల్ని వేయడం విశేషం.

సరి కొత్త సోంగా

టెక్యూలజీ పరంగా ముందుండే జపాన్లో రోజుకో కొత్త ఆవిష్కరణ జరు గుతుంటుంది. ఇటీవలే జరిగిన టీమ్ ల్యాబ్ రీకనెక్ ఎగ్జిబిషన్లో సౌనా బాత్ టెక్యూలజీకి కళను మేళవించారు. ఈ ఆర్ట్ ఇన్స్టాలేషన్లో నడుస్తూ ప్రజలు విస్మయానికి గుర్తు ఉంచారు.

తప్పని దంత సర్జరీ

అడవి పులులైనా, మృగరాజులైనా నొప్పి, బాధ లేకుండా పెరుగుతాయా? ఈ పథ్ఫౌలుగేళ్ల సైబీరియన్ పులి పంటికి ఇన్ఫెక్షన్ సార్కింబి. అపరేషన్ చేయాల్సిన పలస్థితి వచ్చింది. ప్రాన్స్లోని ఓ జువలాజికల్ పార్క్లో కెమెరాకి చికిత్స దృష్టమిది.

పోలార్ బేర్న్ హాస్పిటల్

ఎక్కడో ధృవప్రాంతాల్లో ఉండే జంతువులను రోజు చూసే అవకాశం దొరికితే వదులుకుంటామా? అందుకే ఛైనీయులు ఆ హోటల్కి క్యాపట్టారు. అక్కడి హోటల్ నగరంలో ఓ ఆసామి కొత్తగా ధృవ ఎలుగుబంట్లతో ఓ హోటల్ తెరిచాడు. అక్కడ ప్రత్యేక వాతావరణాన్ని ఏర్పరచి ధృవ ఎలుగుబంట్ల నివాస యోగ్యంగా చేశాడు. కస్టమర్లు తమ గడులలోంచి ఇరవై నాలుగు గంటలూ వీటిని వీక్షించ వచ్చు. అయితే పర్యావరణ కార్బికర్లు మాత్రం ఈ హోటల్ను విమర్శిస్తున్నారు.

వాన వచ్చింది... ఆనందం మెరిసింది!

అటవీ అధికారిగా వన సంపదను కాపాడాల్చిన బాధ్యత ఆమెది. అడవిలోని చెట్లను ఎవరూ అక్రమంగా నరకకుండా, అడవిలో అనుకోకుండా నిప్పు రాజుకుంటే దాన్ని ఆర్హే ప్రయత్నాలు చేయాలి. ఈ విషయంలో అటవీ అధికారి స్నేహాలతా ధార్ (33) చురుగ్గా ఉంటుంది. అడవంటే ఆమెకు ప్రాణం. ఒడిశాలోని సిమిలీపాల్ నేపసల్ పార్క్స్ లో సంరక్షణాధికారిగా పనిచేస్తోంది. మార్చి 10న అడవి అంటుకుండనే వార్త విని, తక్షణమే ఘైర్ అసిస్టెంట్లను తీసుకుని రంగంలోకి దిగింది. ‘అక్కడికి చేరుకోగానే అర్థమయ్యాందేమిటంటే మంటలార్పుడానికి చాలా సమయం పడుతుందని. రాత్రి కూడా అహ్మేచ్చనిపించింది’ అని గుర్తుచేసుకున్న స్నేహాలత వెంటనే కార్బాచరణలోకి దిగింది. జ్ఞోయర్స్ చేతపట్టుకుని, మంటలతో పోరాటం మొదలెట్టింది. అయితే అనుకోకుండా అదే సమయంలో ఒక అద్భుతం జరిగింది. వరుణ దేవుడు కరుణించాడు. అడవిలో ఒక్కసారిగా వర్షం మొదలయ్యాంది. అప్పటిదాకా కంగారుగా ఉన్న స్నేహాలతలో ఉత్సాహం

వెల్లువెత్తింది. వర్షంలో తడుస్తూ, అరుస్తూ, డాన్స్ చేస్తూ వానదేవడికి స్వాగతం పలికింది. ఆమె ఆనందాన్ని అసిస్టెంట్ కెమెరాలో రికార్డు చేశాడు. ఆ తర్వాత 23 సెకన్సు ఆ వీడియో సోఫ్ట్ మీడియాలో తెగ వైరల్ అయ్యాంది.

ఆ వీడియోను చూసిన అటవీ శాఖ ఉన్నతాధికారులు స్నేహాలతను అభినందించారు. కేంద్ర మంత్రి ధర్మంద్ర ప్రధాన్ కూడా ఆమె వీడియోను రి టీట్ చేస్తూ ‘ప్రకృతి పట్ల ఆమెకున్న ప్రేమ గొప్పది. నీ కలినశ్రమే నీకు ఆనందకరమైన రోజును అందించింది’ అంటూ కామెంట్ చేయడంతో స్నేహాలతపై దేశవ్యాప్తంగా ప్రశంసల జల్లు కురుస్తోంది. “ప్రకృతిని కాపాడేందుకు మేము ప్రయత్నిస్తూనే ఉంటాం. అయితే ఎప్పుడూ ఎవరూ మా పనిని మెమ్ముకోలేదు. అలాంటిది ఒక వీడియోతో ఇంత పాపలర్ అవుతానని ఊహించలేదు. జనం కూడా అడవుల పట్ల నిర్మక్యంగా వ్యపహరించేద్ద. చాలామంది తమ స్వార్థానికి అడవులను తగలబెడుతున్నారు. అటవీ సంపద ఎంతో విలువైంది. దానిని కాపాడుకోవాల్చిన బాధ్యత అందరిపైనా ఉంది” అంటున్న స్నేహాలత భర్త తారాకాంత్ సింగ్ కూడా అటవీ శాఖ ఉద్యోగి కావడం విశేషం. చిన్నప్పటి నుంచి క్రీడాకారిణి అయిన స్నేహాలత ప్రతీరోజూ 10 నుంచి 12 కిలోమీటర్లలు ఉద్యోగంలో భాగంగా అడవిలో తిరుగుతుంది. పారశాలలో ఫిజికల్ ట్రైనింగ్ ఇన్స్క్రక్టర్ (పీటీఐ) కావాలనుకున్నప్పటికీ తండ్రి ప్రోత్సాహంతో ఆమె పారెస్ట డిపార్ట్ మెంట్లోకి వెళ్లింది. అడవుల సంరక్షణపై ప్రజల్లో అవగాహన పెంచే దిశగా ప్రస్తుతం అడుగులు వేస్తోంది.

ఉండటం ముఖ్యం

ఫౌన్సు మాట్లాడేటప్పుడు అవతలి నుండి చప్పుడు వినబడకపోతే వున్నావా అని అడిగినట్టు మనిషి వుండటం ముఖ్యం.

చానాక్లగా అయిపు లేని ప్రాణమిత్తుడు ఒక్కసాలగా ఎదురుపడితే బతికేవున్నావా అని ప్రశ్నించినట్టు ఒక్కసాల
బతికి ఉండటమూ ముఖ్యమే!

చెట్టుమీద పిట్టులా నీళ్లలో చేపలా ఆకాశంలో సూర్యసిలా భూమీద మనిషి ఉండటమూ సహజం!

వుంటేనే కదా ఏదైనా ఆకలిదప్పలైనా కామమోహంలైనా ప్రేమద్వాషలైనా మనిషి ఉండటం ముఖ్యం.

స్వాష్టి నుండి కాలం కాలనేమి అనంతరూపాల్లో ఎంత మానవహననం చేసినా మనిషి మిగిలేవుంటున్నాడు.

ఊ
ళ
ణ

అవసరమైతే అంతమంచిమీ కలిసి మనకు దక్కిన ఒక్కి అన్నం ముద్దను త్యాగం చేసి భారతంలో శకునిని బతికించుకున్నట్టు మనిషిని బతికించుకోవాలి.

అవును
మనిషి కత్తిరించినా విస్తరించే కాలేయం వంటివాడు.
మనిషి ఉండాలి.
ఉండటం ముఖ్యం.

- శిఖామణి, 98482 02526

మర్చు కోణం

కమ్మ తుద్ది చెగుసుకుంటారి.

‘ఒకరికి ఉరివేస్తే పాతికవేల రూపాయలు,
అదే నలుగురికి వేస్తే లక్ష. నెల రోజుల్లో చిన్న
కూతురు పెళ్ళి. అందుకు రెండు లక్షలు ఖర్చు
అవుతుంది. చేతిలో సగం మొత్తమే ఉంది.
నలుగురికి ఉరి వేస్తే మిగతా సగం డబ్బు
వస్తుంది. అమ్మాయి పెళ్ళి చేసేయెచ్చు...’

ఇది సినిమాలోని దృశ్యం కాదు, కథలోని సన్నివేశం కాదు. పవన్ తలారి జీవితంలో ఎదురైన సంఘటన.

ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని మీరట నివాసి అయిన పవన్ వృత్తిరీత్యా తలారి. ఉత్తరప్రదేశ్ నుంచి ధిల్లీ వరకు కోర్టులు విధించిన మరణశిక్షలను ఉరికంబంపై అమలు చేసే పని ఆయనదే!. దేశవ్యాప్తంగా సంచలనం సృష్టించిన నిర్భయ కేసులోని నలుగురు నిందితుల్ని ఉరి తీశాడు పవన్. ఆ రోజు ఇద్దరు తలారులు నలుగుర్ని ఉరి తీయాల్ని ఉంది. అయితే మరో తలారి అనారోగ్యరీత్యా ఆ రోజు రాలేదు. అప్పటికే అనేక కారణాల వల్ల నిర్భయ నిందితులకు ఉరి వాయిదా పడుతూ వచ్చింది. ప్రభుత్వాలు, కోర్టులు, పోలీసులపైన అనేక విమర్శలు వచ్చాయి. ప్రజల్లో అసహనం పెల్లుబికింది. తలారి రాకపోవడంతో మరోసారి ఉరితీత వాయిదా పడుతుందేమోనని జైలు అధికారులు భావించారు. అనేక తర్జనభర్జనల తరువాత నలుగురు నిందితులను ఉరి తీసే అవకాశం పవన్ తలారికి వచ్చింది. ఒకే రోజు ఒకే వ్యక్తి

నిర్భయ పాంతకుల్ని ఉఱి తీసిన పవన్ తలారి
ఇప్పుడొక వింత సమస్య. దీంఘుల్ని ఉఱి తీశాడు
బాగానే ఉంది. సమస్య అంతటితో అయిపోలేదు

‘నువ్వు కొంత కాలం ఇంట్లో నుంచీ బయటికి రావాద్దు. ఊరు దాటి ఎటూ వెళ్లకు’ అని జైలు అధికారులు అప్పట్లో చెప్పి, చేతులు దులుపుకున్నారు. వాళ్లు చెప్పినట్లు ఆయన నాలుగు గోదల మధ్య కూర్చుంటే ఇల్లు గడవని పరిస్థితి. తన కొడుకులు అందరిలా చదువుకుని పెద్ద ఉద్దీయగాలు చేయాలన్నది ఆయన కల. పిల్లలు కూడా తండ్రి తరువాత తలాలి పని చేసేందుకు సిద్ధంగా లేరు. దేశంలో కొన్ని రకాల వృత్తులు ఇతరులు చేయలేరు కాబట్టి ఇచివరకే చేస్తున్న వాళ్లకు వంశపారంపర్య ముద్ద వేసి తరతరాలుగా కొన్ని కుటుంబాలకు, జాతులకు అప్పగించడం నాయయమా? అన్నది పవన్ తలాలి లాంటి వాళ్ల ఆవేదన. ప్రభుత్వం ఎంతోమంది జైలు అధికారులు, పౌలీసులను శాశ్వత ఉద్దీయగులుగా నియమించుకుని పెద్ద పెద్ద వేతనాలు ఇస్తున్నప్పుడు... హంతకులకు ఉరి తీసే తలాలిని ఎందుకు ఉద్దీయగిగా పరిగణించరు? అన్నది సామాజిక మేధావుల ప్రశ్న.

నిర్భయ హంతకులకు ఉరి వేసినప్పుడు యావద్దేశం హర్షించింది. అయితే ఆ నలుగురికి ఉరి వేసిన తలారి జీవితం మాత్రం తలకిందులైంది. ఊరూరా తీరిగి దుప్పట్లు అమ్ముకునే పవన్ తలారిని చూస్తే చాలు... ఇప్పుడు జనం జడుసుకుంటున్నారు. ఉరి తీసే ఆ వృత్తే తన ఉపాధికి ఉరి తాడై బిగుసుకుంది....

నలుగురికి ఉరి వేయడం స్వతంత్ర
భారతంలో ఓ రికార్డుగా నిలిచింది.
తలాలి వారసత్వం..

యాభైఏడేశ్సన్సు పవన్కు తలారి
వృత్తి వంశపారంపర్యంగా వస్తోంది. నాలుగు
తరాలుగా వారి కుటుంబం ఈ పనిలో
కొనసాగుతోంది. ఆయన ముత్తాత లక్ష్మీరామ్
బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాల ఆదేశాల ప్రకారం లాహోర్
జైలులో 1931లో భగత్ సింగ్, రాజ్ గురు,
సుఖ్ దేవ్ ల ఉరితీతలో పాల్గొన్నాడు. తాత
మమ్మసింగ్ 1997 వరకు ఇదే వృత్తిలో
ఉన్నాడు. తిరిగి ఆ బాధ్యతలు తండ్రి
కాలూరామ్కు బదిలీ అయ్యాయి. ఆయన
మాజీ ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ హంతకుల
మెడకు ఉరితాడు బిగించాడు. బిల్లురంగాల
ఉరిశిక్క కూడా కాలూ చేతుల మీదుగానే
జరిగింది. ఇక పవన్ ఈ వృత్తిలో 2014 నుంచి
కొనసాగుతున్నాడు. తమ కుటుంబం తలారి
పని చేస్తుందని దగ్గరి బంధువులకు తప్ప
ఇతరులకు తెలిసేది కాదు. జైలు అధికారులు
కబురుపెడితే వెళ్లి, నిందితులకు ఉరితీయడం,
మళ్లీ ఇంటికి వచ్చి ఏదో ఒక పని చేసుకుని
బతకడం చేసేవాడు. ఇలా గోప్యంగా
సాగుతున్న వ్యవహారం నిర్భయ శిక్క అమలుతో
విపరీత ప్రచారం లభించింది. టీవీల వాణ్ణ
పవన్ ఇంటికి వచ్చి ఆరా తీయడంతో...
ఆయన కుటుంబ చరిత్ర చెప్పక తప్పలేదు.

వాస్తవానికి పవన్ అనేది జైలు రికార్డుల్లో నమోదైన పేరు, అతని అసలు పేరు సిద్ధిరాము. పండ్లు, కూరగాయలు విక్రయిస్తూ కుటుంబాన్ని పోషించే పవన్ ఆదాయం సరిపోక రకరకాల పనులు చేశాడు. సైకిల్‌పై బెడ్‌షీట్లు, బ్లాంకెట్లు పెట్టుకుని ఊరూరా తిరుగుతూ ... వాటిని అమ్ముకుని బతుకుతున్నాడు. నిర్భయ హంతకులను ఉరి తీశాక అతని జీవితం తలకిందులైంది. వారిని ఉరి తీసింది తనేనని మీడియా ద్వారా విస్తృత ప్రచారం లభించడంతో.. ప్రజలు ఎవరూ తన వద్ద దుష్పట్లు కొనడం లేదని వాపోతున్నాడాయన. ‘నన్ను చూస్తూనే భయ పడుతున్నారు. మహిళలు అయితే దగ్గరకు రావడానికి జంకుతున్నారు. ఆ హంతకులను ఉరి తీశాను కాబట్టి అందరూ నన్ను గొప్పవాడు అనుకుంటారు అనుకున్నాను. వాస్తవంలో అలా జరగలేదు. మొత్తానికి నా ఉపాధి పోయింది. నన్ను మనుషులను చంపిన మనిషిగానే చూస్తున్నారు’ అంటూ వాపోతున్నాడు పవన్.

అ శిక్ష వద్ద

మీరటలోని కాన్నిరాం ఆవాన్ యోజన
కాలనీలోని ఒంటిగది ఇల్లు పవన్ నివాసం.
ఆయనకు ఏడుగురు సంతానం. ఇద్దరు
కొడుకులు వేర్చేరు వృత్తుల్లో స్థిరపడ్డారు.
తాతల కాలం నుంచీ స్వల్ప మొత్తంలో
జీవనబృత్తిని అందిస్తోంది ప్రభుత్వం. పవన్
తాతకు నెలకు రెండువందలు, తండ్రికి రెండు
వేలు వచ్చేది. తనకు కూడా అదే మొత్తం
అందేది. అయితే కొన్నెళ్ల నుంచీ ఆ మొత్తాన్ని
పెంచమని అధికారులను అడుగుతుంటే... ఈ
మధ్య ఐదు వేల రూపాయలు చేశారు.
దోషులకు ఉరి వేయడమంటే మనసును ఎన్నో
రకాలుగా సముదాయించుకోవాలి. తలకు
ముసుగుకప్పి, మెడకు ఉరిబిగించి, కాళ్లకింద
ఆధారాన్ని తోలగించి, గిలగిలా తన్నుకుని
ప్రాణాలు వదిలేశాక కిందికి దించడం ఎంత
భయానక ప్రక్రియ. తన చేతులతో ఒక మనిషి
ప్రాణం పోయిందన్న భీతి కొంతకాలం విషాద
జ్ఞాపకంగా మిగిలిపోతుంది. ఈ వృత్తిలో
ఎలాగూ ఉండక తప్పదు కాబట్టి... కనీసం ఉరి
శిక్కలు పడకపోతే చాలని పవన్ తలారి
మొక్కకుంటున్నాడు.

- బి.నర్వన

‘పందికోన’ వెలడాగ్గు

మీరు ఇంటి బయట కాపలా కానే కుక్కలను చూసి ఉంటారు. కొందరు తమ డాబు దర్శని ప్రదర్శించేందుకు హైబ్రీడ్ శువకాలను పెంచుకోవడం చూసి ఉంటారు. స్నేటన్ సింబల్ కోసం వేలు, లక్షల రూపాయలు వెచ్చించి... విదేశీ శువకాలను తెచ్చుకునే బడా బాబులకూ ఈ ఆధునిక ప్రపంచంలో కొదవే లేదు. కానీ అసలు సిసలైన దేశీ వేట కుక్కలను చూడాలంపే మాత్రం కర్మలు జిల్లాలోని ‘పందికోన’ గ్రామానికి వెళ్లాల్సిందే. శ్రీకృష్ణ దేవరాయల కాలంలో వేటలో మేటిగా ఎదిగి, సీమ పొరుపాన్ని పుణికిపుచ్చుకుని, యజమానికి రక్షణ కవచంలా నిలిచే ఈ అరుదైన జాతి జాగిలాలు ఆ ఊరి ఖ్యాతిని దేశాంతరాలు దాటేలా చేస్తున్నాయి. ‘పందికోన’ జాగిలం అంటే ‘పక్కలోకలే’ అండ్ మోస్ట్ పవర్పుల్...

* * *

అర మీటరు ఎత్తు, 25 కిలోల బరువున్న ఆ జాగిలం చూపులు చురకత్తుల్లా ఉన్నాయి. పొలం దగ్గర కాపలా కాస్టోంది. కానేపటికి పొలం దరిదాపుల్లో అలజడిని కనిపెట్టింది. అటుగా అడుగేసింది. ఎదురుగా తనకన్నా శక్తివంతమైన చిరుత. అయితేనేం... ఒక్కసారిగా కయ్యమని అరుస్తూ దానిని కట్టడి చేసే ప్రయత్నం చేసింది. చిరుత పైకి దూకుతూ, భయపెడుతూ అరగంటకు హైదా ప్రాణాలకు తెగించి ఎదురుదాడి చేసింది. దాని దూకుడును తట్టుకోలేక తోకముడిచి, వచ్చిన దారిలోనే అడవిలోకి వెళ్లిపోయిందా చిరుతపులి. ఆ విశ్వాసం... పొరుపం పేరే ‘పందికోన’ జాగిలం.

AKSHARA GROUP

Akshara IT
Solutions Pvt. Ltd

SALES & SERVICE AVAILABLE

EMI FACILITY AVAILABLE

SERVICES

Chit Fund Software | Bulk SMS | Mobile App. Development for Collection
 Desktops | Laptops | Printers & Accessories | CC Cameras | Inter Com.
 Bio - Metric Devices | Batteries & Inverters for Domestic & Office utility
 Gas Safety Device | Mini Geysers & etc...

ASSOCIATED WITH

**IDFC FIRST
Bank**

MODE OF PAYMENT: CASH / CHEQUE / QR SCAN

1-9-1235/50/B, Rama Rao Colony, Hunter Road, Opp: Vishnu Priya Gardens,
 HANAMKONDA, Warangal Urban. Ph: +91-870-2443310
 email : aksharaitssolutions14@gmail.com | website : aksharaitssolutions.com

కర్నూలు జిల్లా పత్రికొండకు తోమ్మిది కిలోమీటర్ల దూరంలోని ఓ చిన్న ఊరు పందికోన. ఒకప్పుడు ఆంగ్లేయుల హాయాంలో పాలెగాళ్ల పాలించేవాళ్ల. చుట్టూ అడవులు... మధ్యలో కొండలు, గుట్టలును ప్రాంతం. వర్షాలకు మాత్రమే పంటలు పండించి. నీటి ఎదడి ఎక్కువగా ఉండేది. కొండరు మేకలు, గోరైలు కాసుకుంటూ బటికేవాళ్ల. అటవీప్రాంతం మధ్యలో ఊరు ఉంటుంది కాబట్టి చిరుతలు జనావాసాల మధ్యకు వచ్చేవి. ఏళ్ల కిందట ఒక రోజు అడవుల్లో నుంచీ కడుపుతో ఉన్న ఒక చిరుత ఊర్లోని సత్రంలో సేదలీరింది. అక్కడే దాక్కుని పిల్లల్ని కనింది. ఆ చిరుత పిల్లలు శునకాలతో కలిసి సంచరించేవి. అవి పెరిగి పెద్దయ్యాక... అందులోని ఒక మగ చిరుత, ఆడ శునకంతో కలిసింది. అప్పుడు పుట్టిన పిల్లలే పందికోన శునకాలు అనేది ఇప్పటికీ ప్రచారంలో ఉన్న సమాచారం. అయితే అందులో నిజమొంత? అది సాధ్యమేనా? అనే విషయాన్ని వైద్యులు శాస్త్రీయంగా నిర్దారించలేదు. అప్పటి నుంచీ 'పందికోన బ్రీడ్ డాగ్గోగా ప్రచారం లభించింది. నలబై ఏళ్ల కిందటే అమెరికాకు చెందిన ఒక బృందం ఈ శునకాలను పరిశీలించేందుకు పందికోనకు వచ్చింది. ఇది అరుదైన అంతరించిపోతున్న జాతి అనీ, ఏటి సంరక్షణకు అవసరమైన నిధులు ఇస్తామనీ చెప్పారు అమెరికన్లు. అందుకు గ్రామస్థలు ఒప్పుకోలేదు. ఆ తరువాత రక్షణశాఖ అధికారులు, పోలీసులు పందికోన జాగిలాలను తీసుకెళ్లడం మొదలుపెట్టారు. ఆ శునకాలకు శిక్షణనిచ్చి దర్శావ్శనకు వాడుకుంటున్నారు. పొలాల్లో వ్యవసాయం చేసుకునే వాళ్లు, గోరైల కాపర్లు బయటికి వెళ్క తప్పుడు. అయితే వారి ఔర్రం... స్థయిర్యం... వారి పక్కనుండే వేట కుక్కలు. వాటి చూపు చాలా చురుకు... అవి మొరిగాయంటే గుండెలు

రెండూ రెండే...

అంద్రప్రదేశ్‌లో ప్రస్తుతం రెండు రకాల దేశీ కుక్కలున్నాయి. వాటిలో ఒకటి 'పందికోన' కాగా, రెండోచి 'జొన్నంగి'. మొదటి జాతికి చెందినవి పందికోన గ్రామంలో మాత్రమే కనిపిస్తే... 'జొన్నంగి' జాతి కుక్కలు కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి నలహాద్దుల్లో ఉన్న కొల్లెటి సరస్సు పరిసర ప్రాంతాల్లో కనిపిస్తాయి. ఈ రెండు జాతుల ప్రధాన లక్షణం... యజమాని పట్ల విశ్వాసాన్ని ప్రదర్శిస్తా వేటకు సిద్ధం కావడం. మిగితా కుక్కల్లాగా బద్దకంగా ఉండకుండా, ఎప్పుడూ జాగరూకతను ప్రదర్శించడం విటి ప్రత్యేకత. ప్రమాదంపై నిఘా వేసి. యజమానికి వీర సైనికుల్లా రక్షణనిస్తాయి. కొత్తవాళ్లను ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టినివ్వాలు. ఇంటి దలిదాపుల్లోకి కూడా రాసినివ్వాలు. వీటిని మచ్చిక చేసుకుంటే మాత్రం విశ్వాసాన్ని చాటుకుంటాయి. అడవుల్లో బతికే పల్ల జీవులకు పెద్ద భరోసా.

జారిపోతాయంతే! రాత్రిపూట గోరైలు, మేకల్ని ఎత్తుకెళ్లే దొంగల్ని, తినేందుకు వచ్చే జంతువుల్ని దగ్గరకు రానివ్వాలు. అంతకు మించి, విశ్వాసం, విధేయతలో వాటి తర్వాతే ఏ జాగిలాలైనా. యజమానికి రక్షణ కవచంగా, చివరి క్షణం దాకా 'విజయమో వీరస్వర్గమో' అన్న చందంగా శత్రువుతో పోరాడతాయి. ఎదురుగా ఉన్నది చిరుతైనా, పులైనా, మరేదైనా వాటి దాడికి జడుసుకుని తోక ముడవాల్సిందే. ఈ పొరుపం, విశ్వాసాలే పందికోన జాగిలాలను ప్రత్యేకంగా నిలబెట్టాయి. దేని ప్రత్యేకత దానిదే!

విశ్వాసానికి మారుపేరు జాగిలాలు. అందుకే ఆదిమ కాలం నుంచి ఆధునిక యుగం దాకా మనిషి వాటిని మచ్చిక చేసుకుంటూనే ఉన్నాడు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో సందడి చేస్తే, మరికొన్ని యుద్ధక్రీత్రాల్లో, నేర పరిశోధనల్లో తోడ్వాటును అందిస్తున్నాయి. అయితే కొన్ని ప్రాంతాల్లోని వేటకుక్కలు 'దేశీ' ముద్రతో తమ ప్రత్యేకతను చాటుకుంటున్నాయి. కొల్లెటికి చెందిన 'జొన్నంగి', తమిళనాడుకు చెందిన 'రాజాపోళ్లు' దేశీ గ్రామ సింహాల్లాగే, ఒక

విశిష్టమైన జాతికి చెందినవి 'పందికోన' జాగిలాలు. ఒక రకంగా ఇవి నాటు శునకాలు అని చెప్పవచ్చు.

దాడులను ఎదుర్కొనేందుకు...

ప్రైక్సప్పదేవరాయల కాలంలో ఈ జాతి శునకాల పెంపకానికి బీజం పడిందని చరిత్ర చెబుతోంది. అప్పట్లో రాయలనీమలోని కర్నూలు జిల్లాలో ఉన్న పత్రికొండ సమీపంలోని పాలెగాళ్ల, దొరలు ఈ కుక్కలను పెంచారు. పందికోన గ్రామంలో అప్పట్లో ఇలాంటి ఓం కుటుంబాలు ఉండేవి. ఇప్పుడు సుమారు ఏడుపందలకు పైగా కుటుంబాలు ఉన్నాయి. దాదాపు ఇంటింటికి ఒక శునకం ఉంటుంది. ఏటికి ఎంతో ఆప్యాయంగా చిత్రవిచిత్రమైన పేర్లు కూడా పెట్టుకుంటారు పల్లెవాసులు. 'ఇదిగో ఇందిరమ్మా.... ఉరుకు...' అంటే చాలు. దొంగలైపైకి అరవకుండా గుడ్లరిమి ఉరుకుతాయి. ఇవి మొరిగే కుక్కలు కాదు. చప్పుడు చేయకుండానే పని కానించేస్తాయి. కొన్ని శునకాలకు రాముడు, భీముడు, రాజు అనే పేర్లు కూడా పెట్టుకున్నారు. రాత్రిపగలు లేదు. ఇంటి నుంచీ పొలానికి, గోరైల కాపలాకు యజమాని బయలుదేరన వెంటనే, వెనేకి వస్తాయివి.

రైతులకు పంట చేతికొచ్చే సమయానికి చుట్టుపక్కల ఉన్న అడవుల్లో నుంచి తరచూ పులులు, చిరుతలు, అడవి పందులు, తోడేళ్లు, జింకలు పొలాల్లో పడి పంటను నాశనం చేయడమేగాక... కొన్నిసార్లు గ్రామస్థులైపై దాడి చేసేవి. వాటి భయంతో ఇళ్ల బయటికి వెళ్లాలంతో జడుసుకునేవారు. ఒక్కసారి ప్రాణాలకు ముప్పు కూడా వాటిల్లేది. ఇక, రాత్రిక్కు అయితే ఊపిరి బిగబట్టి వెళ్లాల్సిందే!. ఎన్నాళ్లా... పంట నష్టమే కాకుండా, ప్రాణస్థుం కూడా జరుగుతుండటంతో ఏం చేయాలో పాలుపోలేదు. క్రూరమ్మగాలను ఎదుర్కొనేందుకు, వాటి ఆచూకి కనిపెట్టేందుకు కుక్కలను పెంచాలనే ఆలోచన తట్టింది. అప్పటి పాలెగాళ్ల వాటికి ప్రత్యేకంగా శిక్షణ కూడా ఇప్పించారు. సాధారణ కుక్కలను వేటకుక్కలుగా తీర్చిద్దారు. చాటింపు వేయగానే...

ఈ ప్రాంతంలో క్రూరమ్మగాల దాడులు త్రుతి మించిన సమయంలో దొరలు, పాలెగాళ్ల వేటకు పిలుపునిచ్చేవారు. గ్రామ నడిబొడ్డున ఉన్న కొండపై తప్పెటుతో చాటింపు వేయగానే గ్రామస్థులు వేటకు సమయత్తం అయ్యేవారు. ఇళ్లలోని ఈటెలు, బరిసెలను చేతబుని గ్రామ నడిబొడ్డు చేరుకునేవారు.

వేటకుక్కలను ముందుకు పంపించి, వాటి వెనుక వేటకు బయలుదేరేవారు. పొలాలను ద్వాంసం చేస్తున్న అడవి పందుల దండుపై వేట కుక్కలు అరుస్తూ దాడిచేసేవి. అవి వెనక్కిపోయేదాకా పోరాదేవి. భయపెట్టేవి. ఈ క్రమంలో కొన్నిసార్లు చిరుతలు కంటపడేవి. కుక్కలపై అవి దాడి చేసినా ఏ మాత్రం వెనక్కి తగ్గకుండా, ఛైర్యంగా తిరగబడేవి. దాడిలో రక్తమాడినా సరే పట్టువదలకుండా పోరుపంతో పోరాటం సాగించడం పందికోన వేట కుక్కల ప్రత్యేకత. ఈ దాడుల్లో చాలా జాగిలాలు మరణించాయి. అయినా వాటి పోరాట పటిమ వల్ల చాలాసార్లు చిరుతలు వెనుదిరిగి పారిపోయిన సంఘటనలు అనేకం ఉన్నాయని స్థానికులు చెబుతారు. “నేను 70వ దశకంలో ఒకసారి వేటకు వెళ్లాను. కుక్కలు ఒక చిరుతను నిలేశాయి. వెంటనే దానిపైకి బరిసెలు వినిరాం. చిరుత పడిపోవడంతో మృతి చెందిందని భావించి దగ్గరకు వెళ్లి చూశాను. అదే అదునుగా చిరుత నామై అకస్మాత్తుగా దాడికి దిగి

గాయపరిచింది. వెంటనే గ్రామస్థులు అప్రమత్తమై చిరుతను చంపేయడంతో నేను ప్రాణాలతో బయటపడ్డాను” అని పందికోన గ్రామస్థుడైన బాలరంగప్ప నాయుడు తెలిపారు. అప్పుల్లో మృగాల దాడుల్లో గాయపడిన వారికి ప్రత్యేక నాటు వైద్యం అందించేవారు. 1973లో గ్రామానికి విద్యుత్ సేకర్యం వచ్చింది. మరో పదేళ్ళకు రోడ్లు వచ్చాయి. దాంతో క్రూరమృగాల బెడద కొంత వరకు తగ్గింది. దాంతో క్రమంగా ఊరి ప్రజలు వేటను మానుకున్నారు.

ఏవీ సాటి రావు..

చూడటానికి వీధి కుక్కల్లా కనిపించినప్పటికే పందికోన జాగిలాలు కచ్చితంగా విశిష్టమైనవి. వేటకుక్కల స్వభావం వీటి సొంతం. శరీరాక్షతి దృఢంగా ఉంటుంది. ఒక్కపల్ఱగా కనిపిస్తాయి. ఎలాంటి పరిస్థితులనైనా తట్టుకుంటాయి. మెరుగైన కంటి చూపు వీటికుంటుంది. ఎంత దూరంలో ఉన్న సరే, అడవి జంతువుల్ని పసిగడతాయి. పరుగులో వేగం ఎక్కువ.

విదేశ జాతుల కన్నా బెస్ట్..

పల్లెల్లో ప్రతి గ్రామానికి ఒక ప్రత్యేకత ఉంటుంది. అదే ఆ గ్రామ అస్తిత్వం. పందికోనను చుట్టుపక్కల పచి పల్లెల్లో ప్రత్యేకంగా నిలిపించి ఈ జాగిలాలే!.. పదేళ్ల క్రితం పందికోన శునకాల గురించి తెలుసుకుని ఆశ్చర్యపోయాను. స్థానికంగా వీటికి ఒక అస్క్రికరమైన చరిత్ర ఉంది. ఎంతో కుతూహలంతో వీటిపై ఒక డాక్యుమెంటరీ చేశాను. నేను సాఫ్ట్వేర్ ఉద్యోగిస్తేనా జాగిలాలపై అస్క్రితో కొంత పరిశీలన చేశాను. ‘ఫైల్ డాగ్స్’ బ్రాండ్ పేరట సాఫ్ట్వేర్ వేర్ కూడా నిర్వహిస్తున్నా. నా చిన్నతనంలో మొదటిసారిగా మిత్రుడి ఇంట్లో పందికోన జాగిలాన్ని చూశా. అప్పుట్లో ఈ ప్రాంతంలో వందలాది కుక్కలుండేవట. లిజర్యాయర్ వచ్చాక, స్థానికుల అలవాట్లు మాలి వీటి పెంపకం తగ్గింది. దాంతో ఈ దేశి కుక్కల సంతతి తగ్గుముఖం పట్టింది. పర్యావరణ, ఆహార పరిస్థితులు కూడా కారణమే. అయితే కొందరు గొర్రెల కాపరులు మాత్రం ఇప్పటికీ వీటిని కన్నబిడ్డల్లా పెంచుతున్నారు. గ్రామంలో ఇవి స్వచ్ఛగా తిరుగుతూ కనిపిస్తాయి. నా డాక్యుమెంటరీ చూసిన వాళ్లు... పందికోన జాగిలాల విశిష్టతలు తెలుసుకుని చాలామంచి తీసుకెళ్తున్నారు. విదేశీ జాతి కుక్కలకు ఇవి ఏ మాత్రం తీసిపోవు. అందులోను వీటి తిండి ఖర్చు కూడా తక్కువ.

- కోదండరామిరెడ్డి, ‘పందికోన డాగ్స్’ డాక్యుమెంటరీ రూపకర్త

మరికొంత...

- స్వదేశీ జాతి కుక్కల్లో విశిష్ట లక్షణాలున్న అగ్రజాతిగా పందికోన శునకాలకు జాతీయస్థాయిలో వేరుండి. పాశీను జాగిలాలకు శిక్షణ ఇచ్చే పాశీనులు చెబుతున్న మాట ఇటి.
- నగరాల్లోని పెట్డాగ్స్‌ను పాశిపించేందుకు ఖార్పు తడిసి మొపెడవుతుంది. తక్కువలో తక్కువ నెలకు నాలుగు నుంచీ ఆరువేలు వెళ్లించాల్సి వస్తుంది. పందికోన కుక్కలకు అంత అవసరం లేదు. సాధారణ తిండి చాలు.
- రోగసిరోధక శక్తి ఎక్కువ. వ్యాధులు సాశీకే అవకాశాలు చాలా తక్కువ.
- ఈ కుక్కల్లో వీలైనంత స్వచ్ఛగా తిరగనివ్యావిందే. ఇంట్లో కట్టేస్తే ఉండలేవు. స్వచ్ఛగా తిరగడానికి ఇంటి ఆవరం విశాలంగా ఉండాలి. వేట స్వభావం ఉన్న ఈ కుక్కల్లో ఒక చోట కట్టేస్తే ఉండలేవు.
- వీటికి నేవిగెసన్ స్కూల్స్ ఎక్కువ. ఊరికి దూరంగా ఏదు నుంచి పచి కిలోమీటర్ల దూరం వచిలేసినా... తిరిగి ఊరిని వెతుక్కుంటూ వచ్చేస్తాయని స్థానికులు చెబుతారు.
- ప్రత్యేక శిక్షణ అవసరం లేదు. యజమాని ఎక్కుడున్న గుర్తుపట్టేస్తాయి. చాలా తెలివిగా వ్యవహరిస్తాయి.
- నిత్యం మాంసాహారమే పెట్టాలనే నియమం లేదు. పప్పు, అన్నం, రొట్టెలు కూడా తింటాయి.
- ఎలాంటి వాతావరణాన్నయినా తట్టుకునే శక్తి వీటికుంది.
- 10-15 ఏళ్ల జీవించే ఆడకుక్కలు ఒక్క ఈతతలో 4 నుంచి 7 పిల్లలకు జన్మనిస్తాయి.
- నాటు కుక్కల కంటే ఎత్తుగా, బలిష్టంగా కనిపించే వీటిని చూడగానే ఆ తేడాను గుల్తించవచ్చు. మగవి 20- 26 అంగుళాల ఎత్తు, ఆడవి అయితే 19 - 24 అంగుళాల ఎత్తులో ఉంటాయి.
- పందికోన శునకాల ప్రత్యేకత వాటి కాళ్లు. ఈ ఊరి పలసురాలన్నీ కొండలు, గుట్టలు, ముళ్ల పాదలు, రాళ్లతో నిండి ఉంటాయి. సాధారణ శునకాలు పలిగెడితే కాళ్ల చీరుకుపోతాయి. కానీ వీటి కాళ్ల వెడల్పుగా, మందంగా, ధృఢంగా ఉంటాయి. అందుకే వేటకు సై అంటూ దూకేస్తాయి.

అటవీ ప్రాంతంలో ఉన్న ఊరు
కాబట్టి కూరమృగాల దాడి సమస్య
ఎక్కువ. వాటి నుంచి
రక్కించుకునేందుకు పూర్వం నుంచి
వేట కార్బూకుమం నిర్వహించేవారు.
ఈ వేటలో గ్రామంలోని కుక్కలు కీలక
పాత్ర పాశిఫిస్టాయి. 20 ఏళ్ల క్రితం
దాకా ఈ వేట కార్బూకుమం సాగేబి.
కొండపై తప్పెట శబ్దం వినగానే
జల్లలో ఉన్న కుక్కలన్నీ పరుగెత్తుకొచ్చి
మొలిగేబి. కూరమృగాల జాడ
పెదుకుతూ కుక్కలు
ముందు వెళ్తుంటే,
శజటలు, బలసెలు
పట్టుకుని వాటి వెనుకే
వేటకు వెళ్లేవాళ్లం.
ప్రస్తుతం అడవి
పందులు మాత్రమే
ఉండటంతో
కాలక్కుమంలో వేట
మానేశాం.

- మల్లికార్ణన, సానికుడు

పంబికోన శునకం దేశవాఱ
శునకం. అడవుల్లాంటి ఊళ్లలో
ఉంటాయివి. చాలా గట్టివి. దేనికీ
భయపడవు. పశువులు, గొర్రెల
కాపర్లకు అండగా ఉంటాయి. ఎవరైనా
ఈ కుక్కల కళ్లలోకి కళ్లు పెట్టి
చూడాలంటే భయపడతారు. అంత
చురుగ్గా చూస్తాయివి. నేను
చదువుకునే రోజుల్లో 'డార్గ ట్రైప్స్ ఆఫ్
ఇండియా' సబ్జక్ట్లో భాగంగా ఈ
జాతి గురించి తెలుసుకున్నాం. వీటిని
నేరుగా చూశాక మరిన్ని విషయాలు
తెలిశాయి. జాగిలాలు ముఖ్యంగా
డాల్ (ప్రిండీ), హింటింగ్, సెర్వీస్,
వాచ్ (కాపలా) ఇలా పలు రకాలు
ఉంటాయి. పంబికోన శునకాలు
సెర్వీస్, విభాగానికి చెందినవని
చెప్పేచ్చు. రేసుల కోసం, వేట కోసం
బాగా ఉపయోగపడతాయి. టీనికి
గుండె ధైర్యం ఎంత ఎక్కువంటే... పెద్ద
పులికి ఎదురొడ్డి పాఠాడగలడు.
ఏమాత్రం భయపడదు.

- డా.శ్రావేం ప్రసాద్,
పశు ఘై ద్యులు

చురుకుగా కదులుతూ ప్రత్యర్థులను
కట్టడి చేస్తాయి. నాటు కుక్కల కంటే
ఎత్తుగా, బలిష్టంగా కనిపించే వీటి
సామర్థ్యం విదేశీ జాతికుక్కలైన
డాబర్మన్, ఆలేపన్, జర్జన్ పప్ర్,
లాబ్రడార్కు దీటుగా ఉంటుండని పోలీసు
జాగిలాలకు శిక్షణ ఇచ్చేవారు కూడా
అంగీకరిస్తున్నారు. అందుకే పోలీసు జాగిలాలుగా
కూడా ఉపయోగించడానికి ప్రయత్నాలు
జరుగుతున్నాయి. "1988లో పత్రికాండలో సీపాగా
పనిచేస్తున్నప్పుడు ఈ జాతి కుక్కల గురించి
తెలుసుకుని ఇంటికి తెప్పించుకున్నాను. వాటి
పొరుపం, విశ్వాసం మరే కుక్కలకు ఉండదు.
అందుకే అప్పటి నుంచి మా ఇంట్లో వాటిని
పెంచుతున్నాం. ఇటీవల మా అల్లుడు
ఘైదరాబాద్ లోని తన పొమ్పశాస్కు ఒక కుక్క
పిల్లను తీసుకెళ్లి పెంచుతున్నాడు. నా
స్నేహితులకు కూడా ఇక్కడి నుంచి పందికోన
కుక్కలను పంపించా. వీటిని చిన్నప్పుడే
తెచ్చుకోవాలి. పెద్దయ్యక పెంచడం కష్టం.
ఒకసారి విశ్వసిస్తే బాగా కలిసిపోతాయి"
అన్నారు రిటైర్డ్ డీవీస్ చంద్రశేఖర. ఆయన లాగే
చాలామంది పోలీసు అధికారులు పందికోన
కుక్కలను తమ ఇళ్లలో పెంచుకోవడం విశేషం.
ఉచితంగా ఇస్తారు...

1970 ప్రాంతంలో 300కు పైగా పందికోన
జాతి కుక్కలుండేవి. రాను రాను అడవులు
తగ్గిపోవడం, రవాణా సౌకర్యాలు పెరగడంతో
పందికోనలో క్రమక్రమంగా కుక్కల పెంపకం
తగ్గిపోతేంది. ప్రస్తుతం గొర్రెల కాపరులు
మాత్రమే వీటిని పెంచుతున్నారు. అయితే ఘైర్య
సాహసాలకు పేరుగాంచిన ఈ దేశీ కుక్కల
గురించి తెలుసుకున్నవారు పందికోన గ్రామాన్ని
సందర్శించుకు ఇష్టపడుతున్నారు.
గ్రామస్తులు అలాంటివారికి
ఉచితంగానే కుక్కపిల్లలను

ఇస్తారు. బెంగళూరు, ఘైదరాబాద్,
ముంబాయి, డిల్లీ నగరాల నుంచి కూడా
వచ్చి కుక్కపిల్లలను తీసుకెళ్లారని గ్రామస్తులు
చెబుతున్నారు. వారి ద్వారా ఈ కుక్కలు
విదేశాలకు చేరిన ఊడంతాలు కూడా అనేకం
ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం ఊర్లోనే వ్యవసాయం
చేస్తున్న కొంతమంది తమ గ్రామానికి
ఇంతటి పేరు ప్రభాగాలు తెస్తున్న ఈ
జాతి కుక్కలను ముందుతరాలకు
అందించాలనే ఊదేశంతో పెంచుతున్నారు.
“వివిధ కారణాలతో గ్రామంలో చాలామంది
పట్టణాలకు వలసపోయారు. మిగిలినవారు
కూడా కుక్కల పెంపకం మానేసినా, మాతో
పాటు మరో పదు కుటుంబాల వారు మాత్రమే
వీటిని పెంచుతున్నాం. ఈ దేశీయ శునకాలకు
ప్రభుత్వం ప్రత్యేక గుర్తింపు ఇస్తే బాగుంటుంది”
అని పందికోన గ్రామస్తుడైన ఆదినారాయణ
అంటున్నారు. ఇదే ఊరికి చెందిన
రామానాయుడు మాటల్లాడుతూ ‘అసలీ
శునకాలకు ఎంత చరిత్ర ఉందో కూడా మాకు
తెలీదు. కొన్నితరాల పాటు ఈజాతి మా
జీవితాల్లో భాగం అయ్యాంది. వీటికున్న ప్రత్యేకత
వల్ల మా ఊరికి పేరొచ్చింది...’ అన్నాడు. అప్పట్లో
ధిల్లీ నుంచి డిస్కపర్ ఛానల్ ప్రతినిధులు కూడా
పందికోనకు వచ్చి... కొన్ని దృశ్యాలను
చిత్రీకరించారు. అమెరికా నుంచి వచ్చిన
ప్రతినిధులు అయితే ఒక రాత్రి ఆ ఊరి
పొలాల్నోనే జాగారం చేశారు. అదే సమయంలో
ఆ పొలం రైతు పక్కనే ఒక శునకం కూర్చుని
కాపలా కాస్టోండప్పుడు. సరిగ్గా అదే రాత్రి అడవి
పంది వచ్చింది. అప్పుడు ఆ శునకం ఒక్క
దూకుదూకి ఆ అడవిపందిని చంపేసింది. ఆ
దృశ్యం చూసిన అమెరికన్లు ఆశ్చర్యపోయారు.
పందికోన శునకం ప్రత్యేకత ఏంటో కళ్లారా
చూశారు.. అంటూ ఆ గ్రామస్తులు పేర్కొన్నారు.
ఇలాంటి ఎన్నో కథలు పందికోన శునకాల
చుట్టూ అల్లుకుని ఉన్నాయి.

నిజమే... ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రసిద్ధి చెందిన
రష్యన్ రొడ్డివిపన్ రిడ్జ్బెర్గ్‌లాగా, పైబిరియన్
హాస్టీలాగా, ఐరోప్ హోల్స్‌పొండ్‌లాగా,
అమెరికన్ పిట్చుల్ టెరియర్‌లాగా, టర్మి
కెంగల్‌లాగా, అరెంబీనా డోగోలాగా మనకూ
ఉండికి ‘పందికోన’... పక్క దేశీ బ్రాండ్.
తిరుగులేని శునకం. పొరుపానికి, విశ్వాసానికి
'బ్రాండ్'గా నిలుస్తున్న ఈ దేశీ
శునకాల కీర్తి, మేటి కుక్కలతో
పోటీపడుతూ ప్రపంచవ్యాప్తం
అవతోందంటే గొప్ప కదా.

- మధుసూదన్
ఘుట్టుమనేని,
కర్రూలు

కిడ్సీలో రాళ్లు మందులతోనే ఛంతాయి

కిడ్సీలో రాళ్లు అనగానే ఆపరేషన్ ఒక్కటే మార్గం అని చాలా మంది భావిస్తుంటారు. నిజానికి ఆపరేషన్ చేసి రాళ్లు తీసివేసినా మళ్లీ తయారపుతునే ఉంటాయి. అందుకే రాళ్లు వాటంతట అవే పడిపోయేలా చేయడమే కాకుండా రాళ్లు తయారయ్యే శరీరగుణాన్ని మార్చే హోమియో చికిత్సను ఎంచుకోవడం ఉత్తమం.

కిడ్సీలో రాళ్లు ఏర్పడటానికి తీసుకునే ఆహారం, శరీరతత్త్వం వంటివి కారణమవుతుంటాయి. ఇవి మూత్రపిండాల్లో గానీ, మూత్రనాళాల్లో గానీ ఏర్పడతాయి. ఒకసారి కిడ్సీ స్టోన్ ఏర్పడితే భవిష్యత్తులో మళ్లీ మళ్లీ రావడానికి అవకాశాలుంటాయి. ఒకటి కంటే ఎక్కువ స్టోన్ ఏర్పడినపుడు కూడా సమస్య పునారావృతమయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. కిడ్సీలో రాళ్లు చిన్నగా ఉన్నపుడు ఎటువంటి లక్షణాలు కనిపించకపోవచ్చు. కొంచెం సైజు పెరిగినపుడు తీవ్రమైన నడుంనొప్పి, కడుపునొప్పి, మూత్రంలో రక్తం వంటి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. కడ్డి స్టోన్ సైజు పెరిగినపుడు వాంతులు వికారం కూర్చున్నా పడుకున్నా నొప్పి తగ్గిపోవడం వంటి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. మూత్రంలో మంట చలి జ్వరం కూడా ఉంటుంది.

Dr. K Ravikirane
M.D., M.Sc(psych), P.G(virology) LONDON
గోల్డ్ మెడల్ ఫర్ ఎక్సెల్సీ ఇన్ మెడిసిన్
మాస్టర్ హోమియోపథి
అమీర్ పేట్, కూకట్ ప్లీ, దిల్సుఫ్ నగర్, సికింద్రాబాద్,
విజయవాడ, కరీంనగర్, విశాఖపట్టం, తిరుపతి
పాశ్కోండ, రాజమండ్రి, గుంటూరు
ఫోన్ : 7842 108 108, 040-48106108

శ్రీంగార సమస్యలకు పరిశుయోలో మందులున్నాయా?

నాకు పెళ్లయి మూడేళ్లపుతోంది. నా సమస్య ఏమిటంటే శృంగారంలో పాల్గొన్నపుడు త్వరగా వీర్యస్తలనం అవుతోంది. దీనిపల్లు నా భార్యాను సంతృప్తి పరచలేకపోతున్నాను. దీనిపల్లు మా మధ్య గొడవలు వస్తున్నాయి. నా సమస్యకు పరిష్కారం లభిస్తుందా? నా దాంపత్య జీవితం గాడిలో పడే మార్గం సూచించండి.

- సురేష్, వికారాబాద్

శీప్రొస్టలనం చాలా సున్నితమైన అంశం. ఇది మానసికంగా ఎంతో భయాన్ని కలగజేస్తుంది. కానీ ఇది వ్యాధి కాదు. ఈ సమస్యతో చాలా మంది బాధపడుతున్నారు. వైవాహిక జీవితం సంతృప్తికరంగా లేదని అనే వారి సంఖ్య ఈ మధ్యకాలంలో ఎక్కువయింది. దీనికి ముఖ్య కారణాలు భయం, అందోళన, తొందరగా చేయలనే తపన, సెక్స్ సరిగ్గా చేయగలనో లేదో అనే భయం, దయాబెట్టిన, దైరాయిడ్, ఒబెసిటి లాంటి సమస్యలు, కొన్ని రకాల మందులు వాడటం వల్ల ఈ సమస్యలు రావడానికి ఆస్యారం ఉంటుంది. హోమియో మందులతో శృంగార జీవితం మరింత ఆనందమయం చేసుకోవచ్చు. అంగస్తంభన సమస్య, శీప్రొస్టలనం లాంటి సమస్యలు సరియైన హోమియో వైద్యుని పర్యవేక్షణలో చికిత్స తీసుకుంటే ఇట్టే తొలగిపోతాయి.

మైగ్రేన్ తలనొప్పి తగ్గే మార్గం లేదా?

తలనొప్పితో బాధపడుతున్న ఓ యువతి మా క్లినిక్కు వచ్చింది. సమస్య ఏంటి అంటే ఇలా చెప్పుకొచ్చింది. తలనొప్పి వచ్చినపుడు నొప్పి తీవ్రంగా ఉంటుంది. తలనొప్పి ఒకవేళే ఉంటుంది. ఏదైనా పని చేస్తున్నపుడు తలనొప్పి మరింత తీవ్రమవుతుంది. తీవ్రమైన తల నొప్పి వల్ల ఏ వసీ చేసుకోలేకపోతున్నాను. వికారం, వాంతి వచ్చిన ట్యుగా అనిపిస్తుంది. వెలుతురు చూడలేకపోతాను. శబ్దాలు వినలేను అని చెప్పుకొచ్చిది. ఆమె చెప్పిన లక్షణాలన్నీ విన్న తరువాత మైగ్రేన్ తలనొప్పి అని కన్ఫర్మ్ అయింది. తగ్గిపోతుంది మరేం ఘరవాలేదని చెప్పి మందులు రాసిచ్చాను. మైగ్రేన్ సమస్యకు ఇతర చికిత్స విధానాల్లో పరిష్కారం లేదనే చెప్పవచ్చు. ఇతర చికిత్సల్లో లక్షణాలు తగ్గించేందుకు చికిత్స ఇస్తారే తప్ప మూల కారణాన్ని తొలగించేలా చికిత్స ఉండదు. కానీ హోమియో చికిత్స అలా కాదు. మూలకారణాన్ని తొలగిస్తుంది. మైగ్రేన్ కారణమవుతున్న నరాలను సాధారణ స్థితికి తీసుకువస్తుంది. కెమికల్ విడుదలను అడ్డుకుంటుంది. ఘరితంగా మైగ్రేన్ సమస్య శాశ్వతంగా తగ్గిపోతుంది. సమస్య మళ్లీ పునరావృతం కావడం అంటూ ఉండదు. ఈ చికిత్సలో ఎలాంటి సైడ్ ఎఫెక్ట్ కూడా ఉండవు.

మా స్నేహాలిటీలు

- ★ హెపటైటిస్ B,C ★ హెలిక్రిన్ ★ హెచ్చెచ్ విఎస్ ★ అలల్జీ
- ★ సైనసైటిస్ ★ మైగ్రేన్ ★ ప్లైల్స్ ★ ఫిషర్
- ★ ఫిస్టులా ★ స్ప్రోండిలైటిస్ ★ సాలియాసిస్
- ★ ఫుగర్ ★ నడుము నొప్పి ★ మెద నొప్పి
- ★ సంతానం ★ సైనసైటిస్ ★ అస్మా ★ డెంగ్యూ
- ★ చిక్కన్ గున్యా మెం || వాటికి హోమియో చికిత్స

హెచ్చెచ్ విఎస్, హెలిక్రిన్ కు మేలైన వైద్యం

హెచ్చెచ్ విఎస్కితే ఆ వైరస్ను పూర్తిగా తొలగించే మందులు లేవు. అయితే వైరస్ను నియంత్రించే మందులు ఉన్నాయి. అంటే వైరస్ అతి తక్కువ స్థాయిలో ఉండేలా చేయడం ద్వారా ఆరోగ్యవంతమైన జీవనం గడపాచ్చు. ఇక హెచ్చెచ్ విఎస్ వారిలో హెర్మిన్ ఉండే అవకాశాలుంటాయి. రోగినోధక శక్తి తగ్గినపుడల్లా ఇది బాధపెడుతుంది. ఈ వైరస్ను హోమియో మందులతో కట్టడి చేయవచ్చు. హెచ్చెచ్, హెలిక్రిన్ టో బాధపడుతూ మా క్లినిక్కు వచ్చిన ఒక వ్యక్తి కేన్ స్ట్రెచ్ ఇది. చికిత్స అనంతరం ఆయనలో వచ్చిన మార్పులు ఇవి-

చికిత్స తరువాత: హెచ్చెచ్ విఎస్కిన వారిలో చిన్న వాతావరణ మార్పులకే జలుబు చేయడం, జ్వరం రావడం, టీపీ సోకడం, విరేచనాలు కావడం జరుగుతుంది. అంటే రోగినోధక వ్యవస్థ బలహీన పడితే వ్యాధులు వచ్చిపడతాయి. బలంగా ఉంటే హెచ్చెచ్ విఎస్ చేయలేదు. సరిగ్గా హోమియో చికిత్స రోగినోధక వ్యవస్థను శక్తి వంతం చేయడంపైనే దృష్టి పెడుతుంది. అతనికి పరీక్ష చేయస్తే సీడీ కణాల సంఖ్య 280 ఉంది. భయపడాల్సిన పనిలేదని వెంటనే చికిత్స ప్రారంభిద్దామని చెప్పి మందులు రాశా. ఒక నెల రోజులు మందులు వాడి మళ్లీ కనిపించమన్నా. నెల రోజుల్లో అతనిలో చాలా మార్పొచ్చింది. ఆకలి పెరిగిందన్నాడు, నీరసం తగ్గిందన్నాడు. మళ్లీ జీవితంపై నాకు ఆశలు కలుగుతున్నాయని చెప్పుకొచ్చాడు. మరో నెల రోజుల పాటు మందులు వాడమని సూచించా. ఆ తరువాత మరోసారి సీడీ 4 కొంట్ పరీక్ష చేయస్తే 580 వచ్చింది. హెర్మిన్ లక్షణాలు పూర్తిగా తగ్గిపోయాయి. మళ్లీ హెర్మిన్ తిరగబెట్ట లేదు.

లక్ష్మం... కష్టం... పాలునీళ్లలు
కలిసిపోయినట్లు పనిచేస్తే
తిరుగేముంది? పొద్దునే
సైకిల్‌పై పాలక్కాన్న వేసుకుని...
డోరూరా తిరిగి... పాలు
సేకరించి 'రెడ్ కొ డెయిరీ' కి
డోపిరిపోశాడు నారాయణ
మజుందార్. దాంతే ఆయన
జీవితాన్ని పాలు, పెరుగు, వెన్న,
నెయ్యి తిన్నంత రుచిగా
మార్పుకున్నారు...

1973, పూలియా గ్రామం, వశ్విమ బెంగాల్
“ఏమయ్యా సెగటి ఎప్పుడూ ఎదవ
కంబోషణేనా? ఊర్లో బాగోగులు
తెలుసుకోవద్దు? ఎవరిదా పొలం ... బంగారు
తివాచీ పరిచినట్లు లేదూ..” అన్నాడు ఆ ఊరి
ప్రెసిడెంటు హర్షేందు.

‘చిత్తం... ఇది ఆ బిమలేందు గాడి పొలం
అయ్యా. పెళ్లిడు కొచ్చిన కూతురి పెళ్లి
తలపెట్టిన ఏడాది... భూమాత కరుణించి
అదిక దిగుబడిని ఇవ్వడం సహజం
కదటయ్యా” పెళ్లికి భూమిని అమ్మేస్తున్నాడని
బోగట్టా. మన భాతాలో కలిపేసుకుంటే
పోలా..?”

వశ్విమ బెంగాల్లోని పూలియా పల్లెటూరు.
1958 జూలైలో నారాయణ పుట్టాడన్న
సంతోషానికి మించి బిడ్డ పోషణ కోసం
చూలుతో ఉన్న గేదెను అమ్ముకుంటున్నందుకు
బాధపడ్డాడు బిమలేందు మజుందార్. ఉన్న
ఎకరం పోలంలో సంసార సాగరాన్ని
శుధాలంబే రోజురోజుకి గగనమే! పిల్లలతో
సమానంగా ఖర్చులూ పెరిగాయి. బాధ్యతలు
మోసేకొద్ది అప్పులు ఎక్కువయ్యాయి. ఒక
ఘూట తన పొలంలో, మిగిలిన సమయం
రైల్వేస్టేషన్లో కూలీగా, పెద కామందు గారి
బట్టెలు మేపడం, ప్రెసిడెంటుగారి పశువుల
పాకను శుభ్రపరచడం వంటి చిన్నాచితక
పనులు చేసేవాడు. కొడుకు పుట్టిన తరువాత
భూస్వామి కల్లంలో రాతుట్టు కాపలా

12 ఆదివారం ఆంధ్రజ్యోతి * 4 ఏప్రిల్ 2021

సైకిల్‌పై పాలక్కాన్న వేసుకుని...

పడుకోవడానికి ఒప్పందం
కుదుర్చుకున్నాడు. నారాయణ్ణకు
ఒక అక్కు, ఒక చెల్లి. అతి
పొదుపుగా ఇంటిని నెట్టుకుంటూ
వచ్చేది అతని తల్లి భాసంతి
మజుందార్. భార్యాభర్తలు పస్తులతో
పడుకున్నా పిల్లల కడుపు కాలకుండా
చూసుకునేవారు.

పాలాన్ని అమ్మేసి..

సాంతుర్లోని ప్రభుత్వ పారశాలలో ఇంటర్
వరకు లాక్కొచ్చాడు నారాయణ్ణ. అక్కకి పెళ్లి
కుదిరింది. పెళ్లి ఖర్చులకు కొంత భూమిని
అమ్ముక తప్పలేదు. “తాతల కాలం నాటి నుంచీ
వస్తున్న పొలం మనది.. సగం అమ్మేస్తే
రేప్పొద్దున పిల్లలకు తిండి ఎలా పెట్టేది?”
అంటూ రాగాలు తీసింది నాయనమ్మ. పెళ్లి
కోసం అప్పు చేస్తే... వడ్లీలు కట్టడానికి మొత్తం
పొలాన్ని అమ్మాల్చి వస్తుంది అన్నాడు
నారాయణ్ణ తండ్రి. ఉన్న ఎకరంలో ఆ ఊరి
మొతుబరికి అర ఎకరం అమ్ముక తప్పలేదు.
కూతురికి పెళ్లి చేశాడు. పొలం అమ్మేశాక
ఇంటి పరిస్థితి మరి అద్వాన్నంగా మారింది.
కూరలు కూడా కొనలేని ధీనస్తితి. ఉల్లిపాయ,
మిరపకాయలను నంజుకుని తిన్నారు కొన్నాట్ట.
మలుపు తిప్పిన సలహి..

నారాయణ్ణను పట్టుంలోని రణమాట
కాలేజీలో బీఎస్ చేర్పించాడు తండ్రి. కెమిస్టీ
సబ్టెక్షన్ అంటే గుండెల్లో దడ పుట్టేది.
తండ్రి చెమట్టొప్పి సంపాదించిన
పైసాపైసాతో ఫీజుకట్టి డిగ్రీలో
చేర్పించాడు. ఇష్టం లేని చదువును
కొనసాగించాలా? ఇంతటితో ఆపేసి
వేరే పని చూసుకోవాలా?
సందిగ్గుంలో పడ్డాడు నారాయణ్ణ.
గ్రామంలో ఎవరికి ఏ సమస్య
వచ్చినా సలహా కోసం ఆ ఊరి
పశుసంవర్ధక శాఖ అధికారి వద్దకు
వెళ్లివాళ్లు. ఒక రోజు ఆయన దగ్గరికి
వెళ్లి గోడును వెళ్లబోసుకున్నాడు
నారాయణ్ణ. బీఎస్ చదివినా తగిన
ఉద్యోగం వస్తుందన్న భరోసా లేదు
కాబట్టి పాడిపరిశ్రమకు సంబంధించిన కోర్సు
చేయమని ప్రోత్సహించాడు ఆ అధికారి.
1970లో భారతదేశ జాతీయ పాల అభివృద్ధి
బోర్డు ఆధ్వర్యంలో ఆవరేషన్ ప్లాట పేరిట శ్చేం
విప్పవం ప్రారంభమైంది. మన దేశం
ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద పాల ఉత్సవిద్ధిదారుగా
మారబోతోంది కాబట్టి ఆ రంగంలో ఏదో ఒక
ఉపాధి లభిస్తుందని నారాయణ్ణలో భరోసా
కల్పించాడాయన. అతను చెప్పిన సలహా ఆవు

పాలంత శ్రేష్ఠమైనదిగా తోచింది. గ్లాసు పాలు
తాగినంత సంతృప్తి కలిగింది.

తక్కువ జీతంతో..

హర్యానాలోని ‘కర్నూల్’ పాడి పరిశ్రమకు
పెట్టింది పేరు. అనేక పాడి క్లెట్రాలు,
సాహివాల్ జాతి ఆపలు, ముర్రా జాతి
గేదెలకు కూడా ప్రసిద్ధి. అక్కడన్న నేపనల్
డెయిరీ ఇన్విస్ట్యూట్లో డెయిరీ టెక్నాలజీ
కోర్సు (బీటెక్)లో నారాయణ్ణకు ప్రవేశం
లభించింది. కానీ ఫీజు పదకొండు వేలు.
1975లో ఆ మొత్తం పదిలక్షలకు సమానం.
కూతురు పెళ్లి చేసి గుండెల మీద కుంపటి
దించేసుకోగానే కొడుకు చదువు తల మీద
భారమైంది. అయినా తండ్రి వెనకాడలేదు.
కొడుకు ప్రయోజనమైందే చాలని భావించి ఉన్న
అర ఎకరం పొలాన్ని అమ్మేసి నారాయణ్ణను
కర్నూల్ పంపిచాడు తండ్రి. ఇంటి నుంచీ
తెచ్చుకున్న స్వల్ప మొత్తం కాలేజీలోకి చేరగానే
అయిపోయింది. నారాయణ్ణ చేతిలో చిల్లిగ్వ్వ
లేదు. ప్యాకెట్ మని కోసం ఏదో ఒక పని
చేయాలనుకున్నాడు. ఒక పాల బూత్లో పని
దొరికింది. పొద్దునే దుకాణం తెరచి, రాత్రి
పొద్దుపోయే పరకు పాలను అమ్మడం అతని
విధి. నెలకు తొంట్రె రూపాయల జీతం.
రోజువారీ ఖర్చులకు ఇక ఇబ్బంది లేదు.

అవకాశాల వెల్లువ..

జీవితం కష్టాలమయం అయినప్పుడు కాలం
కూడా భారంగా సాగుతుంది.
నాలుగేళ్లు నాలుగు యుగాలుగా
గడిచిపోయాయి. చెల్లి పెళ్లి
జరగడం, కర్నూల్లో నారాయణ్ణ
చదువు పూర్తవడం ఒకేసారి
జరిగాయి. చదువు ముగియగానే
కలకత్తులో క్వాలిటీ పస్క్రీమ్
సంస్లో ఉద్యోగం వచ్చింది.
1979లో ఆరోందల జీతం అంటే
మహాప్రసాదం అనుకోవచ్చి.
కొంత అనుభవం సంపాదించాక
ఉత్తర బెంగాల్లోని సిలిగురిలో
హిమాలయం మిల్క్

ప్రొడ్యూసర్ యూనియన్ వాళ్ల డైరీ ఫాం పెదుతున్నారని తెలిసి దరబాస్తు చేశాడు. ఒక ఏడాది పనిచేశాడక్కడ. డిల్లీ కెంద్రంగా ఉన్న మదర్షైర్ సంస్థలో క్వాలిటీ కంట్రోల్ అఫీసర్గా ఉద్యోగం వచ్చింది. జీతం రూ.1300. ఊర్లో తండ్రి చేసిన అప్పుల్ని తీర్చే సామర్థ్యం వచ్చింది. కాకాలి మజుందార్టో నారాయణ్ణకు పెళ్లి అయ్యంది కొడుకు నందన్ పట్టడు. నందనవనంలా సాగిపోయింది జీవితం. ఐదేళ్లు గిర్చున తిరిగాయి. సీనియర్ పెక్కికల్ సూపరింటెంట్ హోదా వచ్చింది. జీతం మూడువేలు అయ్యంది. డెన్యూర్స్కు చెందిన ప్రముఖ డేనిష్ డెయిరీ తమ వ్యాపారాన్ని దుబాయికి విస్తరించింది. ఆ సంస్థలో ఉద్యోగం వెతుక్కుంటూ వచ్చింది. 1985లో ఇరవై వేల జీతం వస్తుంటే ఎవరు వదులుకుంటారు? దుబాయికి వెళ్లి ఉద్యోగంలో చేరాడు. ఆరు నెలలు బాగానే గడిచింది. కుటుంబంపైన బెంగ ఏర్పడింది. ఎంత ప్రయత్నించినా భార్యా కొడుక్కి వీసా రాలేదు. వారికంటే డబ్బు, హోదాలు ఎక్కువ కాదనుకున్నాడు. దుబాయిలో ఉద్యోగం మానేసి కలకత్తాకు వచ్చి, మళ్ళీ మదర్ డైరీలో చేరాడు. మరో ఐదేళ్లు అక్కడ ప్రసానం కొనసాగింది. 1996లో ధాకర్ డెయిరీ ప్రొడక్ట్ అనే సంస్థలో జనరల్ మేనేజర్గా వచ్చిన అవకాశాన్ని వినియోగించుకుని అక్కడికి మారిపోయాడు.

రెడ్ కొ మిల్క్ డెయిలీ నెలకొల్పి..

నీతి నిజాయితీలతో పనిచేసే నారాయణ్ తక్కువ కాలంలోనే యాజమాన్యం మెప్పు పొందాడు. జీతం నెలకు రూ.50 వేలు. డబ్బుకు లోటు లేదు. జీవితం హాయిగానే గడిచిపోతేంది. అయితే అతని మనుసులో సొంతంగా ఏదైనా చేయాలి? అనే ఆలోచన పుట్టింది. తను పనిచేస్తున్న సంస్థ యజమాని కూడా నారాయణ్ను వెన్నుతట్టి ప్రోత్సహించాడు. ఉద్యోగంలో ఉంటూనే సొంతంగా పాల వ్యాపారం చేసుకునేందుకు అనుమతించాడాయన. దాంతే నారాయణ్ వేకువజామునే సైకిల్లో దగ్గర్లో ఉన్న పల్లెలకు వెళ్లి పాలను సేకరించి.. తను పనిచేస్తున్న ధాకర్ డెయిరీకే అమ్మేవాడు. అతని అంకితభావాన్ని చూసి కొండరు మెచ్చుకుంటే, మరికొండరు అంత పెద్ద ఉద్యోగం చేస్తూ సైకిల్పైన ఊరూరా తిరగడం ఏంటి? అని ఎగతాళి చేశారు. ఈ మాటలేవీ అతను పట్టించుకోలేదు. తన పని తనదే! చేసే పనిమీద శ్రద్ధ, నమ్ముకున్న పనిపై గౌరవం

- భారత ఆర్థిక వ్యవస్థలో కీలకమైన పాడి పరిశ్రమ ఎనిమిచి కోట్ల గ్రామీణ కుటుంబాలకు జీవనోపాధిని కల్పిస్తోంది.
- ఏటా మన దేశంలో 186 మిలియన్ టన్నుల పాల ఉత్పత్తి జరుగుతోంది.
- ప్రపంచం మొత్తం పాల ఉత్పత్తిలో దాదాపు పాపు వంతు పాలు కామధేనువులాంటి భారతదేశంలో ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి. 1970లో శ్వేత విష్వవాసికి మందు పాల డబొలను బిగుమతి చేసుకున్న మన దేశం... ఇప్పుడు పాల ఉత్పత్తిలో ప్రపంచంలో తొలి స్థానం సాధించిందంటే అది గ్రామాల గొప్పదనమే.
- పాల ఉత్పత్తిలో ఉత్తరప్రదేశ్, రాజస్థాన్, మధ్యప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్, గుజరాత్ రాష్ట్రాలు మందు వరుసలో ఉన్నాయి.

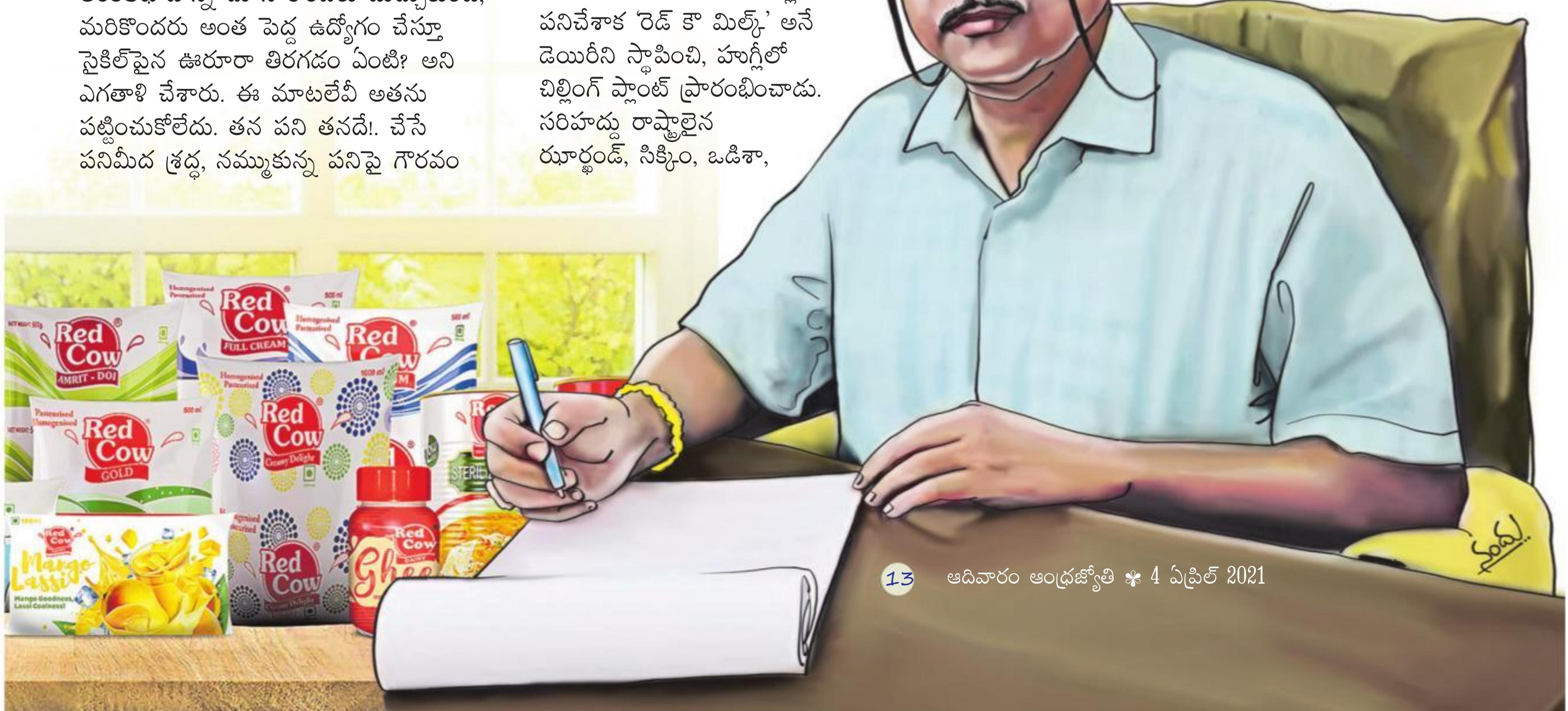

ఉంటే చాలని నమ్మీ తత్త్వం. వారం తిరక్కుండానే రోజుకు పదొందల లీటర్ల పాలను సేకరించాడు. ముసురు ముంచుకొచ్చినా, వాగులు పొంగినా తన పాలనేకరణ మాత్రం ఆపలేదు. గతుకుల రోడ్పై సైకిల్ పంక్కర్ అయినా సరే, పాలక్కాస్తను తగిలించుకుని కిలోమీటర్ల దూరం తోసుకుంటూ వెళ్లేవాడు. ఎంత కప్పమైనా వదల్లేదు. రెండేళ్ల కప్పపడితే కానీ లాభాలు రాలేదు. ఆ సంస్థలో పనిచేస్తూనే అపారమైన అనుభవం, డెయిరీ నిర్వహణలో మెళకువలను సంపాదించాడు. అలా ఐదేళ్ల పనిచేశాక 'రెడ్ కొ మిల్క్' అనే డెయిరీని స్థాపించి, హగ్గీలో చిల్సింగ్ పొంట్ ప్రారంభించాడు. సరిహద్దు రాష్ట్రాలైన రుఱార్థండ్, సిక్కిం, ఒడిశా,

అసోంలకు పాలను సరపరా చేసేవాడు. సొంత డెయిరీ పొరం పెట్టినా పదేళ్లపాటు ధాకర్ సంస్థకు సలహాదారునిగా పనిచేశాడు. రెడ్ కొ డెయిరీకి ప్రస్తుతం 12 మిల్క్ చిల్సింగ్ పొంట్లు ఉన్నాయి. రోజుకు లక్షన్నర లీటర్ల పాలను సేకరించే స్థాయికి చేరిందీ సంస్థ. పాలను ప్యాకెట్లు రూపంలో విక్రయిస్తోంది. కోలకతా డెయిరీ ప్రొడక్ట్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ అనే సంస్ను కొనుగోలు చేసి.. నెయ్య, పెరుగు, వెన్న, పనీర్, రసగుల్లా, పస్క్రీమ్, లస్సి వంటి వివిధ రకాల పాల ఉత్పత్తులను తయారుచేసి మార్కెట్ చేస్తోంది. 2012లో ఎంబీఎ హర్టి చేసిన కొడుకు చేదేడుగా ఉంటున్నాడు. కోడులు ఊర్మిక కూడా మామగారి వ్యాపారంలో కీలక బాధ్యతలు చేపడుతోంది. ఆరుగురు ఉద్యోగులతో మొదలైన నారాయణ్ ప్రయాణం నేడు మూడు వందల కోట్ల టర్నోవర్తో ఐదొందల మంది ఉద్యోగులు, 250 డిస్ట్రిబ్యూటర్లతో పాలపుంతలూ ప్రకాశిస్తోంది.

- సునీల్ ధవళ,
97417 47700

సీయావో, ద ధర్మ్ అంపైర్
మీడియా అండ్ అనలిటిక్స్

ఉగాది పచ్చడి

“అబ్బాదో నింబకుసుమం శర్యూరామ్లు శుత్తిర్యైతమ్
భక్తితం పూర్వయామేతు తద్వర్ణే సౌఖ్య దాయకమ్”

(దర్శనిందు)

“సంవత్సరం మొదటి రోజు పొద్దున్నే వేపపూవు, పంచదార, చింతపండు, నెయ్యి కలిపిన ప్రసాదాన్ని తింటే ఆ ఏదాదంతా సౌఖ్యదాయకంగా ఉంటుంది” అంటుంది ఈ ఆర్థ్రోక్షి. పొద్దున్నే తలంటుకుని, కొత్త సంవత్సరం అంతా శుభం కలగాలని ప్రారించుకుని, పరగడువన ఈ వేపపూల ప్రసాదాన్ని తిని, ద్వాజారోహణం, పంచాంగ శ్రవణాలు చేయాలని దర్శనిందు గ్రంథం చెప్పోంది. తెలుగు భాషా సంస్కృతుల ప్రాభవాన్ని చాటే పండుగ ఇది. అందుకని ద్వాజారోహణం అనే పదానికి తెలుగు జెండా ఎగరేయటం అని భాష్యం చెప్పుకోవాలి.

తీపి కోసం బెల్లం లేదా పంచదారని, పులుపు కోసం చింతపండు లేదా ఇంకేధైనా పుల్లని ద్రవ్యాన్ని, ఉప్పుదనం కోసం సైంధవ లవణాన్ని, కారం కోసం మిరియాల పొడిని, వగరు కోసం లేత మామిడి వడపిండిల్ని, చేదు కోసం వేపపువ్వుని కలిపి ఈ పచ్చడిని తయారు చేసుకుంటున్నాం. నెయ్యి కూడా కొద్దిగా కలపాలంటున్నారీ శ్లోకంలో! నెయ్యి చేరిస్తే, ఏ ఆహార పదార్థమైనా సౌమ్యంగా మనిచేస్తుంది. ‘అశోకకళికాప్రాశనం’ అంటే అశోక (నరమామిడి చెట్టు) పత్రాలతో కూడా ఒకప్పుడు ఉగాది పచ్చడి చేసేవారు కాబోలు.

ఉత్సవాది వారి ‘హాలీ’, మహారాష్ట్రల గుడీపొడవా, అస్సామీల రొంగాలిబిపుల్, తమిళల పుత్తాండు, మలయాళీల విము, మణిపురి వారి శైరావోబా, కాశ్మీరీల నవ రే, గుజరాతీయుల జేస్తువారాన్, రాజస్థానీయుల ధవు, సింధ్రీల చేతి చాంద్ హిమాచలప్రదేశ్ వారి షైత్రీ, పంజాబీల వైశాఖి, నేపాలీల

‘పహ్లొ వైశాఖి’ ఇవన్నీ ఆయా భాషీయుల సంవత్సరాది పండుగలు. వాటిని వాళ్లు ఎనిమిది తీపి భక్తాలతో చేసుకుంటారు. తెలుగువారి ఉగాదికి వేపపూల ప్రసాదమే ప్రధానం. చేదు రుచి ప్రాధాన్యాతని గుర్తింపచేయటమే మనవారి ఆంతర్యం. తమిళులు మాత్రం మామిడికాయ పచ్చడి అంటారు. మనం వేపపూల పచ్చడి అంటాం.

ఆరు రుచులూ తగు నిష్పత్తుల్లో ఉంటే అది ప్రడనోపేతమైన భోజనం. పులిహోరేనే తీసుకోండి. అందులో కేవలం పులుపు, ఉప్పు, కారం మాత్రమే కలిపితే అది ఆరోగ్యానికి చేడు చేస్తుంది. వగరు, చేదు రుచుల కోసం కొద్దిగా ఆవపిండిని, మొంతిపిండిని, తీపి కోసం కొంచెం బెల్లాన్ని కలిపితే ఆ పులిహోర రుచి పెరగటమే కాకుండా ఆరోగ్యాన్నిచ్చేదిగా ఉంటుంది. ఆరు రుచులూ లేకుండా కేవలం పులుపు, కేవలం కారం, కేవలం తీపి ఇలా తినవద్దని ఈ ఉగాది ప్రసాదం మనకు సూచిస్తోంది.

ఆధునిక వైద్య శాస్త్రం విటమిన్లు, ఖనిజాలు, లవణాల్లుంటి పోషకాల తూకాన్ని బట్టి ఆహార ద్రవ్యాల పోషక విలువల్ని లెక్క గడుతుంది. ఇది ఒక పద్ధతి. ఆరు రుచుల సిద్ధాంతాన్ని అనుసరించి ఆయుర్వేద శాస్త్రం తీపి, పులుపు, ఉప్పు, కారం, వగరు, చేదు ఈ ఆరు రుచులూ ఉంటే అది పోషక ఆహారం అవుతుందని చెప్పుంది. ఈ వైద్యరూపాన్ని ఉగాది ప్రసాదం గుర్తు చేస్తోంది. అంగ్నీయ విధానంలో పోషకాల కొలతలు, ఆయుర్వేదియ విధానంలో

తినరా మైమరచి

ఆరు రుచులూ తగు నిష్పత్తుల్లో ఉంటే అది ప్రడనోపేతమైన భోజనం. పులిహోరేనే తీసుకోండి. అందులో కేవలం పులుపు, ఉప్పు, కారం మాత్రమే కలిపితే అది ఆరోగ్యానికి చేడు చేస్తుంది. వగరు, చేదు రుచుల కోసం కొద్దిగా ఆవపిండిని, మొంతిపిండిని, తీపి కోసం కొంచెం బెల్లాన్ని కలిపితే ఆ పులిహోర రుచి పెరగటమే కాకుండా ఆరోగ్యాన్నిచ్చేదిగా ఉంటుంది. ఆరు రుచులూ లేకుండా కేవలం పులుపు, కేవలం కారం, కేవలం తీపి ఇలా తినవద్దని ఈ ఉగాది ప్రసాదం మనకు సూచిస్తోంది.

ఏడాది పొడవునా వేపపూలను అన్నంలో తినటానికి ప్రభావంతమైన ఒక పొర్చులా చెప్పాను: 1 చెంచా ఇంగువ, 2 చెంచాల అల్లం ముద్ద, 4 చెంచాల మిరియాల పొడి, 8 చెంచాల జీలకర్, 16 చెంచాల పసుపు, 32 చెంచాల ధనియాలపొడి, అంతే కొలతలో అంటే కీం చెంచాలు ఎండిన వేపపూల పొడి, వీటికి తగినంత ఉప్పు చేర్చిన కారప్పొడి రుచిగా ఉంటుంది. శరీరంలో విషదోషాలను పోగొడుతుంది. టానిక్కులా శక్తిదాయకంగా ఉంటుంది. జీర్ణశక్తిని పదిలం చేస్తుంది. చేదురుచి ప్రాధాన్యాతని గుర్తించగలిగితే ఉగాదులన్నీ మనకు ఉపస్తులే!

- డా.జి.వి.పూర్వచందు, 94401 72642

నవ్వల్ నవ్వల్

బొమ్మలు : నందు

అనుభవించి చూడు

“పాప కార్న్ ఎందుకలా పెనంపై డాన్న చేస్తుంది?” అట్టిగాడు అప్పును.

“నువ్వుకసారి పెనం మీద కూర్చుంటే తెలుస్తుంది” చెప్పాడు తిప్పను.

ఉగాది ప్రసంగం

“ఉగాది కవితాపరసం సందర్భంగా ముఖ్య అతిధిగా విచ్చేసిన మన ప్రియతము రాజకీయనాయకుడు ఇప్పుడు ప్రసంగిస్తారు” జైకలో చెప్పాడు కార్కాక్ర.

“ఉగాది తెలుగువారి పండగని చెప్పడం తెలుగులోనే మాట్లాడుకుండాం .. అర్థమైందా .. వుయ్ మస్ట్ టాక్ తెలుగు వేస్తీ..” రాజకీయనాయకుడు ప్రసంగం ఆరంభించాడలా.

తింగలి జంగిరి

“నీవేసుకున్న చెప్పుల్లో ఒకటి ఎర్రగా, మరోటి పచ్చగా ఉందేంటి?” ఆశ్చర్యపోయాడు అర్పుగా.

“కదా .. మా ఇంట్లో ఇట్లాంటి జతే మరోటి ఉంది తెలుసా?” గొప్పగా చెప్పాడు ఘణ్ణుగం.

అమ్మకాలు - కొనుగోళ్ళు

“మీ అబ్బాయికి, అమ్మాయికి పెళ్ళిసంబంధాలు ఏమైనా చూస్తున్నారా పంకజం?”

“వాటిలో నాకంత అనుభవం లేదు. ఆ అమ్మకాలు, కొనుగోళ్ళ వ్యవహారమంతా మావారే చూస్తున్నారా పంకజం” తావీగా బదులిచ్చింది పంకజాక్కి.

శ్రీకు తెయస్?

* మిగతా
ఆహారపదార్థాలతో
బోలిషై బంగాళా
దుంప చివ్వు వల్లే
బరువు పెరిగే
సమయా అధికం.

* టాయిలెట్ హ్యాండిల్స్ మీద ఉన్న
బాఫ్టీలియా కంటే సెల్ఫాఫ్టీన్ మీద
ఉండే బాఫ్టీలియానే 18 శాతం
ఎక్కువ.

* మన
శరీరంలో
బలమైన
కండరం
నాలుక.

* హైపోల్స్‌ను
10వ శతాబ్దంలో
మగవాల కోసం
తయారు చేశారు.
18వ శతాబ్దం
వచ్చేసినికి అవి
అడవాలి
అలంకరణగా
మారాయి.

* పిల్లి పిల్లల గుంపును
'కిండెల్' అంటారు.

* చీమలు 12
గంటలు
కష్టపడితే
మధ్యలో కేవలం
8 నిమిషాలే
విశ్రాంతి
తీసుకుంటాయి.

* కారంగా
ఉండే
అపోరాన్ని
తినే ఏకైక
జీవి
మనిషి.

* నెల రోజుల
లోపు పిల్లలు
పిచ్చినా కన్నీరు
రాదు.
ఎందుకంటే
కన్నీబీని ఉత్సత్తి
చేసే కంటి
భాగాలు వాలికి
అప్పుడే అభివృద్ధి
చెందవు.

* అమెరికాలోని నెబ్రస్కారాప్రంలోని
మోనోవి గ్రామ జనాభా ఒక మనిషి
మాత్రమే. 84 ఏళ్ల ముసలామె
అక్కడ ఒంటలిగా నివసిస్తింది.

* ఎమోజీల స్టాప్టిక్స్ రష్యన్
రచయిత వ్హాదిమర్
సోబోవ. ఆయనకు
1969లో ఎమోజీల ఐడియా
వచ్చింది.

జిద్ద వింత

బాలీవుడ్ నటుడు, బోసీ
కపూర్ కుమారుడైన అర్జున్
కపూర్కి ఫ్యాన్లనుంటే భయం.
అందుకే అతనింట్లో
ఫ్యాన్లు ఉండవు.
పిసీలు మాత్రమే ఉంటాయి.

ఎంత భయమో

కాజల్ అగర్వాల్కి
పక్కలంపే భయం. దీనే
'అర్జుతోఫోబియా'
అంటారు. 'మారి'
సినిమాలో పాపురాలకు
గింజలు వేసే సీన్
చేసేందుకు చాలా పేకులు
తీసుకుండట.

‘జీవి’లు

భూమి మీద పండే దెనిలోనూ
చృథా అనేదే ఉండదు, మనం

వాడే పద్ధతిలోనే ఉంటుంది అని నమ్మె
యువతరం వీరంతా. అరటి పండులోనే
కాదు, తొక్కులోనూ అనేక పోషకవిలువలు
ఉంటాయని, వాటినీ ఉపయోగకరంగా
మారుకోవచ్చనే సిద్ధాంతం వీరిది.

‘జీరోవెన్స్’ కానెన్వెట్ పర్యావరణ

పొత జీవనోపాధిని
పొందుతున్న జీరోహీలు
వీరంతా.

ప్రాణ రాజు... ప్రాణ

ప్రాంతీ స్వామీ

ప్రపంచంలో కేవలం పెన్నిక్క తయారీకే పుటా 80 లక్షల చెట్లను నరికేస్తున్నారు. ఇక పుస్తకాలు, వార్తా పత్రికల కోసం నేలకూలే చెట్ల సంఖ్య తిక్కుచేయి కాదు. ఈ పరిస్థితి బెంగళారుకు చెంబిన అక్కత-రాహల్ను ఆలీచనలో పడేసించి. చెట్లను కాపాడుకోవాలంటే వృధాగా పడేసే వార్తాపత్రికలను, కాగితాలను వాడుకోవాలి. ఎంతగా వృధాను అలికడితే, అన్ని చెట్లను కాపాడుకోవచ్చనుకున్నారు. 'డీపాలజీ' పేరుతో ఓ సంస్కరును ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సంస్క ద్వారా పత్రికలు, పుస్తకాలు, చిత్రుకాగితాలు కొనడం మొదలుపెట్టారు. వాటితో పెన్నిక్కను తయారుచేస్తున్నారు. ఇప్పటికే ఇరవైవేల పెన్నిక్క అమ్మారు. ఆరువేల పత్రికలతో పదివేల పెన్నిక్కను తయారుచేయవచ్చని అంటున్నారు అక్కత. అలాగే వాడిపడేసిన వెదురు బీంగులతో బ్రైఫులా, టెట్రాపాయక్లతో ఫార్మానర్లు తయారుచేస్తున్నారు. సీడ పేపర్లతో ఆహాస్పనపత్రికలను చేసి అమ్ముతున్నారు. ఇప్పటికే అనేక కార్బోరేట్ కంపెనీలకు సీడ పేపర్లతో చేసిన ఆహాస్పనపత్రికలను సప్లై చేశారు. ఈ జంట తయారుచేసే ఉత్పత్తులను 'డీపాలజీ అన్లైన్ స్టోర్'లో కొనుకోవచ్చు.

స్తాపకు కొర్కందం

సాయంత్రమైతే మంగళారు సముద్రతీరంలో సేదతీరేవాళ్ల
ఎంతో మంచి. వారిలో చాలా మంచి తాగేసిన నీళ్లసీసాలు, ప్రింక్
బాటిళ్లు తీరంలో పడేసి వెళతారు. చిన్నప్పట్టించి సముద్రాన్నే
చూస్తూ పెలిగిన మేఘు మెండన్ మనసుకు ఇదంతా కష్టంగా
అనిపించింది. ఆ బాటిళ్లు అలా పడేయడమెందుకు? తిలగి
ఉపయోగించుకోవచ్చగా? అనుకుంది. తానే ఆ సీసాలస్త్రీ ఏరి ఒక
చీటి చేర్లి, వాటిపై రంగులభ్రి పెయింటింగులు వేసింది. మళ్లీ అదే
తీరంలో ప్రదర్శనకు ఉంచింది. ఆ ప్రదర్శనా, ఆమె ఆలోచనా ఎంతో
మంచికి నచ్చింది. ఇప్పటి వరకు 900 సీసాలను ఆర్టీపీసులుగా
మార్చిసింది. ఆమె పనిని మెచ్చిన కొందరు నీళ్ల సీసాలు తీరంలో
విసిరేయడం మానేసి, మేఘుకు తెచ్చిస్తున్నారు. అముతో పాటు
ఇప్పుడెంతో మంచి సీసాలపై పెయింటింగులు వేసే పనిలో జడిగా
ఉన్నారు. ఎంతో మంచి పర్యావరణ హితులు ఆమెను పిలిచి వర్క్

పౌపులు నిర్వహించారు.
తీరంలో జీర్ణవేస్తు బిశగా చర్యలు
తీసుకోవాలని కొరుతోంది
మేఘా

ବ୍ୟାକ କାନ୍ଦ ଚେଷ୍ଟ

ఏటా మనదేశంలో పద్మనాబిన్నర లక్షల టన్లుల ఈ-వేస్ట్ పేరుకుపాతోంది. వాటిని వృద్ధా వస్తువులు అంటే ఒప్పుకోడు ధీర్భికి చెందిన అక్షయ్ జైన్. ఎలక్టోనిక్ రంగంలో జీరో వేస్ట్ బిశగా కృషి చేస్తున్నాడు ఈ కుర్రాడు. ‘నమో ఈ-వేస్ట్’ పేరుతో సంస్కును స్థాపించి పనికిరాని మొబైల్లు, లాయప్టాప్లు, ఫీసీ, డీవీడీలు, టీవీలు, వాషింగ్ మెఫీలు సేకలిస్తున్నాడు. వాటిలోని ప్రెర్లను, ప్లాస్టిక్‌ను, మెటల్‌ను వేరు చేసి లీ స్క్లింగ్ కోసం ఇతర ఫోకల్‌లకు అమ్మేస్తున్నాడు. ఇందుకు ఫలిదాబాదీలీ పెద్ద పరిశ్రమని నడుస్తుతున్నాడు. 23 రాపోల్లీ సింటర్లను ఏర్పాటు చేసి ఈ-వేస్ట్‌ని సేకలిస్తున్నాడు. సామ్సంగ్, గోద్రేజ్, వోల్పాన్, బుల్లాస్టార్ వంటి సంస్థలు కూడా అక్షయ్ క్లయింట్లే. ఆ సంస్థలు ఉత్సవిత్తి సమయంలో మిగిలిన ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల్లి అమ్మేస్తాయి. వాటిని అక్షయ్ కొనుక్కుని తిలిగి ‘గ్రీన్ స్పేస్’, ‘గ్రీన్బెక్ రేమన్’ వంటి కంపెనీలకు అమ్మేస్తాడు. అక్షయ్ ఈ వృద్ధా ప్లాస్టిక్‌తో కొత్త వస్తువులను తయారుచేస్తారు. అలా ఎన్నో లాయప్టాప్లు టీ కప్పులుగా, మొబైల్లు టీపిన్ పేటుగా మారిపోతున్నాయి.

ଓଡ଼ିଆ ନ ପ୍ରେସ୍‌ସିଲ୍

A color photograph of Indian actress Mehreen Pirzada. She is smiling warmly at the camera, her head slightly tilted. She has long dark hair and is wearing a grey sleeveless top with a colorful floral pattern on the shoulders. In her hands, she holds a small, round, patterned jar or container. The background is a soft-focus green and yellow foliage.

చుర్మతను కిర్తణ

కిరాణా దుకాణానికి పెళతే చాలు నిండా ప్లాస్టిక్ కవర్లు, ప్లాస్టిక్ డబ్బాలు, అమ్మడవ్వక మిగిలిపోయిన ఉత్పత్తుల తాలుకు వ్యర్థాలు కనిపిస్తాయి. చెన్నెలీసి ఓ కిరాణా దుకాణం మాత్రం ఇందుకు ఇన్నం. ఆ దుకాణంలో వ్యర్థం అనే మాటే వినపడదు, ప్లాస్టిక్ ఉత్పత్తే కనపడదు. పొపులో స్టీలు, గాజు కంపెయినల్లో దర్రునిమిస్తాయి. ఏం కొన్నా కాటన్ బ్యాగుల్లో పెట్టి ఇస్తారు. అదే ఇంటి దగ్గర నుంచే బ్యాగు తెచ్చుకుంటే అయిదు శాతం డిస్ట్రిబ్యూటర్ కూడా లభిస్తుంది. అలా అని ప్లాస్టిక్ బ్యాగు మాత్రం తేకూడదు. దక్కిణ భారతదేశంలో మొదటి జీర్హవేస్ట్ కిరాణా పొపు ఇదే. పేరు 'ఎకోఇండియా'. ఇద్దరు నేపాతులు పేమ్స్ ఆంగోస్టి, పట్టిప్ప కుమార్ కిలిసి ఈ పొపును

Sorálio

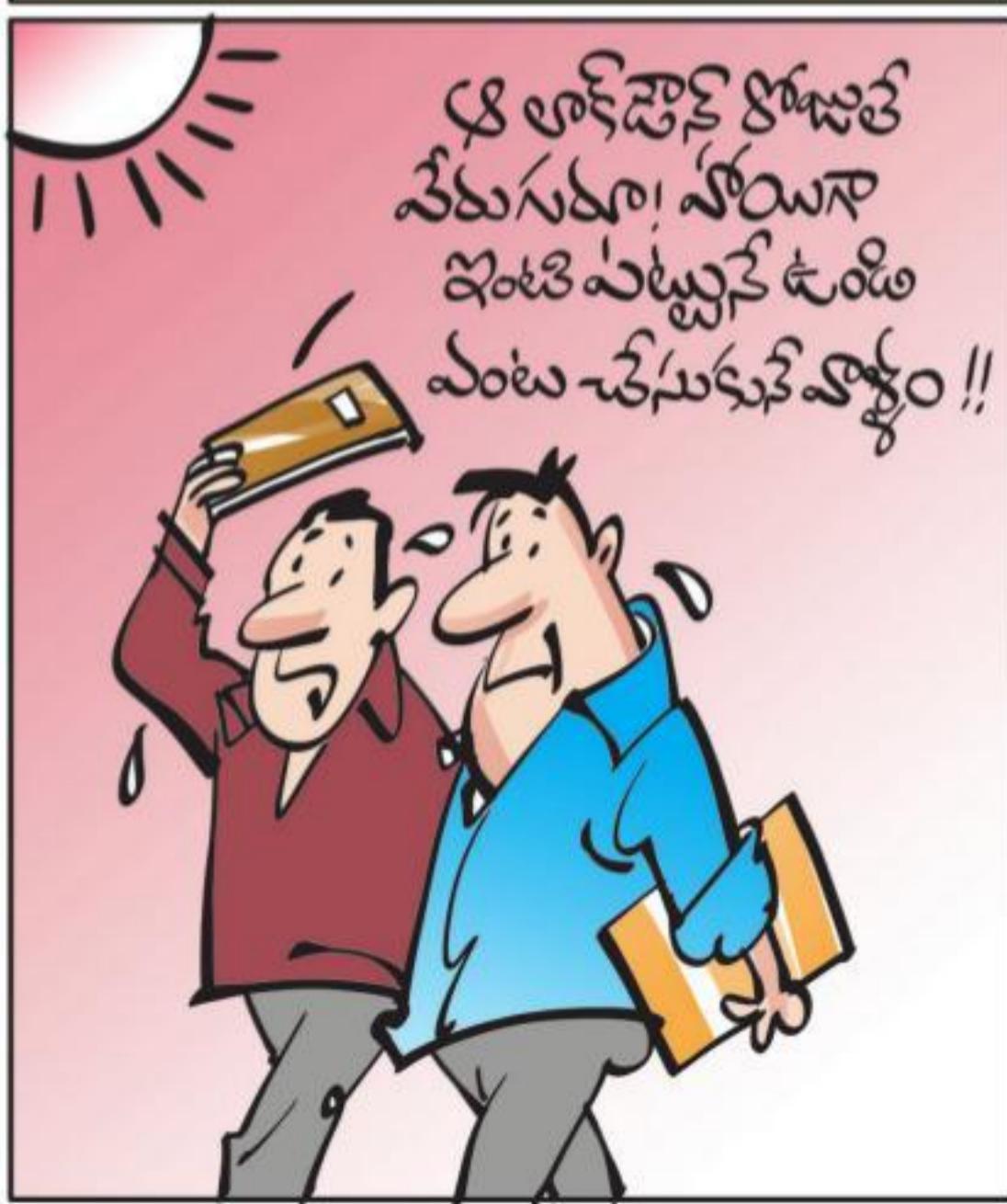
అయిన్ తోడి పూర్వాల్మియున్
అయిన్ కొమ్మాలు వుటులు
నిచ్చు ల్పులు ఇచ్చుకుండు?

నీటు నిష్ఠ పూతి వు
డగ్గి ఇద్దిప్పెన్ రిజ్డెం
సముద్రాన్..?

ಫಲ್ಹಂಡ್ವಾ ಗ್ರಹಸ್ತ
ಮೊಸಕ್ರಾ! ವರ್ಯಾಗ
ಭಂಡತೆ ಪಣ್ಣುತ್ತ ಉಂಡಿ
ಮಂಂತೆ ಚರ್ಮಾತ್ತ ವಾಕ್ಯಂ !!

ខ្សែសម្រាប់បន្ទាន់ ការងារ និង ការពិនិត្យ

చెన్నైలోని సవేరా హోటల్
1976.. జూన్ 30.. సాయంత్రం.
కాన్ఫరెన్స్ హలు మొత్తం
ఆహారాలతో కిక్కరిసి ఉంది.

ఆ రోజు అక్కడ ‘అంతులేని కద’ చిత్రం 125 రోజుల వేడుక జరుగుతోంది. వేదిక మీద దర్శకుడు కె.బాలచందర్, నిర్మాత రామ అరంగణ్ణల్, ముఖ్య అపిథి బి.ఎన్.రెడ్డి, ఇతర నటీనటులు అంతా ఉన్నారు. అయితే చిత్ర కథానాయిక, ఆ చిత్రంతో మంచి గుర్తింపు తెచ్చుకొన్న జయప్రద మాత్రం అక్కడ లేరు. ఆ సమయంలోనే పైదరాబాద్లో జరుగుతున్న ఎస్టిఆర్ సొంత చిత్రం ‘చాణక్య-చంద్రగుప్త’ ఘాటింగ్లో ఆమె ఉన్నారు. హీరోయిన్ గైర్ఫాజరు కావడం దర్శకుడు బాలచందర్కు ఆగ్రహం తెప్పించింది. తన ప్రసంగంలో ఆ కోపం కనిపించింది. ‘ఈ చిత్రంలో నటించిన కథానాయికే ఈ ఘంక్షన్కు డుమ్మా కొట్టింది. ఈ సినిమాతోనే మంచి గుర్తింపు తెచ్చుకున్న ఆమె ఇక్కడికి రాకుండా పైదరాబాద్లో మరొక పెద్ద నటుడి ఘాటింగ్లో ఉన్నట్లు తెలిసింది. ఘాటింగ్ జరిగినంత కాలం ఆమె అందరికంటే ముందు సెట్లో ఉండేది. నా పర్మిషన్ లీసుకుని కానీ బయటకు వెళ్లేది కాదు.. సినిమా హిట్ అయింది. ఆమెకు పేరు వచ్చింది. స్టార్ అయిపోవడంతో ఇక ఈ ఘంక్షన్కు వెళ్లడం ఎందుకని అనుకుందో ఏమో నాకు తెలీదు. ఇప్పుడామె రాకపోవడం వల్ల నాకు వచ్చిన నష్టం ఏమీ లేదు. నేను ఆర్టిస్టుల కోసం ఒదిగి ఉండే

వ్యక్తిని కాదు. నా తరువాతి సినిమా
కోసం మరొక తారను తయారు
చేస్తాను' అంటూ ఆవేశంతో, ఆగ్రహంగా
మాట్లాడారు బాలచందర్.

ఆ రోజుల్లో ఇప్పటిలా టీవీ చానల్స్,
యుట్యూబ్ చానల్స్ లేవుగా.

అందుకే ఈ వార్త జయప్రదకు
తెలియడానికి ఒక రోజు

పట్టింది. ఎదుగుతున్న
టైమ్స్ ఇలా జరగడం తన

కెరీర్కు అంత మంచిది కాదని
గ్రహించిన ఆమె వెంటనే తను

అంతులేని కథ' పంక్షన్కు హజరు
శోభను రుద్దించి ఏనుగు లొపు

కొకవు-వడురు గుర్తించ విపరణ ఇచ్చుట
ఇలా.. “నేను కావాలని ఆ వేడుకకు
ఓణిస్తే ఈ నీటియు తుండ్ర రు..

ఎగ్గుట్టలదు. ఆ రోజు మధ్యాహ్నం
మూడు గంటల పైటలో నేను చెప్పే

వెళ్లాలి. రామారావు గారి అనుమతి తీసుకుని వెళ్లడానికి రెడీ అయ్యాను. కానీ ఆ రోజు పైట్ ట్రేమ్ మారిన

విషయం చివరి నిమిషం వరకు నాకు
తెలీదు. మద్భాషణం పెట్ట ఉదయం

పదకొండు గంటలకే వెళ్లిపోయిందట.
న్నాన్తో న్నాన్తి ఎవర్చిదినురకు నుగ్గో

పైయట్ ఉంటే పట్టుకొని అందులో చెన్నె
కైశాను కౌరీ హిస్కుత్తినే సుండర్

ఎళ్లను. కాన తప్పటక ఫరక్కన
అయిపోయింది. బాలచంద్రగారు నా
శీలక వ్యవస్తాలు కాం తే—శీల

మద ఆగ్రహం వ్యక్తం చూరిన
బాధపడ్డాను. స్టార్క్ ఎదిగానని నేను
ఉచ్చేషించు చేస్తే కీ

ಅನುಕೊವಡಂ ಲೆದು. ನೆನು ಚಾಲಾ
ಚಿನ್ನದಾನ್ನಿ”.

ఈ సంఘటన తర్వాత బాలచందర్ కొంతకాలం జయప్రదను దూరం

పెట్టారు. చాలా కాలం తర్వాత కానీ మళ్ళీ ఆమెతో సినిమా చేయలేదు.

- వినాయకరావు

www.orientmoon.com

విశేష

ఆ ఊరిలో

ఒకసారే పెళ్లి

వేసవి వచ్చిందంటే చాలు. ఆ ఊర్లో పెళ్లి భాజా మోగుతుంది. ప్రతి ఇంట్లో పెళ్లి సంబరం మొదలవుతుంది. ఏధులన్నీ బంధువులు, తమ్మియులతో కళకళలాడతాయి. ఒకే రోజు.. ఒకటే ముహూర్తం... ఒకసారే పెళ్లి.. అదే ఈ ఊరి విశేషం. ఏడాదికి ఒకసారి ఆందరూ కలిసి సామూహిక వివాహాలను చేసుకునే ఆ పల్లెకు ఎన్నో ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి...

ఆదిలాబాద్ జిల్లా, ఇచ్చేడ మండలంలోని ఒక కుగ్రామం ముఖ్రాకె. పట్టాలకు దూరంగా అటవీప్రాంతంలో బలికే పల్లె అయినా దేశానికి ఆదర్శగా నిలుస్తోంది. ఎక్కడైనా ఎవరింట్లో వాళ్లు, నచ్చిన ముహూర్తానికి పెళ్లిక్కు చేసుకోవడం సహజం. అదే హంగూ ఆర్ఘ్యాటలతో కోట్లు కుమ్మరించి వివాహాలు చేస్తుంటారు. ఇక, నిరుపేదలు అయితే గుడులలో ఖ్రీ లేకుండా పెళ్లి చేసుకుంటారు. వీటన్నిటికి భిన్నమైన పెళ్లి సంప్రదాయానికి శ్రీకారం చుట్టిందీ పల్లె. ఒకపుడు గ్రామంలో వివాహాలు చేశాక... అనేక కుటుంబాలు చిత్తికి పోయాయి. అప్పులపాలయ్యారు. ఇలాంటి బాధితులను గమనించిన గ్రామకమిటీ సభ్యులంతా ఎకష్టు వినూత్తు ఆలోచన చేశారు. ఒక్కే ఇంట్లో ఒక్కొక్కరు ఎందుకు పెళ్లి చేసుకోవాలి? సంబంధాలు కుదిరిన జంటలు అన్ని ఒకే రోజు సామూహికంగా వివాహాలు ఎందుకు చేసుకోకూడదు అని తీర్చానించింది కమిటి. వివాహం అంటే ఏ కుటుంబానికైనా ఆర్థిక భారమే. ఇక ఆడబిడ్డలకు లగ్గుం చేయాలంటే అదనపు కట్టుకానుకలు సరేనరి. వివాహాలను అట్టపోసంగా

పెళ్లి అనేది జీవితంలో వేడుకలా గుర్తుండిపోవాలి కానీ, అప్పుల్ని మిగిల్చి విషాదం నింపకూడదు. అందుకే ఊరంతా ఒకేసారి పెళ్లివేడుక చేస్తున్నాం.

- మీనాక్షి, సర్పంచ

చేయాలన్న ఊర్లో గంతో అప్పులు చేస్తారు. పెళ్లి పూర్తయ్యాక అవే అప్పులు కొన్నేళ్ల పాటు వెంటాడుతూ ఉంటాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో పెళ్లి భారం కాకూడదు అని నిర్ణయించారు.

• • •

ముఖ్రాకె గ్రామ కమిటీ ఊర్లో వాళ్లందర్నీ పిలిచి ఒక అంగీకారానికి వచ్చింది. ఇక నుంచీ ఎవరింట్లో వాళ్లు పెళ్లి చేయకూడదని. దాంతే ఏడాదికి ఒకసారి జరిగే సామూహిక వివాహాల్లోనే అందరి పెళ్లిక్కు జరిగిపోవాలి. అంతేకానీ మళ్లీ ఎప్పుడూ ఊర్లో విడిగా భాజాబజంత్రి మోగదు. దాంతే 2016 నుంచీ ఈ నియమం అమలు అవతోంది. కమిటీనే తంతు జరిపిస్తుంది. పెళ్లి భోజనాలు, మంగళసూత్రాలు, పెళ్లి బట్టలు, సారె అన్ని బాధ్యతలు తీసుకుంటుందని చెప్పారు ఆ ఊరి సర్పంచు గాఢ్ మీనాక్షి. సామూహిక వివాహాల కోసం ఒక భారీ కళ్యాణ మండపాన్ని కూడా నిర్మిస్తున్న సర్పంచేని సానిక ప్రజలు పంచాయతీ ఎన్నికల్లో వేకగ్రేవంగా ఎన్నుకున్నారు. ఇంటర్ వరకు చదివిన మీనాక్షి వంద శాతం ప్రభుత్వ పథకాలను అమలుచేసిన ప్రజాప్రతినిధిగా జిల్లా కలెక్టర్ నుంచి అవార్డును పొందారు. ధనికులు విపరీతమైన ఖ్రీ పెట్టి తమ పిల్లలకు పెళ్లిక్కు చేస్తున్నారు. ఒకర్ని చూసి మరొకరు తలకు మించిన భారం మోస్తూ పోటీపడి ఆర్ఘ్యంగా చేస్తున్నారు. ఈ సామాజిక ఒత్తిడి

అదివాసీలు, గిరిజనులపై కూడా పడింది. దానికి అడ్డుకట్ట వేయకపోతే గిరిపుత్రుల జీవితం అల్లకల్లోలం అవుతుంది. అందుకే వివాహానికి కొత్తదారి చూపించాలనుకున్నాం... అంటారు సర్పంచు.

ఊర్లో కులం లేదు, మతం లేదు. పేద దనిక తేడా లేదు. అందరూ సామూహిక వివాహామహాత్మవంలో కూర్చునే పెళ్లిక్కు చేసుకుంటున్నారు. ఈ కార్యక్రమానికి వచ్చిన అలిధులకు తెలంగాణ, మహారాష్ట్ర సంప్రదాయ వంటలను కొసరికొసరి వడ్డిస్తారు. ఇలా గత పద్ధత్లలో నుమారు 65 జంటలకు పెళ్లిక్కు జరిగాయి. ఈ సమాచారం తెలుసుకున్న చుట్టుపక్కల గ్రామస్తులు కూడా ఇదే బాగుందని.. తమ ప్రాంతాల్లోనూ ఇలాగే చేస్తామంటున్నారు.

• • •

గ్రామీణుల జీవితాన్ని దెబ్బతీసేవి ఆర్థాటపు పెళ్లిక్కే కాదు, తాగుడు కూడా! ఈ ప్రమాదాన్ని పనిగట్టారు ముఖ్రాకె గ్రామస్తులు. ఊర్లో చాలామంది తాగుడుకు బానిస్తై ఆరోగ్యాన్ని చెడగొట్టుకున్నారు. తాగుడు వల్ల గృహపొంద చెడగొట్టుకున్నారు. తాగుడు వల్ల గృహపొంద చెడగొట్టుకున్నారు. తాగుడు వల్ల గృహపొంద చెడగొట్టుకున్నారు. దిన్ని అడ్డుకునేందుకు 2004 నుంచి ఊర్లోనే లిక్కర్పాప్లెలను బంద చేశారు. ఎవరు తాగినా వెయ్యి రూపాయలు జరిమానా వేస్తారు. ఇక్కడ మద్దమే కాదు, మాంసం కూడా ముట్టరు. వీరి కృషిని గుర్తించిన అప్పులి జిల్లా కలెక్టర్ జీవీతి బుద్ధిప్రసాద్ విధి దశిత కుటుంబాలకు వంద ఎకరాల భూమిని కేటాయించారు. సాగు పెట్టుబడి కోసం కొంత మొత్తాన్ని కూడా అందించారు. సోయా జొన్సులు, కాయగూరలు పండిస్తున్నారు. రసాయనాలు లేని ప్రకృతి సాగు వైపు మాడిరు ప్రయాణిస్తోందని పేర్కొన్నారు. గ్రామకమిటీ అద్భుతుడు సుభాష్

ఈ గ్రామకమిటీ కోటి రూపాయలు నిధిని ఏర్పాటు చేసుకోవడం విశేషం. అవసరమైన వారికి బ్యాంకుల కంటే తక్కువ వడ్డికి రుణాలు ఇస్తారు. పదివేల మొక్కలతో హరితవనం కూడా పెంచారు. వివాహానికి ఊర్లో పెళ్లి వేడుకోవడం చేస్తారు. ఇది ఆదివాసీల విశేషం.

- శ్యాంమోహన్, 9440595858

“పొరిపోతున్నానా? కొన్ని చేట్ల నిలవ సీరైసిలి వుంటున్నానా?”

ఆ చివరి వాక్యంతో ఆ రాత్రికి నోట్ బుక్ మూసేశాడు వినీల్. అలాంటి వాక్యాలు రాయడం అతనికేమీ ఇష్టం వుండదు. ఆ మాటకొస్తే, అసలు రాయడం అనే చర్యలోనే ఏదో మొసం వుందనుకుంటాడు. ఇప్పుడైతే మనుషులతో మాటల్లాడడం కూడా అలాంటిదే అనే నిర్దయానికి కూడా వచ్చేశాడు, మనీషతో ఆ చివరి సంబాధం తరవాత.

ఆ వోక్క వాక్యం రాశాక, డెస్క్ మీద కానేపు వినీల్ చూపులు నిలిచిపోయాయి. టేబుల్ అద్దం కింద వోక్కనాటి మిత్రుడు రాహుల్ అప్పుడెప్పుడో రాసిన వుత్తరం అందంగా పలకరిస్తోంది. డెస్క్ మీద వోక్క వైపు అమ్మానాన్నతో కలిసి దిగిన ఫోటో ప్రేమ్ లోంచి నిస్సటి జ్ఞాపకాలు. టేబుల్ మీద అంతకంటే ఎక్కువేమీ పెట్టుకోడు, అతని మనసులానే - చిన్న ప్రపంచమే ఇష్టం! మనీషతో కాఫీ తాగుతూ మాటల్లాడుకుంటున్న ఫోటో కూడా పెట్టులని మొదట్లో కొన్నిసార్లు అనుకున్నాడు. కానీ, ఆ ప్రేమ్ తయారయ్యే లోపే మనీష దూరమవుతూ వచ్చింది.

“ఎన్నో, నాకు తెలిసి నువ్వు ఎప్పటికప్పుడు భలే తప్పించుకు తిరుగుతూ వుంటావు. వాస్తవాన్ని ఎదుర్కొవడం అంటే చాలా భయం నీకు. అమ్మ నుంచి రాహుల్ దాకా నువ్వు పేర్ చేసుకునే మాటల్లో ఏదో ఇమాజినరీ లోకంలో మాత్రమే బతుకుతున్నావనే తెలుస్తుంది. ఎందుకంటే, వాళ్ళ జ్ఞాపకాల కింద వర్తమానాన్ని దాచేయడంలో నీకేదో తృప్తిలాంటిది వుండనిపిస్తోంది” అని మహావేగంతో చేపేసింది.

ఆ ఫిర్యాదుతో మొదలయిన కాఫీ సంబాధం చాలా దూరమే వెళ్లింది. మనీషకి కూడా తను అర్థం కాలేదనుకున్నాడు. అంతే! ఆ ఇద్దరి మధ్య దాదాపు పాతికేళ్ళ స్నేహం పటుకును తెగిపోయింది.

ఈ రాత్రి అవన్నీ నెమరేసుకోవడం అతనికి ఇష్టం లేదు.

మునురుకొస్తున్న ఆ జ్ఞాపకాలన్నీ పక్కకి తేస్తూ, వూరికి కూర్చుండిపోయాడు. ఎదురుగా అద్దంలోంచి నాన్న కనిపిస్తున్నాడు. నాన్నకి ముందు అతనికి అమ్మ కనిపించేది. పదేళ్ళ కిందట అమ్మ అనారోగ్యం వల్ల మంచానికి అతుక్కపోయి, వుండిపోయినప్పుడు కూడా జీవం లేని అమ్మ కశ్చ అతన్ని ప్రతిక్షణం గైడ్ చేసేవి. అమ్మ పోయాక నెమ్ముదిగా ఆ స్టానంలోకి నాన్న వచ్చాడు. నెలలో సగం రోజులు నాన్న ప్రోదరబాద్ వచ్చి అతనితోనే వుండేవాడు. వినీల్ మాత్రమే లోకం అన్నట్టే వుండేవాడు. వినీల్ గురించి ఏదో భయం వెంటాడుతూ పున్నట్టే వుండేవాడు.

ఇప్పుడు అద్దంలో నాన్న ఎప్పుట్లనే అతనికి ఏదో చెప్పున్నట్టే వుంది. ఏడాది కిందట నాన్న కూడా పోయాడు. వెళ్తూ వెళ్తూ ఈ అపొర్చైంట్కి కావాల్చినప్పీనీ సమకూర్చి వెళ్లిపోయాడు, కొన్ని పుస్తకాలతో సహా!

“నేను పుస్తకాలు చదవడం మానేశా, నాన్నా అంటే - లేదు, మళ్ళీ చదువుతావు. చదవాలని అనిపిస్తుందిలే” అని చెప్పడం వినీల్కి బాగా గుర్తుంది.

వోకసారి అపొర్చైంట్కి వచ్చినప్పుడు మనీష ఆ పుస్తకాలు కొన్ని తిరగేసి, ‘మంచి పుస్తకాలే ఇప్పనీ.. నేనూ చదవాలి’ అన్నప్పుడు కూడా నిరాసక్తంగా వుండిపోయాడు.

మూడు గదుల ఈ అపొర్చైంట్లో ఎటు తిరిగినా ఎక్కడ కూర్చున్నా నాన్నే. అదిగో, ఆ ఎదురుగా కనిపించే అద్దం, ముందు గదిలో ఫర్చర్, వంటింట్లో ప్రతీది. ఈ బెడ్. దాని పక్కన లాంప్. ఈ కిటికీలకు కర్దెన్న. అన్ని! చాలా కాలం వినీల్ వాటితో మాటల్లాడుతూన్నాటే! అట్లా మాటల్లాడుకోవడం అసహజం అంటుంది మనీష.

“అమ్మ నాన్న లేరు అన్నది వాస్తవం. రాహుల్ కూడా మన దరిదాపుల్లో లేడు. వాళ్ళ జ్ఞాపకాలు వాస్తవంలో బతుకడం నేర్చుకోవాలి” అని వో రోజు చాలా నిక్కచ్చిగా చెప్పేసింది.

ఆ రోజుకి అదే నిజమే అనిపించి, అతని అద్దంలో నాన్నని replace చేసింది మనీష రూపం. అదంత హడావడిగా ఏమీ జరగలేదు. ఆ క్షణం నుంచి వినీల్ ప్రతి మాటూ అద్దంలో మనీష ప్రతిఖింబంతో చెప్పుకోవడం మొదలైంది.

“పీల్లలు ఆటబోమ్ముల్లో ఏం పూహించుకొని కబుర్లు చెప్పుకుంటారో.. అదే వీళ్ళంతా నీకు!” అంటుంది మనీష. నాన్న నిజంగా లేడు అన్నది వినీల్కి వాస్తవంగా అనిపించడం కూడా అప్పుడే మొదలైంది.

వినీల్ అంటే ఏమిటో అర్థమైనట్లుగా ఆరు నెలల కిందట వోక నోట్ బుక్ తెచ్చి ఇచ్చి “ఇందులో ఏదో వోకటి రాస్తూ వుండు. నీతో నువ్వు మాటల్లాడుకోవడం అలవాటు చేసుకో. అద్దంలో ఇమాజినరీ రూపాలతో కాదు!” అంది ఆ రోజు మనీష.

“ఆ అలగాతో ఏంతూ నీకు? మనవాళ్ళే దొరకలేదా కబుర్లకీ, కాఫీలకూ?” అని సురేన్ ఎన్ని సార్లు అన్నాడో లెక్క లేదు. సురేన్ దృష్టిలో వాళ్ళిద్దరూ అలగా. అంతకంటే వేరే వ్యక్తిత్వాలూ, కెరీర్లూ ఏమీ లేవు వాళ్ళకి. అతని దృష్టిలో మనవాళ్ళ కానివాళ్ళంతా అలగా వాళ్ళై! నోట్ బుక్ ఇచ్చాక మళ్ళీ మనీషని చూడలేదు. కాఫీ పొప్పలో చివరి సంబాధం.. ఈ లోపు కొవిడ్ యుగం ప్రవేశించి కనిపించడం మానేసింది. ఏదో రోజు మనీషని కలుస్తాడన్న నమ్మకం కూడా అతనికి లేదు. ఆమె తానే వచ్చి అవి చదువుతుందన్న ఆశ కూడా లేదు. ఎవరైనా చదువుతారన్న ఆలోచన కూడా వినీల్కి ఆట్లే నచ్చు. మనీష కూడా చదవక్కలేదు. ఆ మాట అనుకున్న రోజు ఆమె ఇచ్చిన నోట్ బుక్ పక్కన పడేసి, పనిమాలా ఎంతో ఇప్పమైన లేతాకుపచ్చ రంగు కవరున్న వేరే నోట్బుక్ తెచ్చుకున్నాడు. ఆ పేజీలలో

అతని కోసమే అయిన ఏదో పరిమళం పలకరించడం మొదలుపెట్టి, రోజు వోక్కుటే వోక్కు లైను రాయడం మొదలు పెట్టాడు.

ఆ తరవాత మనీష అధ్యంలో మనిషిగా మాత్రమే వంటిపోయింది.

“అంతే, ప్రతి స్నేహినికి అట్లాంటి చివరి నీఁసమయం వోకటి గ్యారంబీగా వంటుంది” అని ఆ రోజు రాత్రి నోట్ బుక్లో రాసుకున్నాడు.

2

నిజానికి - మనీష అంటే అతనికి ఇప్పటికీ ఇప్పమే. ఆరునెలల కిందట అయితే ప్రాణమే. ఆ మాట తానే literal గా చెప్పాడు పనికట్టుకొని - అట్లా చెప్పినందుకు తనే మళ్ళీ రిగ్రెట్ అయ్యాడు ఆ తరవాతి వారం రోజుల్లో - వాళ్ళ వోకే కాలేజీలో చదువుకున్నారు ప్రైధరబాద్కి వంద మైళ్ళ దూరంలో చిన్నపోటి పట్టణంలో - ఆ పట్టణం ఇంకాస్త పెద్దది అయి వంటే తమ జీవితాలూ కెరీర్లూ ఇంకోలా వండేవి అనుకున్నారు చాలా సార్లు.

“అది నిజమేనా?” అని మనీష వోకసారి అడిగినప్పుడు వెంటనే అన్నాడు - “అంతే అనిపిస్తుంది. ఎంత కాదనుకున్న ఈ ప్రైధరబాద్లో చదువుకున్న వాళ్ళ దగ్గర వోక్కు

ఇంగ్లిషు ముక్క పెగలదు నీకైనా, న్యాకైనా! అందుకే, వాళ్ళ కెరీర్ గ్రావ్లో డ్రాప్ అంటూ వుండడు.”

“ఏమీ కాదు! డీల్ చేసేది భాషతోనే, డ్రెస్ తోనే కాదు, ఆలోచనలతో! మనం పాత ఆలోచనల్లో బైదీలుగా పడివుంటున్నామేమో ప్రతిసార్ చెక్ చేసుకోవాలి. ఈ కార్బోరెట్ లోకంలో అయితే, ప్రతిక్షణం!” అంది మనీష.

“కాదు. కానే కాదు.”

“అది కేవలం నీ ఆలోచనల సోమరితనం!” అని టక్కున అనేసింది మనీష. అంటే, తనని సోమరి అనేసిందా?!

తన కాన్సిడెన్స్ లెవెల్ ఎంతైనా ఆమె కంబే తక్కువే. అందుకే, మనీష అంబే వోకప్పుడు చాలా ఇప్పంగా వండేది వినీల్కి!

ప్రైధరబాద్ వచ్చిన కొత్తలో అంటే నాలుగేళ్ళ కిందట

వాళ్ళ ప్రతివారం
కలుసుకునేవాళ్ళు. అదే కాఫీ పొవల్లో, అదే బేబుల్ మీద! “అంతకుముందు మనం ఏదైనా పని మీద ప్రైధరబాద్ వచ్చినప్పుడు పనికట్టుకొని ఇరానీ చాయ్ కోసం వెతుక్కొని వెళ్ళి, అది ఎక్కడుంటే అక్కడే కూర్చునే వాళ్ళం గంటల తరబడి. ఇప్పుడు ఆ ఇరానీ చాయ్ పోయి, ఐన్ కాఫీలూ మోకాలూ వచ్చేశాయ్! కాఫీ పొవ అన్నది మన క్లాన్ సింబల్ ఇప్పుడు” అంది ఇంకోసారి మనీష. అది మంచి గమనింపు. నిజమే! అట్లాంటివి గమనించి, మాటల్లో పెట్టడం వల్ల కూడా మనీష అంటే అతనికి మహా ఇప్పంగా, ఆకర్షణగా వండేది. ఆరునెల్ల కింద - వోక వారం తరవాత - కచ్చితంగా అట్లాంటి కాఫీ పొవల్లోనే మనీష

నాన్న అనేవాడు - “బరేయ్,
నీ బతుక్కినువ్వే దాలి
వెతుక్కిఖాలి. నీ స్నేహితుడు
రాపుల్ లాగా
దారితప్పుతావని ఎప్పుడూ
భయపడుతూనే
ముండిపోయా. అట్లా జరక్క
పోవడం వరకూ నాకు తృప్తి!
తన కొడుకు బతుకులో
విపులం అయిపోతాడన్న
కంగారు నాన్నకి వుండేదా
అనిపిస్తుంచి చాలాసార్లు!

చివరిసారి కలిసింది. కబుర్ల మీద కబుర్లు, కథల మీద కథలు చెప్పుకునే మూడ్ - ఆ magical mood చచ్చిపోయింది “వినీల్, మొన్నటి వర్క్ పొవ తరవాత బాసికి నీ మీద నమ్మకం చచ్చిపోయింది. అసలు వోక్క వర్క్పొవ్కి కూడా నువ్వు రాలేదు. పుద్యోగం విలువ నీక అర్థమైందా?!” అంటూ మొదలైన కాఫీ సంబాధం చాలా దూరమే వెళ్లింది. చాలా మంది మిలీనియల్ కుర్రాళ్ళ లాగే వినీల్ smart అని ఆమెకి తెలుసు. కానీ, ఏదో అతనికి అడ్డుపడుతోంది. అదేమిటో ఆమెకి తెలిసినంతగా వినీల్కి తెలియడం లేదు.

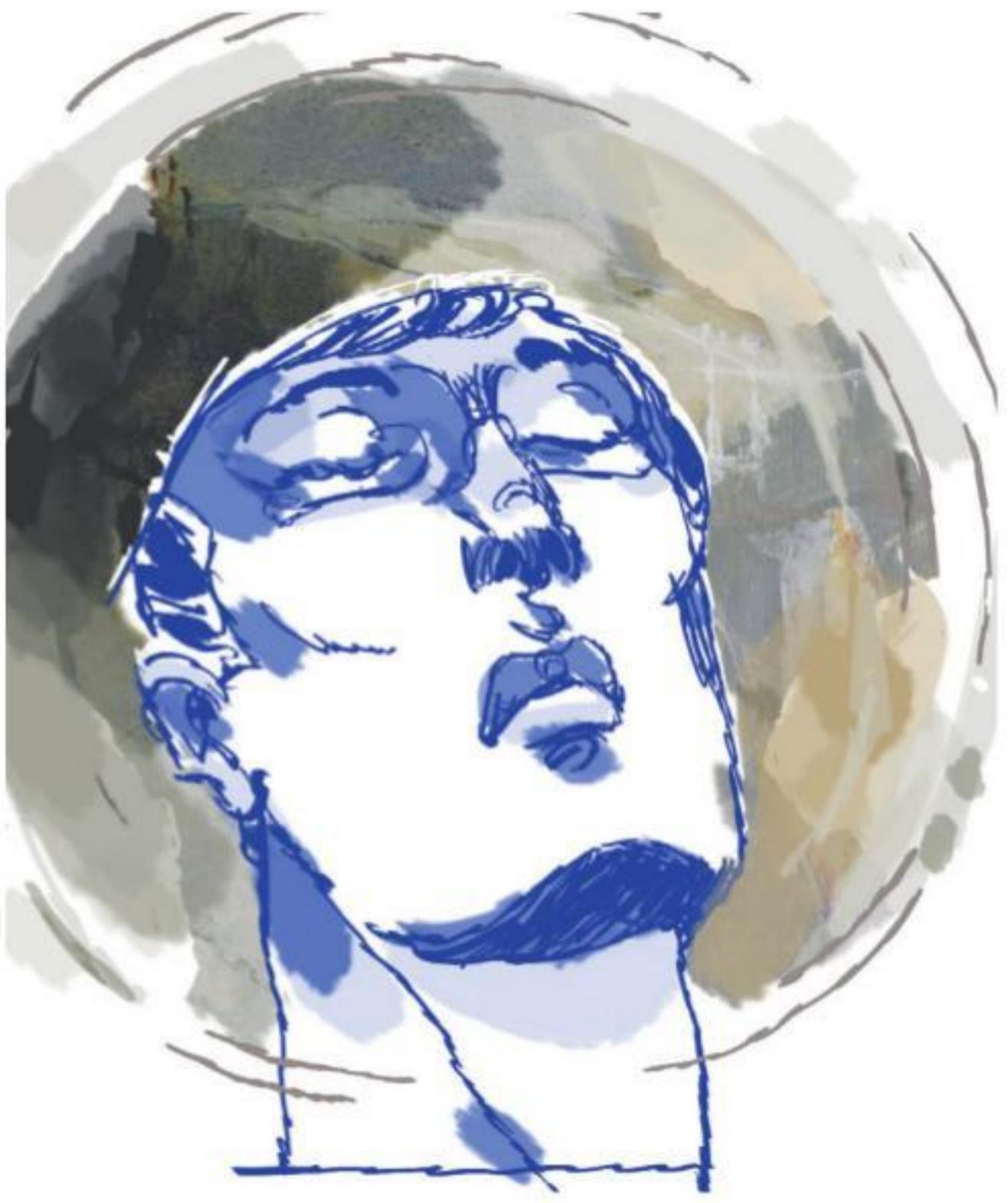
ఈలోపు కోవిడ్ మహమ్మారి వల్ల చాలా మార్పులు. వర్క్ ప్రమ్ పోమ్ - “ఎవరినీ కలవక్కర్లేదు, అమ్మయ్య” అనుకున్నాడు. ఆ చివరి మీటింగ్ తరవాత మనీష కంగారుపడి రెండు మూడు మెనేజులు పెట్టింది. దేనికి అతను జవాబివ్వాలేదు.

ఆ రోజు రాత్రి పడుకునేటప్పుడు డౌర్ లాక్ ఇంకాస్త గట్టిగా రెండు మూడు సార్లు చెక్ చేసుకొని మరీ వేసుకున్నాడు. అంతకుముందు డౌర్ లాక్ చేస్తే చేసేవాడు, లేకపోతే లేదు! మామూలుగా మనీషగానీ, సురేన్గానీ తలుపు తోసుకుని వచ్చేనేవాళ్ళు. ఇప్పుడు ఎందుకో అది అంతగా నచ్చడం లేదు. రాత్రి అడ్డంలో మళ్ళీ వినీల్కి నాన్న కనిపిస్తున్నాడు. ఏదో చెప్పునే వంటాడు. ఏదో వింటున్నట్టే వంటాడు. ఏం జరుగుతుందో తెలీదు.

పొద్దున్న అలస్యంగా నిద్రలేవడం అతనికి అనుభవంలో లేదు. ఎవరైనా అట్లా లేస్తే “లేట్ లతీఫ్” అని అతనే ఏడిపిస్తూ మందేవాడు. ఆ మరునాడు మాత్రం ఆలస్యంగా కాదు, మద్యాస్తుం దాకా మొద్దు నిద్ర అతన్ని వదల్లేదు. “వినీల్, వర్క్ లాగిన్ అప్పు!” అని మద్యాస్తుం తరవాత మనీష కాదు, సురేన్ మెనేజ్ పెట్టాడు. గబుక్కున లేచి కూర్చున్నాడు తప్ప లాగిన్ అవ్వాలని అనిపించలేదు. పుద్యోగం - ఎవరు విధించిన శిక్ష! ఇంకో దారి లేదా భుక్కికి?!

నాన్న అనేవాడు - “బరేయ్, నీ బతుక్కినువ్వే దారి వెతుక్కోవాలి. నీ స్నేహితుడు రాపుల్ లాగా దారితప్పుతావని ఎప్పుడూ భయపడుతూనే వుండిపోయా. అట్లా జరక్క పోవడం వరకూ నాకు తృప్తి!” తన కొడుకు బతుకులో విపులం అయిపోతాడన్న కంగారు నాన్నకి వుండేదా అనిపిస్తుంది చాలాసార్లు!

రాపుల్ దారి తప్పాడని ఎవరైనా అంటే వినీల్కి కోపం వచ్చేస్తుంది. ఎందుకంటే, లోపలెక్కడో రాపుల్ చేసిందే సరయింది అనే నమ్మకం ఏదో వుంది. తనూ ఇంజినీరింగ్ చదువుకున్నాడు. స్కూడెంట్ పాలిటిక్స్ వల్ల అతని దారి వేరే అయిపోయింది. ఆ స్కూడెంట్ పోలిటిక్స్ ఏమిటో వినీల్కి తెలీదు. బేబుల్ మీద కూర్చోగానే రాపుల్ ఉత్తరం కనిపిస్తుంది. రాపుల్ ఇంజినీరింగ్ కోసం వరంగల్ వెళ్ళినా, ప్రతివారం వుత్తరాలు

రాసేవాడు. ఈ ఉత్తరం మాత్రం అతనికెందుకో తరచూ రెఫరెన్సులాగా కనిపిస్తూ వుంటుంది.

విన్ని ... తరాల అంతరం అనేది పెద్దమాట. మనిద్దరి మధ్య వన్న వయను అంతరం పదేళ్ళు. కానీ, అందులోంచి తలెత్తిన/లేదా మన చుట్టూ సమాజంలోంచి తలెత్తిన సమస్యలూ సంకోభాలూ చిన్నవి కాదు. నా కాలేజీ రోజుల రాత్రులు గోడ మీది రాతలతో తెల్లారేవి అని ఇప్పుడు చెప్పబోతే నీకు కాస్త విచిత్రంగా అనిపించవచ్చు. కానీ, ఇవాళ ఈ ఉత్తరం రాస్తూ నీకో విషయం చెప్పాలనిపిస్తోంది. నేనూ ఇంజనీరింగ్ చదివాను. నువ్వు అదే దారిలోకి వచ్చావ్. కానీ, నా ఇంజనీరింగ్ నాకు వరంగల్లో వేరే దారులు చూపించింది. నీ దారి వేరే అయి, నువ్వు సైబరాబాద్ వాసివి అయ్యావ్. మధ్యలో గౌరవమూ భయమో కలిగించే మీ నాన్న ప్రాక్టికల్ వాదమూ, మీ అమృగారి అచ్చమైన ప్రేమా, ఆ తరచాత నన్ను అమితంగా ప్రేమించే నీకు నా సామాజిక వాదమూ ఎంత గందరగోళంలో పడేసి వుంటాయో వూహించుకోగలను. చూస్తూ వుండగానే, మనిద్దరి అనుభవాలూ వాటి డైలమాలూ రెండు బిన్న దృవాలై పోయాయి. ఈ ఉత్తరాలు నీ నుంచి ఏదో ఆశించి రాయడం లేదు. నువ్వు ఏ దారిలో వెళ్తున్నావో, అదేమీ తప్ప కాదు. దాన్ని గురించి regrets లేని జీవితాన్ని నువ్వు ఆహ్వానించు. ఆ బతుకు ఎట్లా ఎదురైనా రెండు చేతులా ప్రేమించు. నాకు తెలిసే నువ్వు నువ్వుగా వుండాలి ఎప్పుడూ. అమ్మా నాన్నా, రాపుల్ కొంత కాలమే నీతో వుంటారు. ఆ తరచాత నువ్వే వుండాలి. నా దృష్టిలో అదీ స్పృష్టమైన విముక్తి. నా ఈ అజ్ఞాత జీవితం తరచాత మనం కలుస్తామో లేదో తెలియదు. నీ మీద ప్రేమతో ఈ నాలుగు మాటలూ రాస్తున్నా - రాపుల్ తను రాపుల్ కాలేకపోయాడు. నాన్నులాగా చిన్నా చితకా వుద్యోగానికి కుదురుకొని, నున్న టాన్లోనే వుండలేకపోయాడు. ఈ సిటీకి

రావాలనుకున్నాడు. వచ్చాడు. ఇప్పుడు పొరపాటు చేశాడేమో అనుకుంటాడు. బయటికి వెళ్లాలంటే విసుగు. మనుషుల్ని కలవడంలో ఏదో అసహనం. ఆమాటకోస్తే, మనీషకో, సురేన్కో తను ఎంత దగ్గరా?! ఏమో?! అమ్మ వోక్కబో తన మనిషిల్లా అనిపిస్తుంది. నాన్నా, రాపుల్, సురేన్, మనీష - పీఛ్యేవరో అంతుపట్టని పొత్తల్లా అనిపిస్తారు.

3

ఆ ఉత్తరం బేబుల్ మీద ఎందుకూ అని తరచాత వినీల్ చాలా సార్లు తనని తాను నిలదీసుకున్నాడు. ఆ ఉత్తరంలోంచి ఏదో రిలీఫ్. బహుశా అందులోని గతం ఏదో మెరుస్తూ కనిపిస్తూ వుందేమో అనుకుంటాడు కొన్నిసార్లు. అతను అజ్ఞాతవాసంలోకి వెళ్ళి ముందు “నువ్వు ఎంత చదువుకున్నావో” ఆ చదువూ ఏమైపోయిందిరా! ఏమిటీ వుద్యమాల గొడవ!?” అని నాన్న రాపుల్ని గట్టిగానే నిలదీశారు. ఆ వుద్యమాల కాలం అయిపోయిందని వినీల్ తండ్రి వాదన.

అమ్మకి అవేమీ తెలియదు. కానీ, ఆ రోజు అమ్మ కన్నిష్ట చూశాక, అమ్మని తను ఎప్పుడూ అంతగా బాధించకూడదు అని పదిసార్లు వోట్టు వేసుకున్నాడు. అది జరిగాక అమ్మ ఎంతోకాలం వుండలేదు. నాన్న కూడా పోయాక అతన్ని విపరీతంగా కృంగదీసింది వోటరితనమే! ఎవరూ లేరు, ఎవరూ మిగలరు అనేదో ఖాయమై పోయిందనుకున్న రోజుల్లో మనీష ... సురేన్ దృష్టిలో అలగా మనిషి. కింది కులం. సురేన్ పదేపదే హెచ్చరించిన “మిగలని స్నేహం”.

నా ఇంజనీరింగ్ నాకు
వరంగల్లో వేరే దారులు
చూపించింది. నీ దారి వేరే
లయి, నువ్వు సైబరాబాద్ వాసివి
అయ్యావ్. మధ్యలో గౌరవమూ
భయమో కలిగించే మీ నాన్న
ప్రాక్టికల్ వాదమూ, మీ అమృగాల
అచ్చమైన ప్రేమా, ఆ తరచాత
నన్ను అమితంగా ప్రేమించే నీకు
నా సామాజిక వాదమూ
ఎంత గందరగోళంలో పడేసి
వుంటాయో
వూహించుకోగలను.

రాపుల్ ఉత్తరం ఇంకోసారి చదువుకొని, ఏ రెండు మూడు కన్నిటి చుక్కల్ని దిగమింగు కునేటప్పుడు, మణ్ణి సురేన్ మెనేజ్ - “బరేయ్, లాగిన్ అప్పు. బాస్ ఇక్కడ అగ్గి మీద గుగ్గిలం!” వర్క్ ప్రోమ్ ఫోమ్ కాబట్టి సరిపోయింది. లేకపోతే.. ఆ ఆఫీస్ దృశ్యం వూహించుకోవడం ఇంకో నరకం! ఇప్పుడున్న మానసిక స్థితిలో అవేమీ పట్టించుకునే వోపిక లేదు వినీల్కి. తెగని ఆలోచనల మధ్య వూగిసలాటలో ఆ మధ్యాన్నం చాలా ఆలస్యంగా సాయంత్రంలోకి కుంటుకుంటూ వెళ్లింది.

4

ఆ మధ్యాన్నపు కునుకు, ఆ తరచాత స్న్యానమూ కాస్త మనసుని రీచార్ చేశాక, మొబైల్ చూస్తే పది మెనేజులు సురేన్ నుంచి.

మనీష కనీసం వోక లైన్ రాస్ట్రే బాగుండేది కదా! అనుకున్నాడు. తానే రాయచ్చు కదా.. అనుకోవడమే ఆలస్యం, వెంటనే “ఎక్కడున్నావ్, మనీషా!” అని వోక లైన్ పెట్టాడు. బహుశా, ఇంత క్రీక్గా తను వోక పని చేయడం ఈ మధ్యకాలంలో ఇదే అనుకున్నాడు కూడా.

ఇప్పుడు మనీష సమాధానం కోసం ఎదురుచూడడం వోక అశాంతి.

అప్పార్ట్మెంట్లో వుండలేక బయట పడాలనుకున్నాడు. తమ సందు తిరగానే మలుపు దగర చిన్న చాయ్ కొట్టు. చిన్నదే కాసీ, క్యాలిటీ బాగా maintain చేస్తాడు రాము. సంతోషంగా పలకరిస్తాడు. పలకరింతలో తేడాలుండవు. అట్లా అని అసహజంగా కూడా వుండదు. ఆ పలకరింతా, చిరునవ్వు ఎప్పుడూ వినీల్కి పెద్ద పజిల్. బహుశా, తానెప్పుడో అట్లాంటివి మరచిపోయి వుంటాడు.

కార్బోరెట్ బతుకు పుస్తకంలో అట్లాంటి పేజీలు తొరతొరగా చిరిగిపోతాయి. మనీష కూడా అదే ఫీల్ అవతుందా?! కాకపోవచ్చు. ఇది తన ప్రత్యేకమైన సమస్యే కావచ్చు. పోసీ, సురేన్? సురేన్కి ఎస్ట్రేవ్ రూట్స్ చాలా వుంటాయి. వికెండ్ పార్టీలూ, వూరికూరికే మారిపోయే గర్డ్ ఫ్రెండ్స్, చెత్త జోకులూ... వాడికాక వేరే లోకమేదో వుంది.

మళ్ళీ మొబైల్ చూసుకున్నాడు. మనీష మెనేజ్ లేదు!

రాము టీకొట్టు కూడా తెరిచిలేదు. వెనక్కి తిరిగి మళ్ళీ గేటు దగ్గరకి చేరుకున్నాడు. సెక్యూరిటీ వాడి ముఖం కనిపించడమే లేదు, నవ్వుదామనుకున్నా! అతని ముఖమీద పెద్ద మాస్చు, గ్లాస్ కవరూ. ఆ ముఖం అతనిదో కాదో.

“సాబ్... మాన్స్ యాద్ నై?! మాన్స్ లేపోతే జనం భయపడతారు” అన్నాడు నవ్వుతూ. “అపునేమా, ఏదో వోక మాన్స్ కావాలేమా... కోవిడ్ వున్న లేకపోయానా...” అనుకున్నాడు వినీల్ లోపల్లోపల.

“ఓహో, నిజమే!” అని వెనక్కి పరిగెత్తి ఎలివేటర్ దగ్గర కొచ్చాడు. ఎలివేటర్ ముందు ఇద్దరు తొమ్మిదీ పదేళ్ళ పిల్లలు అతని ముఖం పరీక్షగా, అనుమానంగా చూశారు. మాన్స్ లేని ముఖం.. భయం వాళ్ళ కళ్ళల్లో!

“సార్!” అనేసి, మెట్లు ఎక్కుడం మొదలుపెట్టాడు.

ఈలోపు మొబైల్ మోగింది. గొప్ప వుత్తాపూ. మనీష అయి వుంటుదనుకున్నాడు. చూస్తే, ఏదో స్ట్యామ్ మెనేజ్.. వోక్కసారిగా సీరసం - వోట్లో నెత్తుర

కోడ్డబళె

కావలసిన పదార్థాలు: వరి పిండి - అర కప్పు, బొంబాయి రప్పు- పావ కప్పు, మైదా పిండి- అర కప్పు, వాము, జీలకర్త- అర సూను, కొబ్బరి (ఎండు లేదా పచ్చిది)- పావ కప్పు, ఎండు మిర్చి- పది, నీరు, ఉపు, నూనె- తగినంత.

తయారుచేసే విధానం: ఓ గిన్నెలో వరి పిండి, రప్పు, మైదా కలుపుకోవాలి. దీనికి వాము, ఉపు కూడా జత చెయ్యాలి. రెండు సూనుల వేడి నూనె వేసి బాగా కలపాలి. కొబ్బరి, జీలకర్త, మిర్చిని పేస్తులా రుబ్బుకోవాలి. ఈ పేస్తుని కూడా గిన్నెలోని పిండిలో కలిపి తగినంత నీటితో ముద్దలా చేసుకోవాలి. చిన్న చిన్న ముద్దలుగా పిండిని తీసుకుని రింగులుగా చుట్టుకోవాలి. కడాయిలో నూనె మరిగాక ఈ రింగుల్ని ఎర్గా వేయించి తీస్తే కర్కాటకలో అత్యంత ప్రసిద్ధ చిరుతిండి వంటకం కోడ్డబళె సిద్ధం.

కొడ్డెన్ త్వేజ్

సగ్గుబియ్యం వడలు

కావలసిన పదార్థాలు: సగ్గుబియ్యం- ఓ కప్పు, అలుగడ్డలు- నాలుగు, వేరుశనగ పప్పు- సగం కప్పు, పచ్చి మిర్చి- రెండు, అల్లం- చిన్న ముక్క, కొత్తిమీర తురుం- రెండు సూపులు, చక్కెర- రెండు సూపులు, నూనె, ఉపు- తగినంత.

తయారుచేసే విధానం: సగ్గుబియ్యాన్ని ముందు రోజు రాత్రి నానబెట్టి ఉదయాన్నే నీటిని వడకట్టాలి. ఆలుగడ్డల్ని ఉడికించిపెట్టుకోవాలి. వేరుశనగ పప్పును వేయించి కచ్చపచ్చగా రుబ్బుకోవాలి. ఓ గిన్నెలోకి సగ్గుబియ్యం, అలుగడ్డ, వేరుశనగ, అల్లం, పచ్చిమిర్చి, కొత్తిమీర, చక్కెర, ఉపు, తగినంత నీరు వేసి బాగా కలపాలి. కడాయిలో నూనె వేడిచేసి చేతివేళతో వడల్లగా వత్తుకొని ఒక్కాక్కుటి వేయిస్తే సగ్గుబియ్యం వడలు రెడ్డి.

వంకాయ కొత్తిమీర కారం కూర

కావలసిన పదార్థాలు: వంకాయలు లేతవి- ఎనిమిది, కొత్తిమీర- ఓ కట్ట, పచ్చిమిర్చి- 8, పసుపు- చిట్టికెడు, నూనె, ఉపు- తగినంత.

తయారుచేసే విధానం: వంకాయల్ని గుత్తులుగా, కట్ట చేసి ఉపు వేసిన నీళ్లలో వెయ్యాలి. కొత్తిమీర, ఉపు, పచ్చిమిర్చి కలిపి మెత్తగా నూరుకోవాలి. వంకాయగుత్తుల్లో ఈ పాన్లో నూనెవేసి కాగాక ఒక్క వంకాయని వేసి సన్నని సెగమీద మగ్గనివ్వాలి. ఈ కూర చల్లారితే చాలా రుచిగా ఉంటుంది.

డైప్పుంట్ కజ్జికాయలు

కావలసిన పదార్థాలు: గోదుము/మైదా - 500 గ్రా., నెయ్యి - 3 టేబుల్ సూపులు, నీరు - తగినంత, ఉపు - చిట్టికెడు, డైప్పుంట్ (బాదం, పిస్తా, జీడిపప్పు సమానంగా) పొడి - ఒక కప్పు, పంచదార పొడి - ఒక కప్పు, యాలకుల పొడి - ఒక టేబుల్ సూపులు, నూనె - వేగించడానికి సరిపడా.

తయారుచేసే విధానం: గోదుమపిండిలో తగినంత నీరు, ఉపు, నెయ్యి వేసి మెత్తని ముద్దగా తయారుచేసి పక్కనుంచాలి. ఒక పాత్రలో పంచదార, యాలకుల, డైప్పుంట్ పొడులు వేసి బాగా కలపాలి. ఇప్పుడు గోదుమ పిండిని పూరీలుగా చేసుకుని ముద్దలో కొంత డైప్పుంట్ మిశ్రమం పెట్టి సగానికి మడిచి అంచుల్ని ఒత్తుకోవాలి. అస్త్రీ తయారయ్యాక నూనెలో దోరగా వేగించి, చల్లారిన తర్వాత డబ్బలో భద్రపరచుకోవాలి. పిల్లలు ఇష్టంగా తినే ఈ కజ్జికాయలు రుచితో పాటు శక్తిని కూడా ఇస్తాయి.

స్టోర్ పుడ్

సచిన్ కి ఎంప్పుమై...

మాజీ క్రికెటర్ సచిన్ వెండూల్కారికి వడాపావ్ అంపే చాలా ఇష్టం. చిన్నపుడు వడాపావ్ తినే పోలీలలో కూడా పాల్గొనేవాడు. ముంబైలోని 'అశోక్ వడాపావ్' దుకాణంలో అమ్మే వడాపావ్ అంపే మరి ఇష్టం.

పెరుగు చేసేస్తుంది

ఇది యోగ్యార్ట్ మేకర్. అంటే పెరుగు చక్కగా తోడుకునేందుకు సహకరిస్తుంది. గడ్డపెరుగును అంబిస్తుంది. ఇందులో పాలు, కాస్త తోడుకు పెరుగు వేసి స్వాచ్ఛ అన్ చేస్తే చాలు. పెరుగు తోడుకునేందుకు అవసరమైన ఉపాధిగ్రహణ కలిగిస్తుంది. వర్షాకాలం, శీతాకాలంలో ఇది చాలా ఉపయోగకరం.

ప్రేమ పేరున ఒక్కసారి...

బాబూజీ థిరే వల్నా, ప్యార్ మే సంభల్నా
హో బడే ధోఖే పైఏ, బడే ధోఖే పైఏ జన్ రాహ్ మే
(ఓ దొరవారూ... కాస్త నిదానంగా నడవండి, ప్రేమలో నిలదొక్కుకోండి.
ఆం.....ఈ దారిలో పెద్ద మోసాలు, పెద్ద మోసాలే ఉన్నాయి సుమండి!)

ప్రేమే జీవితమని కొందరనుకుంటే, అది యివహృదయాల్లో ఉండే
అతి పెద్ద బలహీనతని కొందరనుకుంటారు. అందుకే ప్రేమికులను
వంచించడానికి, ఆ ప్రేమనే గొప్ప ఆయుధంగా మలుచుకుంటారు.
ప్రేమ మూర్ఖులుగా వచ్చి ప్రణయగీతాలతో ఆహ్వానిస్తారు. అదో గొప్ప
సౌభాగ్యమనుకుని ఏ యువ హృదయమైనా చేతులు కలిపిందే
అనుకోండి! బతుకు... గోడల్లేని చెరసాలలో బంది అవతుంది.
జీవితంలోకిల్లా ఉన్నతమైనదీ... ఉత్సుష్టమైనదీ ప్రేమ. కానీ, దాని
పేరుతో జరిగే మోసాల మాటేమిటి?

హృద్యా హోయే హాయే, సర్ రుముకాయే -
జై సే జాతే హో సబ్బుకుచ లుటాయే
యే తో బాబూజీ పహూలా కదమ్ పై -
నజర్ ఆతే పైఏ అవ్వే పరాయే // బాబూజీ //

(ఎదో పోగొట్టుకున్నట్టు, తల వాల్చావ ఎందుకని?
సర్వం కోల్పోయినట్టు అలా వెశుతున్నావేమిటి? అయ్యా
ఇదింకా తోలి అడుగే... పోను పోను... మనవాళ్లే
పరాయాలుగా దర్శనమిస్తారు)

తాను ప్రేమించిన వ్యక్తి, కానేపు కనపడకపోతేనో,
కానేపు మాటల్లాడక పోతేనో సర్వస్వం కోల్పోయినట్టు
అల్లకల్లోలమై పోతుంటారు. కానీ, ఈ తరఫు
పరిణామాలు తాత్కాలికమే అనిపించినా, ఒక్కసారి ఇవి జీవిత
కాలపు సంక్లోభాన్నే మిగిల్చివచ్చు. గిట్టని వాళ్లు ఏం చేస్తున్నారో
గమనించకుండా తమలో తామే ఆకాశపోర్కూలు నిర్మించుకుంటూ
పోతే ఇలాగే ఉంటుంది మరి!

యే మొహబ్బత్ పై ఔ భోలే - భాలే -
కర్నా దిల్ కో గమోంకే పావాలే
కామ్ ఉల్పత్ నాజాక్ బహుత్ పై -
ఆకే హోలోం పే టూటేంగే ప్యాలే // బాబూజీ //

 చిత్రం: ఆర్టపార్ (1954)

గీత రచయిత: ముజూహ్
సుల్తాన్ పురి,
గానం: గీతాదత్
సంగీతం: ష.పి.నయ్యర్

(ఇది ప్రేమయో అమాయకుడా! హృదయాన్ని వ్యధల పాలు
కానీయకు సుమా ప్రేమ వ్యవహారం, మరీ సున్నితం, పానపాత్రలు
పెదవిదాకా వచ్చి గిగిలిపోతాయిక్కడ)

అనలు సిసలైన ప్రేమ అమృత భాండమే! కానీ, ఆ అమృత భాండాన్ని
అందుకోవడంలో ఏ కాస్త నిర్మిష్టంగా ఉన్నా, హృదయం రంపవ కోతకు
గురికావడం భాయం. పైగా ఎంతో కష్టపడి ఆ భాండాన్ని నీ కుటీరంలోకి
తెచ్చుకున్నాక కూడా, అమృతం నీ గొంతులోకి జారుతుందన్న గ్యారెంటీ
కూడా ఉండదు. ఎందుకంటే పాన పాత్ర తీరా నీ పెదాల దాకా
రావడానికి రెండు క్షణల ముందే దాన్ని ముక్కలు చేయడానికి సిద్ధపడే
వారు ఇక్కడ కోల్లులు.

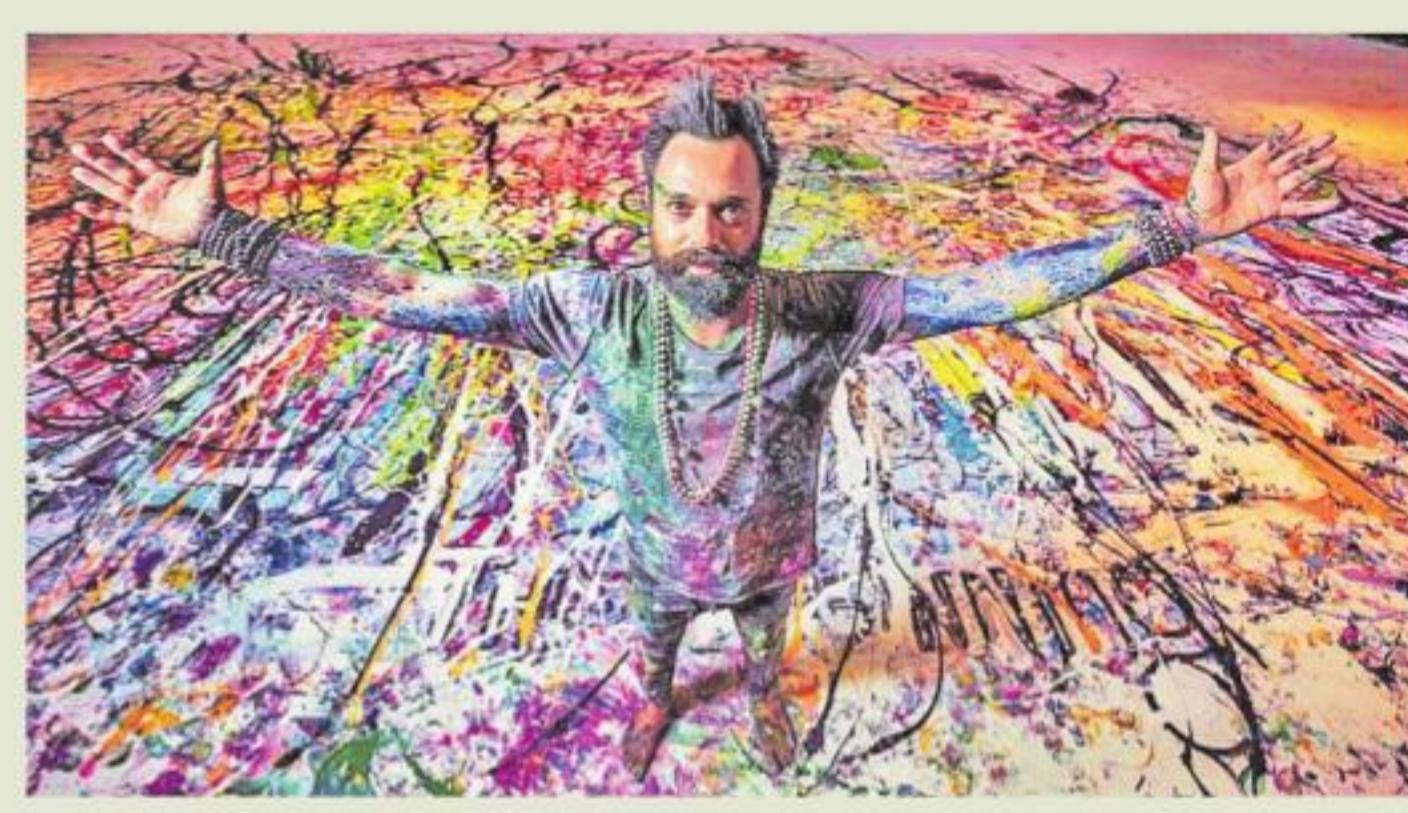
హోగయా పై కినీ సే జో అన్బన్ - ధామీలే
మాసోరా కోయా ధామన్
జిందగానీ కే రాహే అజబ్ పై - హో అకేలే తో
లాభో పై రుష్ణన్ // బాబూజీ //

(ఎవరితోపైనా విరోధం ఏర్పడితే, మరో బంధాన్ని
అందుకో బతుకు దారులు చిత్రమైనవి, ఒంటరిగా
ఉన్నావంటే లక్ష్మాదిగా శత్రువులవుతారు)

అనుకోనిదేదో జరిగి, ఒక్కసారి ఆశించినది చేజారిపోనూవచ్చు.
అలాగని, జీవితాంతం ఆ పోయినదాన్నే తలచుకుంటూ, ఏడుస్తూ
కూర్చుంటానంటే కుదరదుగా! అదే జరిగితే నీ ధీనత్యాన్నీ,
నీ అశక్తతనూ, నిస్సహయతనూ, అన్నింటినీ మించి, నీ ఒంటరితనాన్ని,
అవతలి ప్రపంచం ఆసరా చేసుకుంటుంది. నిన్ను భూస్థాపితం
చేయడానికి, అదను చూసి నీ పైన విరుచుకుపడుతుంది. ఎందుకంటే
నిస్సహయణ్ణి దెబ్బకొట్టడం అతి సునాయాసమైన పని. అయితే,
ప్రతిఘటనేదీ లేకుండా, వారు విసిరే పంజాలకు బలికావడం
అమాయక్కుమే అవతుంది. అందుకే ఒక బంధం పూర్తిగా
తెగిపోయిందంటే, వెనువెంటనే ఆ స్థానంలో కొత్త బంధాన్ని
నిలబట్టుకోవాలి. చేజారిపోయిన ప్రపంచం స్థానే కొత్తగా మరో
ప్రపంచాన్ని నిర్మించుకోవాలి!

- బమ్మెరు

<http://jeevanageretham.blogspot.com>

చేసే ప్రేంచ జాతీయదైన అంద్రూ అబ్బడోనే ఛినిని కొనుగోలు చేశాడు. ఈ పెయింటింగ్ ద్వారా లభించిన మొత్తాన్ని జప్పు పిల్లల కోసం
పనిచేస్తున్న యునిసెఫ్, యునెసెక్స్, గ్రోబల్ గిఫ్ట్ ఫాండెషన్, దుబాయి కెర్న్, సంస్కరణ దక్కేలా చేశాడు. లాక్డెన్ సమయంలో అనుకోకుండా
దుబాయిలో చిక్కుకుపోయిన జప్పీ తన ఐసోలేషన్స్ ను ఈ విధంగా వినియోగించుకోవడం విశేషం. అతడు ఈ భారీ పెయింటింగ్ వేయడానికి
1,065 బ్రాఫ్ లను, 6,300 లీటర్ల పెయింట్ను వాడాడు.

అతి పెద్ద పెయింటింగ్...

దుబాయిలోని లట్టాంటిన్ పశీటల్ బాల్రుమ్లో... పశీర్ మీద అతి
పెద్ద కాన్వాస్ పరిచారు. ఒకటి కాదు, రెండు కాదు... 1,800 మీటర్ల
కాన్వాస్ అది. లాక్డెన్ సమయంలో బ్రిటీష్ చిత్రకారుడు సచా జప్పీ
దానిపై ఏడు నెలల పాటు త్రమించి 'ఢి జిల్సీ అఫ్ హువుమానిటీ' అనే
అద్భుతమైన పెయింటింగ్ వేశాడు. ఇటీవల ఆ కాన్వాస్ను 70 భాగాలుగా
చేసి అమ్మకానికి పెడితే... ప్రపంచంలోనే అతి పెద్దదిగా గిన్స్ వరల్డ్
లికార్డుల్లోకి ఎక్కిన ఈ పెయింటింగ్ అభ్రరాలా 62 మిలియన్ దాలర్లకు
అమ్ముడై మరో లికార్డు స్ప్రించింది. దుబాయిలో క్రిష్టో కరెన్సీ వ్యాపారం

మర్కు బ్ల్యాగ్

ప్రపంచంలో ఉన్న పక్కలన్నింటిలో
అతి ప్రమాదకరమైనది ఈ పక్కి. పేరు ‘కాసోవరీ’.
దీని ముద్దు పేరు ‘మర్డర్ బర్డ్’. దీని కాలి మధ్య
వేలుకి పొడవాటి పెద్ద గోరు ఉంటుంది. అది
అయిదు అంగుళాల పొడవు పెరుగుతుంది.
కోపం తెప్పిస్తే ఆ పెద్ద గోరుతో శరీరాన్ని
చీరేస్తుంది. కాళ్ళతో, తలతో చాలా బలంగా
గుద్దుతుంది. వాటి దెబ్బకి మనుషుల ఎముకలు
కూడా విరిగిపోతాయి. 2019లో ఫ్లోరిడాలో ఈ
పక్కి తనని పెంచుకుంటున్న యజమానినే
చంపేసింది. అప్పట్టించి దీన్ని ప్రమాదకర
మైనదిగా పరిగణిస్తున్నారు. ఇది గంటకి 30 మైళ్ల
వేగంతో పరుగులు పెడుతుంది. న్యూగినియా,
ఆస్ట్రేలియా దేశాల్లో ఇవి కనిపిస్తాయి. ఆస్ట్రేలీయ
తరువాత ఇదే ప్రపంచంలో అతి బరువైన పక్కి.

వదు తేడాలేది?

పొడువు

కర్తలు

1. పాము
లేదు కానీ
పుట్టు ఉంది,
తల లేదు
కానీ గొడుగు
వేసుకుంది?
  2. అరచేతిలో
లెక్కించలేని
ఇణ్ణు, వెళ్లై
దారే కానీ,
వచ్చే
దారే లేదు?

ఎంత మంట?

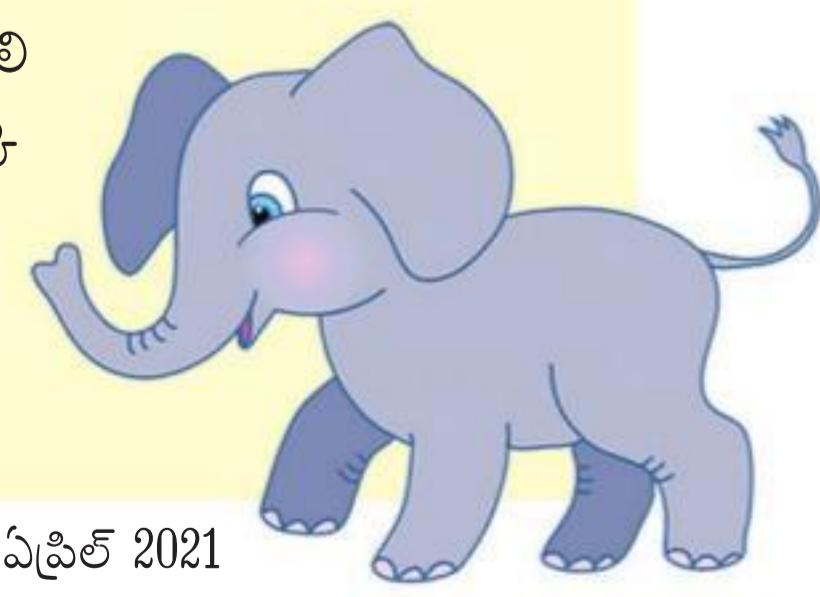

నృయల్ షైజ్..

టీచర్: చంటి... కుతుబ్
మినార్ ఎక్కడుందో చెప్పు
చంటి: తెలియదు టీచర్
టీచర్: అయితే బెంచీ
ఎక్కి నిలబడు
చంటి:
నిలబడితే
కనిపిస్తుందా
టీచర్

అడవిలో ఒక ఏనుగు ఒంటరిగా
ఉండేది. భారీ ఆకారం చూసి
మిగతా జంతువులు దానితో స్నేహం
చేసేవి కావు. అన్ని జంతువులు కలిసిమెలిసి ఆడుతూ పాడుతూ తిరుగుతుంటే
తాను మాత్రం దిగాలుగా ఉండేది. ఒకరోజు కోతి వద్దకు వెళ్లి ‘నాతో స్నేహం
చేస్తావా?’ అని అడిగింది. కోతి ‘నీతో స్నేహమా? నీ పరిమాణం ఏంటి? నా
పరిమాణం ఏంటి?’ అని ఎగతాళి చేసింది. కుందేలు వద్దకు వెళ్లి స్నేహం
చేయమని కోరింది ఏనుగు. దానికి కుందేలు ‘నువ్వు నాలా బోరియలలోకి
వెళ్లగలవా? నాతో ఆడుకోగలవా?’ అని ప్రశ్నించింది. ఏనుగు నిరాశగా అక్కణ్ణించి
నక్క వద్దకు వెళ్లింది. ‘నన్ను నీ మిత్రుడిగా చేసుకో’ అని కోరింది. ‘నువ్వు మాలా
గెంతలేవు, పరుగులు తీయలేవు, నీతో ఎలా ఆడుకునేది?’ అంటూ వెక్కిరించింది.
ఏనుగుకు చాలా బాధనిపించింది. ఇంతలోపు కొన్ని జంతువులు భయంతో
పరుగులు పెడుతున్నాయి. ‘పులి వేటకు వస్తోంది... పారిపోండి’ అంటూ
అరిచాయి అవి. నక్కలు, కుందేళ్లు, కోతులు చాలా భయపడ్డాయి. ఏనుగు వాటికి
డైర్యూం చెప్పింది. పులి రాగానే దాని ముందు నిల్చుని ‘నా
స్నేహితుల జోలికి రావద్దు’ అని పోచ్చరించింది. పులి
వినకపోయేసరికి గట్టిగా ఫ్లీంకరించి, తొండంతో ఒక్క
దెబ్బ కొట్టింది. భయంతో పులి పారిపోయింది.
జంతువులన్ను సంతోషించాయి. ఏనుగును ఎగతాళి
చేసినందుకు క్షమించమని కోరి, తమ స్నేహితునిగా
చేసుకున్నాయి.

ఒక వలన...

ఇంత భయంకరమా?

సరిగ్గా ఏడాది క్రితం... ‘లాక్డోన్’ అనే మాట యావత్ దేశాన్ని ఒక్కసారిగా కుదిపేసింది. కాలు కదపనీయకుండా చేసింది. ఈ హాత్ పరిణామం వల్ల ధనికులకు పోయేదేం లేదు. మధ్యతరగతి వారు ఎలాగోలా సర్రుకుంటారు. బీదా బిక్కి తిప్పులు పడతారు. మరి ఎక్కడెక్కడి నుంచో పొట్ట చేత పట్టుకుని నగరాలకు వలన వచ్చిన వారి సంగతో... రోడ్సున పడక తప్పలేదు. దేశ విభజన అనంతరం ఇదోక మహా విషాదంగా పేర్కొన్నారు. మూటా ముల్లే సర్రుకుని, పిల్లా జెల్లతో రోడ్సు పొడవునా, కొన్ని వందల కిలోమీటర్ల మేర స్వస్థలలకు నడిచిపోతున్న దృశ్యాలను ఇప్పట్లో ఎవరూ మర్చిపోయి. ఇంట్లో కూర్చుని టీవీలోనో, పేపర్లోనో ఆ దృశ్యాలను మనమంతా చూశాం. ఒక్క వలసజీవిది ఒక్క కథ. అంతలేని వ్యధ. కానీ... ఆ కథలు మనకు అక్కర్లేదు. ఇంట్లో కూర్చుని ‘బిగ్బాన్’, ‘ప్రేవెల్సు ఎంజాయ్ చేయటంలోని మజా వాటిల్లో మనకు కనిపించదు కాబట్టి పెద్దగా పట్టించుకోం. జర్విస్ట్, ఫిల్మ్ మేకర్ వినోద్ కప్రి మాత్రం అలాంటి ఒక వలస బ్యందంపై కెమెరా పోకన్ చేశాడు. అదే ‘1232 కిలోమీర్లు’...

కరోనా తీవ్రంగా ఉన్న సమయంలో...

జర్వలిస్ట్ ఫిల్మ్ మేకర్...

ఉత్తరాఖండ్కు చెంబిన వినోద్ కప్రి (48)కి మన భాగ్యనగరంతో అనుబంధం ఉంది. అతడి తండ్రి ఆర్థిలో పనిచేయడం వల్ల వినోద్ సికింద్రాబాద్లోని కేంబ్రియ విద్యాలయంలో చదువుకున్నాడు. ఆ తర్వాత ఉత్తరాఖికి వెళ్లన వినోద్ పలు పత్రికల్లో, టీవీ చానల్లలో జర్వలిస్ట్గా పనిచేశాడు. ఎన్నో సంచలనాత్మక సెఫ్టీలు లపోర్ట్ చేయడమేగాక అనేక డాక్యుమెంటరీలు తీకాడు. 2014లో ఉత్తరప్రదేశ్లోని ఖుషీనగర్లో ఆరుగురు మహిళలు టాయిలెట్స్ లేకపోవడంతో భర్తలను వచిలేసిన సంఘటనను ఆధారంగా చేసుకుని ‘కాంట టీక్ బిన్ పిట్ ఎనీ మోర్’ అనే డాక్యుమెంటరీ రూపొందించాడు. టీనిక్ జాతీయ పురస్కారం అందుకున్నాడు. ఆ తర్వాత ‘మీన్ తనక్స్పార్ హిజిర్ హిస్’ అనే రాజకీయ వ్యంగ్య చిత్రాన్ని రూపొందించి వార్తల్లోకి ఎక్కాడు.

ఒకవైపు లాక్డోన్ నిబంధనలు వెంటాడుతుండగా, ఏడుగురు వలన కార్బూకులు... ప్రతికూల పరిస్థితుల్లో భయంభయంగా, చావుకైనా సిద్ధపడి... దేశ రాజదాని డిల్లీ శివార్లలోని మజియాబాద్ నుంచి సౌంతూరైన బిహార్లోని సహర్నాదాకా... అంటే అక్కరాలా 1232 కిలోమీటర్లు పైకిళ మీద వెళ్లడమే ఈ డాక్యుమెంటరీ ఇతివ్యత్తం. మార్చి 24న (గత ఏడాది)

ప్రారంభమైన లాక్డోన్ ఎప్పుడు ఎత్తేస్తారో తెలియదు. చిల్లిగప్పు కూడా లేని పరిస్థితుల్లో... గ్రామాలకు రోడ్సు మార్గాన తిరిగి వెళ్తున్న లక్షలాది మంది కార్బూకుల్లాగే... తాము కూడా పైకిళపై సహర్నాకు పయనమవుతున్నట్టుగా వీడియో పెట్టారు ఎడుగురు కార్బూకులు. ఆ వీడియో చూసిన వినోద్ కప్రి మరో ఇద్దరు కెమెరామెన్లు (మానవ యాదవ్, రోహిత్ విశ్వకర్మ)తో కలిసి వారిని అనుసరిస్తూ, వారి కప్పాలను రికార్చు చేశాడు.

పైకిళపై పోలీసుల పహోరా ఉంటుంది కాబట్టి, వారి పైకిల్ ప్రయాణం పౌర్కట్ రూట్లలో సాగుతుంది. వలన కార్బూకులైన ఆతీశ్కుమార్, రాంబాబు పండిట్, రితేశ్, ముబేశ్, కృష్ణ, సందీప్కుమార్, సోనూ కుమార్ల యాత్ర 7 రోజుల పాటు సుదీర్ఘంగా సాగుతుంది. దీనిని డాక్యుమెంటరీ అన్నారు కానీ నిజానికి ‘డాక్యూమూలీ’గా చెప్పోయ్సు. ఎందుకంటే సినిమాకు ఏమాత్రం తీసిపోని భావేద్యగాలు, మలుపులు ఇందులో ఉన్నాయి. మొదటి రోజు, రెండో రోజు... అంటూ తెరపై కొంట్డోను మొదలెట్టడం... ఇంకా వారు ఎన్ని కిలోమీటర్లు ప్రయాణించాల్సి ఉండనే గ్రాఫిక్ ప్లేట్టును వేయడం ద్వారా డాక్యుమెంటరీలో ఉత్కుంరను స్పృష్టించాడు దర్శకుడు. విపత్కుర పరిస్థితుల్లో కార్బూకులు వీడియో కాల్రో కుటుంబసభ్యులతో ‘నేనెక్కడున్నానో నాకే తెలియదు’... ‘బతికున్నా కడా... భర్తసాగా ఉండు’... ‘నువ్వు పిల్లలే గుర్తిస్తున్నారు’... అంటూ కన్నీటితో మాటల్లడే దృశ్యాలు గుండె బరువెక్కేలా చేస్తాయి. నంబాల్, చండోనీ, జలాలూబాద్, హర్ష్ యీ, నీతాపూర్, లక్ష్మీ, అయ్యాద్యు, గోరవ్స్పూర్, ఖుషీనగర్... ఒక్కచోట ఒక్క అనుభవం. ఒకవైపు పోలీసుల అంకులు, మరోవైపు తిండికోసం తిప్పులు, ఇంకోవైపు పైకిళ పంక్కర్, రిపేర్ కావడం... ఒకటా రెండా ప్రతీరోజుగా ప్రత్యేక నరకమే. కత్తులవంతెనెన్నె వారి ప్రయాణం కన్నీళ్లు పెట్టిస్తుంది. ‘చ్చే దారిలోనే చస్తా... బతికితే ఇంటికి చేరుకుంటా’ ఇదే వారి నినాదం.

ఈ సుదీర్ఘ ప్రయాణంలో అనేక విషాదాలతో పాటు కొన్ని ఆనందాలు కూడా మెరుస్తాయి. దారి తప్పి 20 కిలోమీటర్లు ముందుకెళ్లి తిరిగొస్తూ ఎన్ని గంటలు వ్యధ అయ్యాయో లక్కలేసుకుంటారు. కానీ మరుసటి రోజు ఒక ట్రుక్కు డ్రైవర్ వారి గోడు తెలుసుకుని ‘దేవడి’లా లిష్ట్ ఇస్తాడు. దాని వల్ల 60 కిలోమీటర్ల దూరభారం తగినట్టుగా సంతోషిస్తారు. అలాగే ఒకరు పొప్ తెరచి పంక్కర్ వేస్తే, మరొకరు వారికోసం ప్రత్యేకంగా హాటుల తెరిచి సమాసాలు చేసిచ్చారు. పైకిల్ టూయిస్ చిరిగిపోతే, ఒక పోలీసు ఎక్కడి నుంచో కొత్తది తీసుకొచ్చి ఇస్తాడు. అలా వారి ప్రయాణంలో అడుగుగున అడ్డంకులతో పాటు, అక్కడక్కడ అనుకోని ‘దేవశ్శ’ సాయం చేశారు. కాగా ఈ డాక్యుమెంటరీని దాక్యూమూలీగా మార్గాడంలో గుల్లార్ (పాటలు), విశాల్ భరద్వాజ్ (సంగీతం), సుఖ్షిందర్సింగ్, రేఖా భరద్వాజ్ (గానం) మంటి ప్రముఖులు చేయూతనిచ్చారు. ‘మరేంగేతో వహీ జాకర్... జహో పర్ జిందగీ పై’ అంటూ నుఖ్యిందర్సింగ్, ‘ఒ రే బిదేసియా...’ అంటూ రేఖా భరద్వాజ్లల గళలు దృశ్యాల్ని మరింత బరువెక్కించాయి. భావేద్యగాలకు బలాన్నిచ్చాయి. లాక్డోన్ పెట్టి ఏడాది అయిన సందర్భంగా విడుదలైన ఈ డాక్యుమెంటరీ కరోనా కల్గోలాన్ని మన కళ్లముందుంచుతుంది. కలవరపెడుతుంది. కన్నీళ్ల పెట్టిస్తుంది. పీడ కలలా వెంటాడుతుంది.

- సి.ఎస.

‘1232 కిలోమీటర్లు’ (డాక్యుమెంటరీ)

దర్శకుడు: వినోద్ కప్రి

నిడివి: 816 నిమిషాలు

విడుదల:

డిస్ట్రి ప్లస్ హోట్సార్

సీగ్నస్కు కాల్స్మైయం ఎలా?

వీగ్న్ ఆహారం తీసుకునేవారు ఎముకల ఆరోగ్యానికి ఎలాంటి జాగ్రత్తలు పాటించాలి?
-మృణాళిని, ప్రైదరాబాద్

వీగ్న్ పుడ్ అంటే పూర్తి శాకాహారం. జంతు సంబంధిత ఎలాంటి ఆహారాన్ని వీగ్న్లు తినరు. అందువల్లే పాలు, పెరుగు, పాల పదార్థాలు, తేనె, గుడ్లు, మాంసాహారం వీళ్ల ఆహారంలో ఉండవు. ఆపాలు, గేదపాలు, ఆ పాల నుండి తయారుచేసే పనీర్, పెరుగు, చీజ్ తదితరాలను పూర్తిగా మానెయ్యడం వల్ల వాటిలోని ప్రోటీన్సు, కొన్ని రకాల ఆవశ్యక అమ్మెనో ఆసిట్లు, కాల్స్మైయం, కొన్ని విటమిన్లు తగిన మోతాదుల్లో అందవు.

అందుకే వీగ్న్ డైట్‌ను అనుసరించే వాళ్లు పాలు, తదితరాలు అందించే పోపుకాలను ఇతర పదార్థాల నుండి పొందేందుకు ప్రయత్నించాలి. కాల్స్మైయం కోసం క్యాబేజ్, బ్రోక్లి, బెండకాయ, వివిధ రకాల ఆకుకూరలు, ఫోర్మిష్ చేసిన సోయా పాలు, సోయా పనీర్, బాదం, ఆట్రోట్ గింజలు, అన్ని రకాల పప్పులు, రాజ్యా, నల్ల శనగలు, అలసందలు తదితరాలను ఆహారంలో భాగం చేసుకోవాలి. అయితే వీటిలోని కాల్స్మైయాన్ని శరీరం శోషించుకునేందుకు విటమిన్ - డి అవసరం. దీని కోసం రోజూ కనీసం 30 నిమిషాలపాటు ఎండలో గడపాలి. ఒకవేళ ఆహారం ద్వారా పూర్తిగా కాల్స్మైయాన్ని పొందలేకపోతే వైద్యుల సలహా మేరకు సహిమెంట్స్‌ను వాడవచ్చు.

యాంటీ ఆక్సిడెంట్స్ అంటే ఏమిటి? వాటివల్ల ఉపయోగాలేమిటి?

- సత్యమూర్తి, కాకినాడ

శరీరంలోని జీవప్రక్రియల వల్ల ఫ్రై రాడికల్స్ అనే పదార్థాలు తయారువుతాయి. ఇవి అధికసంబ్యులో ఉంటే కణాల పనితీరును దెబ్బుతీసి అనారోగ్యం పాలు చేస్తాయి. శరీరంలో ఫ్రై రాడికల్స్ ఎక్కువైతే గుండిజబ్బులు, ఊపిరితిత్తుల సమస్యలు, క్యాన్సర్, పార్స్యున్స్ మొదలైన వ్యాధులు వచ్చే అవకాశం ఎక్కువ. ఈ ఫ్రై రాడికల్స్ వల్ల శరీరానికి జరిగే సష్టోచ్చి యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు నివారిస్తాయి. ఇవి సహజ సిద్ధంగా కానీ, కృతిమంగా కానీ లభిస్తాయి. ఆహార పదార్థాల ద్వారా లభించేవి సహజసిద్ధమైన యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు. రంగురంగుల పండ్లు, కూరగాయల్లో ఇవి అధిక మోతాదుల్లో ఉంటాయి. ముఖ్యంగా శాకాహారంలో యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు ఎక్కువ. తాజాపండ్లు, సలాడ్లలో ఉండే విటమిన్- సి కూడా యాంటీ ఆక్సిడెంట్లా పనిచేస్తుంది. టమోటా, పుచ్చకాయల్లో అధికంగా ఉండే లైకోఫిన్ మరొక యాంటీ ఆక్సిడెంట్. బియ్యం, గోదుమలు, పప్పులు లాంటి ధాన్యాల్లో ఉండే సెలీనియం అనే ఖనిజం కూడా యాంటీ ఆక్సిడెంట్. ముదురు గులాబీ, ఎరుపు, పసుపు, నారింజ, వంగపండు రంగుల్లోని ఆహారంలో ఫ్లైవనాయిస్, పాలిఫెనాల్స్, కాటెచిన్ యాంటీ ఆక్సిడెంట్స్ ఉంటాయి. కాలానుగుణంగా వచ్చే పండ్లు, కూరగాయలు, ధాన్యాలు ఆహారంలో భాగం చేసుకుంటే శరీరానికి అవసరమైన యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు లభిస్తాయి. కృతిమ యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు తీసుకుంటే కొంత వరకు ఉపయోగం ఉన్న సహజమైనవే మేలు. వైద్యుల సలహా లేకండా మందుబిళ్లు, సహిమెంట్ రూపంలో వీటిని తీసుకుంటే లాభం కంటే నష్టమే ఎక్కువ.

పిల్లలకు జంక్ పుడ్కుకి బదులుగా ఎలాంటి స్నాక్స్‌ను అందిస్తే మంచిది?

- అమేయ, గుంటూరు

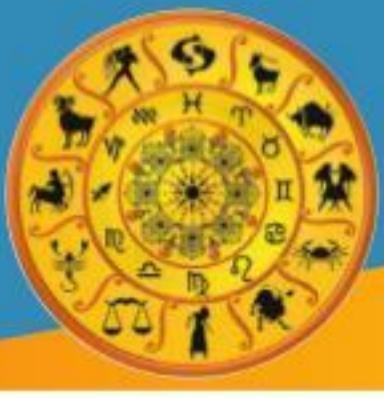
పిల్లలకు చిన్నపుడు తినిపించే పదార్థాల వల్లే పెద్దయిన తరువాత వారి ఆహారపు అలవాట్లు, ఆరోగ్యం ఆదారపడి ఉంటాయి. చిన్నతనం నుండి అధిక కెలోరీలు ఉన్న ఆహారం, నూనె పదార్థాలు, స్నైట్స్, జంక్ పుడ్కు తినడం వల్ల పదిహేనేళ్లలోపు పిల్లలలో అధిక బరువు సమస్య ఏర్పడవచ్చు. అది అలాగే కొనసాగితే యుక్త వయసులో కూడా అధిక బరువు, ఊబకాయం సమస్యలు ఎదురుపుతాయి. జంక్ పుడ్కుకి బదులుగా పండ్లు, పాలు, పెరుగు, మజ్జిగు, బాదం, ఆట్రోట్, వేరుశెనగు, వేయించిన శనగలు, బరాణి లాంటి గింజలు; మొలకలు, ఉడికించిన గింజలు, మొక్కజొన్నలు మొదలైనవి స్నాక్స్‌గా అలవాటు చేయాలి. వీటితో వివిధ రకాల చాట్స్, సలాడ్లు, టిక్కులు, కట్టెట్స్ చేయవచ్చు. చపాతీలో గుడ్లు, పనీర్, చికెన్ లాంటివి చేర్చి రోల్స్ చేయొచ్చు. ఇలా పిల్లలు ఇష్టపడేలా తయారుచేయాలి. వీటివల్ల ఆకలి తీరడమే కాకుండా శరీరానికి అవసరమైన పోషకాలు, విటమిన్లు, ఖనిజాలు, యాంటీ ఆక్సిడెంట్లు, వీచుపదార్థాలు అందుతాయి. ఇళ్లలో చేసినవైనా, బయటి నుండి తెచ్చినవైనా స్వీట్లు, నూనెలో వేయించిన పిండిపంటలు, బిస్కిట్లు, చాక్లెట్లు, బేకరీ పుడ్కు వీలైనంత తక్కువగా పిల్లలకు ఇవ్వాలి. ఈ చిరుతిక్క వల్ల ఆరోగ్యానికి హనిచేసే సాచురేటడ్ కొవ్వులు, త్రాన్స్‌ఫ్యూట్స్, అధిక కెలోరీలు శరీరంలో చేరతాయి. దీంతో చిన్నతనంలోనే అనారోగ్యాల బారిన పదే అవకాశం ఉంది.

డా. లఖ్షీ సురేష్

స్నైట్స్, కన్సెప్ట్ న్యూట్రిఫుల్యూ

(పాఠకులు తమ సందేహాలను sunday.aj@gmail.com కు పంపవచ్చు)

ఆసుప్రసం

4 - 10 ఏప్రిల్ 2021

పి.ప్రసూనా రామన్

శ్రీం

అశ్విని, భరతి,
కృత్తిక 1వ పాదం

అనుకూలతలు అంతంత మాత్రమే. శ్రమ, ఒక్కిడి అధికం. ఆకస్మిక ఖర్చులు ఆందోళన కలిగిస్తాయి. సన్ని హితులు సాయం అందిస్తారు. పనులు హడావుడిగా సాగుతాయి. శుక్ర, శనివారాల్లో అప్రమత్తంగా ఉండాలి. పరిచయం లేని వారితో జాగ్రత్త. సంప్రదింపులకు అనుకూలం. ఏకపక్షంగా వ్యవహారించవద్దు. పిల్లల విషయంలో మంచే జరుగుతుంది. వేడుకల్లో అత్యుత్సాహం తగదు.

కూత్కం

పునర్వసు 4వ
పాదం, పుష్యమి, ఆశ్వేష

కార్యాన్నిధి, ధనయోగం ఉన్నాయి. వ్యవహారాలు మీ చేతుల మీదుగా సాగుతాయి. సమర్థతను చాటుకుంటారు. ఆందోళన కలిగించిన సమస్య సద్గుమణిగుతుంది. ఖర్చులు విపరీతం. ఆప్సులకు సాయం అందిస్తారు. గురువారం నాడు పనులతో సత్కమితుంటారు. వివాహ యత్నాలు తీవ్రంగా సాగిస్తారు. ఒక సంబంధం కలిగివస్తుంది. బంధువుల రాకపోకలు అధికమవుతాయి. గృహం సందడిగా ఉంటుంది.

తుల

చిత్త 3,4; స్వాతి,
విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

వ్యవహారాలు అనుకూలిస్తాయి. సముచిత నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. ఆలోచనల్లో మార్పు వస్తుంది. వాయిదా పడిన పనులు పూర్తి చేస్తారు. శుక్ర, శనివారాల్లో ఖర్చులు విపరీతం. రుణాలు, చేబదుళ్ల స్వీకరిస్తారు. పత్రాల రెన్సువర్లలో మెలకువ వహించండి. ఆహ్వానం అందుకుంటారు. సోదరులతో సత్కం బంధాలు నెలకొంటాయి. విలువైన వస్తువులు జాగ్రత్త. ఎవరినీ నిందించవద్దు. పిల్లల ఉన్నత చదువులపై దృష్టి పెడతారు.

శుక్రం

ఉత్తరాపాఢ 2,3,4;
శ్రవణ, ధనిష్ఠ 1,2 పాదాలు

పరిస్థితులు మెరుగుపడతాయి. అవిశ్రాంతంగా శ్రమిస్తారు. అవకాశాలు కలిగివస్తాయి. ఖర్చులు సామాన్యం. పోదుపు పథకాల పట్ల ఆకర్షితులవుతారు. పెద్దమొత్తం ధనసహాయం తగదు. పనులు వేగవంతమవుతాయి. ఉల్లాసంగా గడుపుతారు. ఆహ్వానం, పత్రాలు అందుతాయి. బుధ, గురువారాల్లో అనవసర జోక్కం తగదు. ఆలోగ్యం స్థిరంగా ఉంటుంది. చెప్పుడు మాటలు పట్టించుకోవద్దు.

శుష్ఠం

కృత్తిక 2,3,4; రోహిణి,
ముగశిర 1,2 పాదాలు

ఓర్చుతో వ్యవహారించాలి. సమర్థతపై సమ్మకం పెంచుకోండి. సలహాలు, సాయం ఆశించవద్దు. పట్టుదలతో శ్రమిస్తే విజయం మీదే. ఆదాయ వ్యయాలకు పొంతన ఉండదు. రుణాలు, చేబదుళ్ల స్వీకరిస్తారు. ఆది, సోమవారాల్లో పనులు సాగవు. ఈ చికాకులు తాత్కాలికమే. మీ కృషి త్వరలో పలిస్తుంది. పాత పరిచయస్తులను కలుసుకుంటారు. పోగొట్టుకున్న వస్తువులు లభ్యమవుతాయి. పుణ్యక్షేత్రాలు సందర్శిస్తారు.

మధునం

మృగశిర 3,4; ఆశ్రమ,
పునర్వసు 1,2,3 పాదాలు

వ్యవహారాల్లో తప్పటిడుగు వేసే ఆస్యారం ఉంది. మీ తప్పిదాలను సరిదిద్దుకోండి. ఎవరినీ నిందించవద్దు. ఆదాయానికి తగ్గట్టుగా ఖర్చులుంటాయి. అంచనాలు ఫలించవు. పనుల్లో ఒక్కిడి, శ్రమ అధికం. మంగళ, బుధవారాల్లో బాధ్యతలు అప్పగించవద్దు. వ్యాపకాలు, పరిచయాలు విస్తరిస్తాయి. కొత్త యత్నాలకు శ్రీకారం ముడతారు. అంతరంగిక విషయాలు గోప్యంగా ఉంచండి. ఎవరినీ అతిగా విశ్వసించవద్దు.

కన్స

ఉత్తర 2,3,4; హస్త,
చిత్త 1,2 పాదాలు

అవిశ్రాంతంగా శ్రమిస్తారు. గృహంలో స్థిరుత నెలకొంటుంది. ఏ విషయంపై ఆసక్తి ఉండదు. ఖర్చులు అంచనాలను మించుతాయి. ఒక అవసరానికి ఉంచిన ధనం మరో దానికి వ్యయం చేస్తారు. శుభకార్యానికి హోజరపుతారు. బంధువుల మాటల్నిరీ కష్టమనిపిస్తుంది. కొన్ని విషయాలు పట్టించుకోవద్దు. ఈ సమస్యలు తాత్కాలికమే. త్వరలో పరిస్థితులు సర్దుకుంటాయి. గుట్టుగా వ్యవహారించండి.

ధుమ్రసు

మూల, పూర్వాపాఢ,
ఉత్తరాపాఢ 1వ పాదం

ఖర్చులు అధికం, ప్రయోజనకరం. సకాలంలో చెల్లింపులు జరుపుతారు. సంప్రదింపులకు అనుకూలం. మీ అప్పిప్పాయాలను లౌక్యంగా తెలియజేయండి. మంగళవారం నాడు పనులు అస్తవ్యస్తంగా సాగుతాయి. ప్రముఖుల సందర్శనం వీలుపడదు. కార్యక్రమాలు వాయిదా వేసుకుంటారు. ఆశించిన పదవులు దక్కువు. గుట్టుగా యత్నాలు సాగించండి. సంస్కరణ స్థాపనకు తరుణం కాదు. అనుభవజ్ఞుల సలహా పాటించండి.

తీవ్రం

పూర్వాభాద్ర 4వ
పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

అవిశ్రాంతంగా శ్రమిస్తారు. సన్నిహితుల ప్రోత్సహం ఉంది. అవకాశాలు కలిగివస్తాయి. రోజువారీ ఖర్చులో ఉంటాయి. ఆదివారం నాడు పనులు సాగవు. ఆత్మియులకు ముఖ్య సమాచారం అందిస్తారు. నగదు, ఆభరణాలు జాగ్రత్త. బాధ్యతలు అప్పగించవద్దు. గృహమార్పులు చేపడతారు. పెద్దల ఆలోగ్యం ఆందోళన కలిగిస్తుంది. కార్యక్రమాల ముందుకు సాగవు. సోదరులతో సంప్రదింపులు జరుపుతారు. సోదరులతో సంప్రదింపులు ఆధ్యాత్మికత పెంపొందుతుంది.

మానవీయ విలువల కథలు

నీనియర్ కథకులు చెన్నారి సుదర్శన్ రాసిన ఈ రెండు కథా సంపటాలు మానవీయ పరిమళాలను వెడజల్లేవే. వస్తు వైవిధ్యంతో పాటు శిల్ప వైవిధ్యం కూడా కనిపించే ఈ కథల్లో మన చుట్టూ ఉన్న సమాజం రాను రాను ఎంత సంక్లిష్టంగా మారుతూ ఎంత సంక్షేభంలో చిక్కుకు పోతుందో చాలా బలీయంగా చెప్పాయి. మాతృ భాష, శరణార్థి, దైతు నేస్తం, ఉచితం.. ఉచితం, అమ్మ ఒడి, బూరుగు సందుగ, బందం లాంటి కథలు ఎన్నో కొత్త ఆలోచనలను రేకెత్తిస్తాయి. చాలా కథల్లో రచయిత నిశిత దృష్టి, లోచూపు ఆకట్టుకుంటుంది. మానవ సంబంధాల్ని వైరుద్యం, వైచిత్రి చాలా కథల్లో కనిపిస్తుంది. మనిషి మనస్తత్వం ఎన్ని దారుణాలను సృజిస్తుందో కూడా రచయిత చాలా లాఘవంగా చెప్పాడు. వీటితో పాటు ఇందులోని హస్య కథలు కూడా మనసుకు ఎంతో ఆహారాన్ని కలిగిస్తాయి. వీరు రాసిన మరో కథా సంపటే 'రామచిలుక'. ఇవి పైకి పిల్లల కథలే అయినా పిల్లల కోసం మాత్రమే రాసిన కథలు కావని అర్థం అవుతుంది.

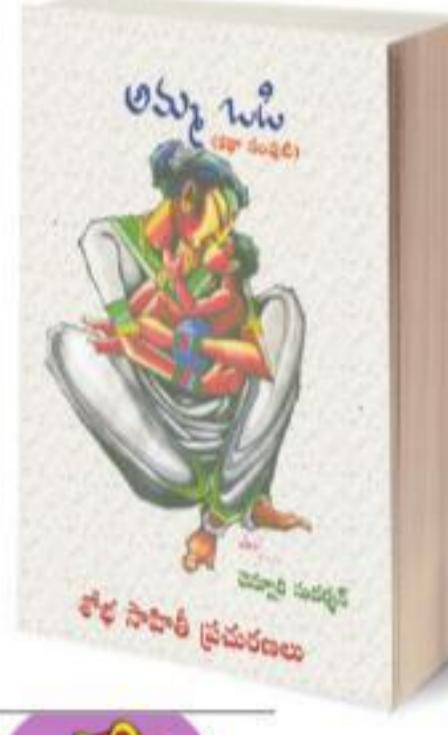
బద్ధకాన్ని వదిలించి గడుగ్గాయుల్ని ఎలా దారికి తేవాలో, చదువు సంస్కారం ఎలా అలవర్పుకోవాలో, మనిషిలోని కుటీలత్వం ఎలా తగ్గించుకోవాలో చాలా ద్వాన్యాత్మకుంగా చెప్పే కథలు. పశు పక్కాదులచేత మాటల్డిస్తూనే నవనీతంలాంటి పిల్లల మనసు మీద చెరగని ముద్ర వేసే కథలు.

- వెల్లండి శ్రీధర్

అమ్మ ఒడి (కథలు); పేజీలు: 216, వెల: రూ. 150

రామచిలుక (పిల్లల కథలు), పేజీలు: 116, వెల: రూ. 80

రచన: చెన్నారి సుదర్శన్, ప్రతులకు: 94405 58748.

చేదు జీవితాల చోంగా రీటీలు

తెలుగు కథాసాహిత్యంలో ముస్తిం జీవితాల్ని బలంగా వినిపిస్తోంది రాయలసీమ ముస్తిం కథకులే. ఆప్రాంతం నుంచి వచ్చిన 22 ముస్తిం కథల సంకలనమే 'చోంగా రీటీ' అంటే రాయలసీమలో మొహరం పండుగకు గోదుమ పిండితో చేసే ఒక తీవీరోట్టె. హిందు - ముస్తింల సమైక్యతకు ఈ రీటీ ప్రతీక. తమ జీవితాల్లో ఎన్ని కష్టాలు, ఎంత చేదు ఉన్నా అంతా కలిసి బతకాలని కోరుకుంటూ ముస్తింలు చోంగారోటీలు పంచుకుంటారు. అదే పేరుతో వచ్చిన ఈ కథలు కూడా హిందూ ముస్తింల మధ్య పక్షితను కోరుకుంటాయి. రాయలసీమకు చెందిన సత్యాగ్రిమ, శశిశ్రీ వంటి సీనియర్ కథకులతో పాటూ ఇనాయతుల్లా, దాదా హాయత్ వంటి ప్రముఖుల కథలు ఈ సంకలనంలో ఉన్నాయి. కరువునేము నుంచి వచ్చిన ఈ కథల్లో పేదరికం, ముస్తిం జీవితాల్లోని కడు పేదరికం.. పాత్రల జీవితాల్లో కనిపిస్తుంది. ముస్తిం సమాజంలో ఉన్న తలాబ్, దూడేకుల పట్ల కుల వివక్ష వంటి అసమానతలను ప్రశ్నిస్తూనే మెజారిటీ సమాజపు సహానుభూతిని ఈ కథలు కోరుకుంటాయి. బాట్లీ మనీదు, గుజరాత్ ఊచకోత వంటి అంశాలతో పాటూ .. కరోనా కాలంలో ముస్తింల పట్ల చూపించిన వివక్ష దాకా ఈ కథలు సమకాలీన సమాజాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి. పరమత సహనం అత్యంత అవసరమైన ప్రస్తుత తరుణంలో ఇటువంటి సంకలనాలు దోహదపడతాయి.

- చందు తులని

చోంగారోటీ (రాయలసీమ ముస్తిం కథలు),

సంపాదకుడు: వేంపలై పరీష, పేజీలు: 230, వెల: రూ. 199,

ప్రతులకు: ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలు

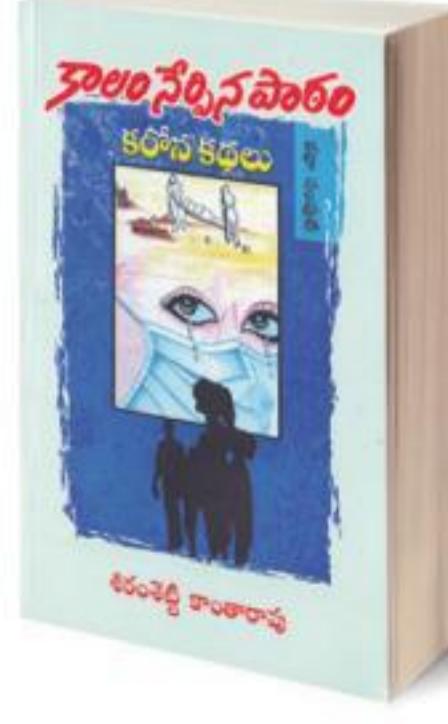
సందర్భమే రచయితను శాసిస్తుంది

'కరోనా' కాటునుండి తనను తాను రక్కించుకుంటూ గడుపుతున్న భీతావహమైన ఈ కాలంలో రచయితలు ఎందరో ఎన్నో రూపాల్లో కవితలనూ, కథలనూ, నవలలనూ సృజించి ప్రధానంగా తమను తాము శాంతపర్చుకున్నారు. ఆ క్రమంలో శిరంశెట్టి కాంతారావు 'కాలం నేర్చిన పారం' మకుటంతో డజను కథల గుచ్ఛాన్ని అందించారు. ఇవన్నీ ఆయన చాలావరకు అతి దగ్గరగా దర్శిస్తూ, గమనిస్తూ, పరిశీలిస్తూ.. మనసులో రికార్డ్ చేసుకుని కష్టకాలంలో మనిషి యొక్క స్వార్థపర వింత అమానవీయ పోకథలను బట్టబయలు చేసినవే. మనిషిలోని గుప్త దుష్టతను విప్పిచెప్పినవే. హాలో సేల్ దోపిడిని తెలియజేప్పే 'గంపగుత్త', ఎవడికివాడే ఒకదోపిడిదారు అని చెప్పే 'ఆ నలుగురూ', 'కాలం నేర్చిన పారం', 'రోగం దానవ రూపేణ', సమిష్ట కుటుంబంలా ఉండవలనిన మనుషులు ఎట్లా వ్యవహారిస్తున్నారో చెప్పే 'అపార్ట్మెంట్' - హృద్యంగా చెబుతూ అన్ని కథలనూ రక్తి కట్టించారు. ఒక విధ్యంసక మానవసంక్లేభానికి తక్కణ ప్రతిస్పందన ఈ పుస్తకం.

- రామా చంద్రమౌళి

కాలం నేర్చిన పారం (కథలు), రచయిత: శిరంశెట్టి కాంతారావు

పేజీలు: 118, వెల: రూ. 100, ప్రతులకు: 98498 90322

జీవి వచ్చాయి

నేను.. ముంబైకర్ ని..! (దీర్ఘ కవిత)

రచన: సంగెవేని రవీంద్ర

పేజీలు: 56, వెల: రూ.100

ప్రతులకు : ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలు

అసఫ్జాహీం సంస్కారం విలీనగాఢ

మూలం: వి.పి.మీనన్

అనువాదం: డా. ఎనుగు నరసింహరెడ్డి

పేజీలు : 136, వెల : రూ.100

కవన మంజలి (కవిత్వం)

రచన : మంజలి సూర్య

పేజీలు : 99, వెల : రూ.150

అంతర్లూతం (సాహిత్య వ్యాసాలు)

రచన : డా. రూప్కుమార్ డబ్బీకార్

పేజీలు : 175, వెల : రూ.150

ప్రతులకు : 98487 87284

అమె (మహిళల సక్కెన్ స్టోర్లు)

రచన : వినోద మామిదాల

పేజీలు : 144, వెల : రూ.130

ప్రతులకు : 98482 16291

తపెటగుళ్లు (కవిత్వం)

రచన : డి. రాములు

పేజీలు : 103, వెల : అమూల్యం

ప్రతులకు : 94403 76688

వీరే పెలియార్ (జీవన యాత్ర)

తమిళ మూలం : మంజై వసంతన్

అంగ్గానువాదం : జె.ఎన్. దామోదర్

తెలుగుసేతు : ఇనుక మురళీధర్

పేజీలు : 292, వెల : రూ.190

ప్రతులకు : 80080 45281

అబివాక్యదాహారణము (పద్మాలు)

రచన : కొణతం నాగేశ్వరరావు

‘కల్ప’ ఎందుకు ఆగిపోయిందంటే..?

రెబల్స్టార్ కృష్ణంరాజు చక్కని నటుడే కాదు అభిరుచి కలిగిన నిర్మాత కూడా. గోపీకృష్ణ్ మూవీస్ పతాకంపై ఆయన నిర్మించిన చిత్రాలు దాదాపు అన్ని ప్రేక్షకాదరణ పొందాయి. అయితే ఆయన ప్రారంభంచి, మధ్యలో ఘాటింగ్ అపుజేసిన సినిమా ఒకటుంది.. దాని పేరు ‘కల్ప’. దర్శకుడు రాఘవేంద్రరావు శిష్యుడు సునీల్ వర్ధను దర్శకడిగా పరిచయం చేస్తూ 1989 డిసెంబర్ 15న ఈ చిత్రం ఘాటింగ్ ప్రారంభంచారు కృష్ణంరాజు. దర్శకుడికే కాదు సంగీత దర్శకుడిగా కీరవాణికి కూడా ఇదే తొలి సినిమా. ఈ చిత్రం విదుదలై ఉంటే ఇది కీరవాణికి తొలి చిత్రం అయ్యేది. ఆర్థిక కారణాలతో ‘కల్ప’ ఆగిపోవడం వల్ల మరి కొంతకాలం వెయిట్ చేసి, ‘మనసు-మమత’ చిత్రంతో కీరవాణి సంగీత దర్శకుడిగా పరిచయం అయార్యా. ముళ్లపూడి వెంకటరమణ చిత్రానికి రచయిత. తొలి ఛాన్సి మిన్ కావడంతో సునీల్ వర్ధ దర్శకుడు కావడానికి మరో రెండెళ్లు వెయిట్ చేయించాలి వచ్చించి.

1991లో సుమన్ హారీగా నటించిన ‘ఆత్మబంధం’తో ఆయన దర్శకుడుయ్యారు.

మిస్టర్ బ్రాంస్

	1	2	3	4	5	6
తృ	శ్రీ	ము	తే	రు	బూ	ధ
ప్రో	ప్రో	న	వా	రు	ద్రో	సం
రు	ము	న	లం	అ	క్ర	పు
స	స	బు	కో	పు	డా	రు
స	ము	డి	జి	మృ	వి	లా
యం	యం	ద	నో	జూ	మో	గు
సౌ	సం	పో	సు	క	ధం	పు
ల	పూ	డో	పై	రం	కో	రో
బం	ప	ర	మా	నం	వె	ల
జి	గు	రు	రే	ఖో	బు	త
క	గు	పు	డు	శు	ద్రి	సం

• మీ అభిప్రాయాలు/సూచనల కోసం..
sunday.aj@gmail.com

1	2	3	4	5
6		7		8
9	10		11	12
	13	14	15	16
18	19	20	21	25
22	23	24		
26	27	28	29	
	30		31	
32	33	34		
	35	36	37	
38	39	40		

అడ్డం

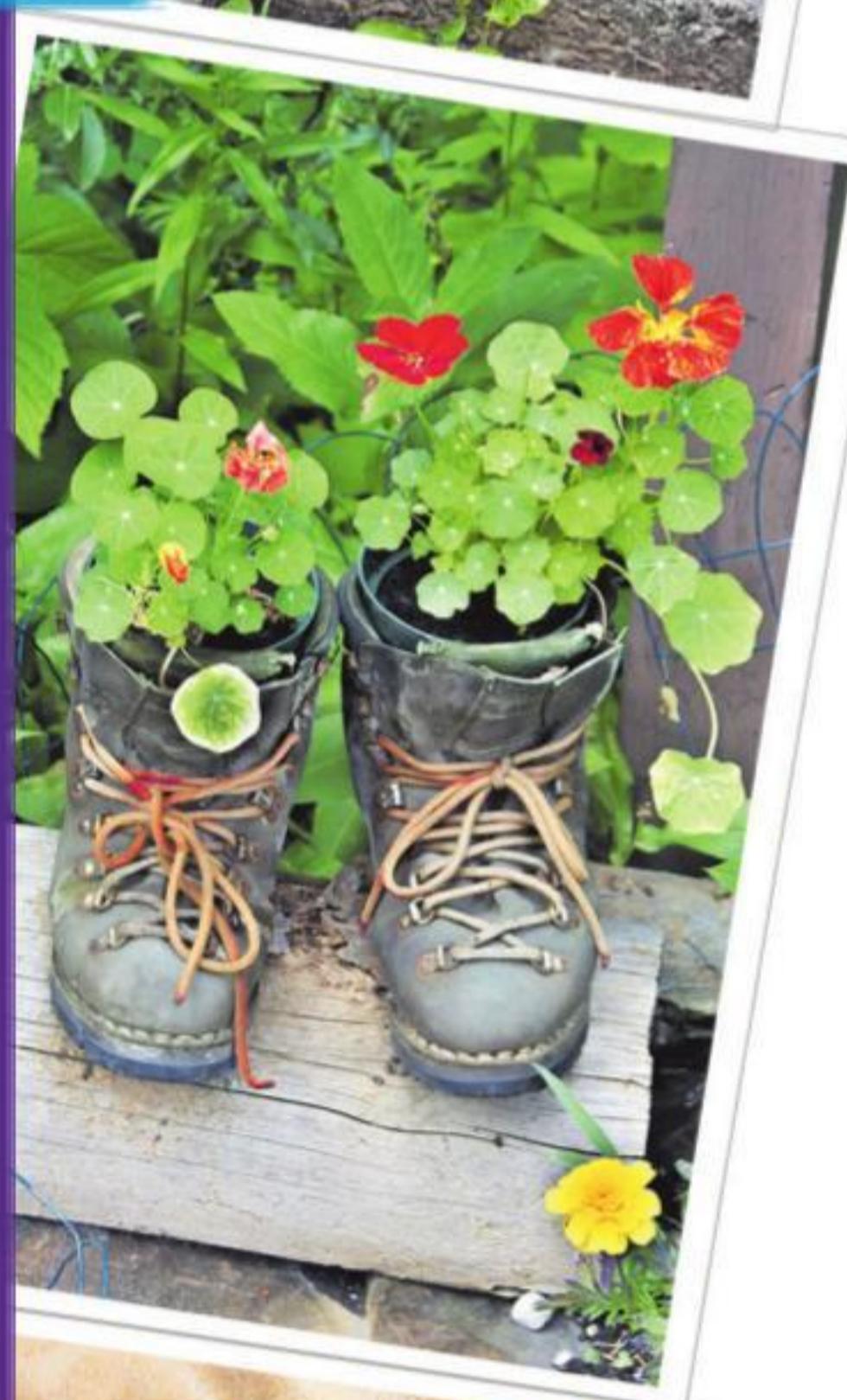
1. భ్రమరాంబ సహిత మల్లికార్పునుడు నెలవైన క్షేత్రం (3)
3. తల పులై (3)
6. ‘ - - - వర్షిల్లాలీ’
- ఒక నినాదం (3)
7. అమెరికా ద్రవ్యం (3)
8. అగ్నిలో - - పోసినట్టు! (2)
9. పడవ (2)
10. త్రీ (3)
11. ఒక మాజీ అమెరికా ప్రైసిడెంట్ పొడి పేరు (3)
13. దేవడు ఊరేగే రథం (2)
14. అంగ్ర ఉంగరం (2)
16. అడవితో త్రీ (3)
18. శ్రేక్షప్పడి బాల్యమీత్రుడు (4)
20. ఒక తిథి (3)
22. వెనకనుండి జ్యలించు (2)
24. దేవపతి సతి (4)
26. పితృదేవతలకు ఇచ్చే దానం (2)
28. మోకం కోరేవాడు - అటుగా (4)
30. దెబ్బ (2)
31. అడ్వైన్ సొమ్యు (3)
32. తిరగబడ్డ కోడెప్రాయం (3)
34. ఎల్లప్పుడు - అటుగా (4)
35. సంస్కృత గుర్తము (4)
38. ముహూర్తం (2)
39. కరువు (2)
40. ఉత్సర్వాదిలో శైల్పే ఇంజన్సు తయారికి ప్రసిద్ధం (5)

నిలవు

1. రాబోయే తెలుగు సంవత్సరం (3)
2. శివండ్రు ఆరాధించే మతం (2)
3. నిద్రలో మాట్లాడటం (5)
4. దేవదాసు పిలుపులో పార్వతి (2)
5. రాజు ఏలే దేశం (2)
6. లంబోదరుడు (5)
7. మరక (2)
8. వసంతం (3)
10. మన్మథుడు (3)
12. అక్కమొగుడు (2)
13. వాడుకలో వృష్టికం (2)
15. బండ ఊడిన గుదిబండ (2)
17. తృప్తి (3)
19. ఇంతిని తలపించే పువ్వు (3)
21. కీర్తి (3)
23. మృత్యువు (2)
25. శుక్రాచార్యుడి కూతురు (4)
27. ఆరంభం (4)
29. కర్మ జోడిస్తే మండనం (2)
31. తెలుగువారు ఎక్కువుండే ఒడిశా జిల్లా (4)
32. మహానంది సమీప టౌను (3)
33. కిందనుండి శుభం పలకండి (3)
36. రాఫీ పోర్టమిన జరుపునే బండనం (2)
37. అంగ్ర బందూకు (2)

‘పాత’కు పచ్చందాలు

వాడేసిన పైహాల్స్, బూట్లు, స్నైకర్లు, రెయిన్ బూట్లు, జీన్స్ ప్యాంట్లు, హ్యాండ్ బ్యాగులు... ఇవన్నీ పచ్చని మొక్కలకు ప్రాణం పోశాయి. ఇంటిలోని గార్డెన్కు కొత్తందాన్ని తెచ్చి పెట్టాయి. కుండీలలో మొక్కలు పెంచడం సాధారణం... అదే ఇలా సరికొత్తగా వాడి పడేసిన వస్తువులలో మొక్కలు పెంచితే ఆ లుక్కే వేరు. ఒసారి మీరూ ప్రయత్నించండి. మీ పెరడుకు కొత్తందాలను జతచేయండి. చిన్న బాల్యానీలలో కూడా వీటిని పెంచడం నులువే.

సంతానలేమికి మగవాళ్లో

కూడా కారణమని మీకు తెలుసా?

• ఆడవాళ్లో 33% • మగవాళ్లో 33% • ఇద్దలలో ఆరోగ్య సమస్యలు - 33%

పైన తెలిపిన అన్ని సమస్యలకు దుష్టితాలు లేని అత్యుత్తమ

"కాన్స్టిట్యూషనల్ హోమీయోకేర్" చికిత్స.

**ఏదు రెండు ప్రాంతాల వ్యక్తిగత భయానకు/సమస్యలకు మార్కెట్లు.

*Conditions apply.

homeocare.in

టోల్ ఫో కొరకు **1800 108 1212** డయల్ చెయండి.

స్పెషాలిటీ చికిత్సలు

బుతు సమస్యలు | PCOD | పైప్రాయిడ్ యుట్సు | తరచు గర్జుస్తావాలు
లైంగిక బలహీనత | వీర్యకణాల లీపం | వైపోష్ట్రేరాయిడ్
స్నీ & పురుషుల హర్షిణ్ణ సమస్యలు | ట్యూబల్ బ్లాక్స్

హోమీయోకేర్
ఇంటర్నేషనల్

వరల్డ్-క్లాస్ హోమీయోపతి

ప్రాధికారి : (ఆజిట్ | బేగంపెట్ | కుటుంబిల్ | దిలీసుథీన్గర్ | జాల్ఫీప్లాట్ | మాసిట్యూంక్ | మియాపూర్) హాసుమిండ | కల్లింగ్గర్ | నిజామాబాద్ | మహబూబ్గర్
ఫామ్సుం | విజయవాడ | విశాఖపట్టం | తిరుపతి | తాకినాడ | రాజమండ్రి | గుంటూరు | ఒంగోలు | నెల్లూరు | కర్నూలు | కర్నూలు | తమిళనాడు | వుదుచ్చేలి